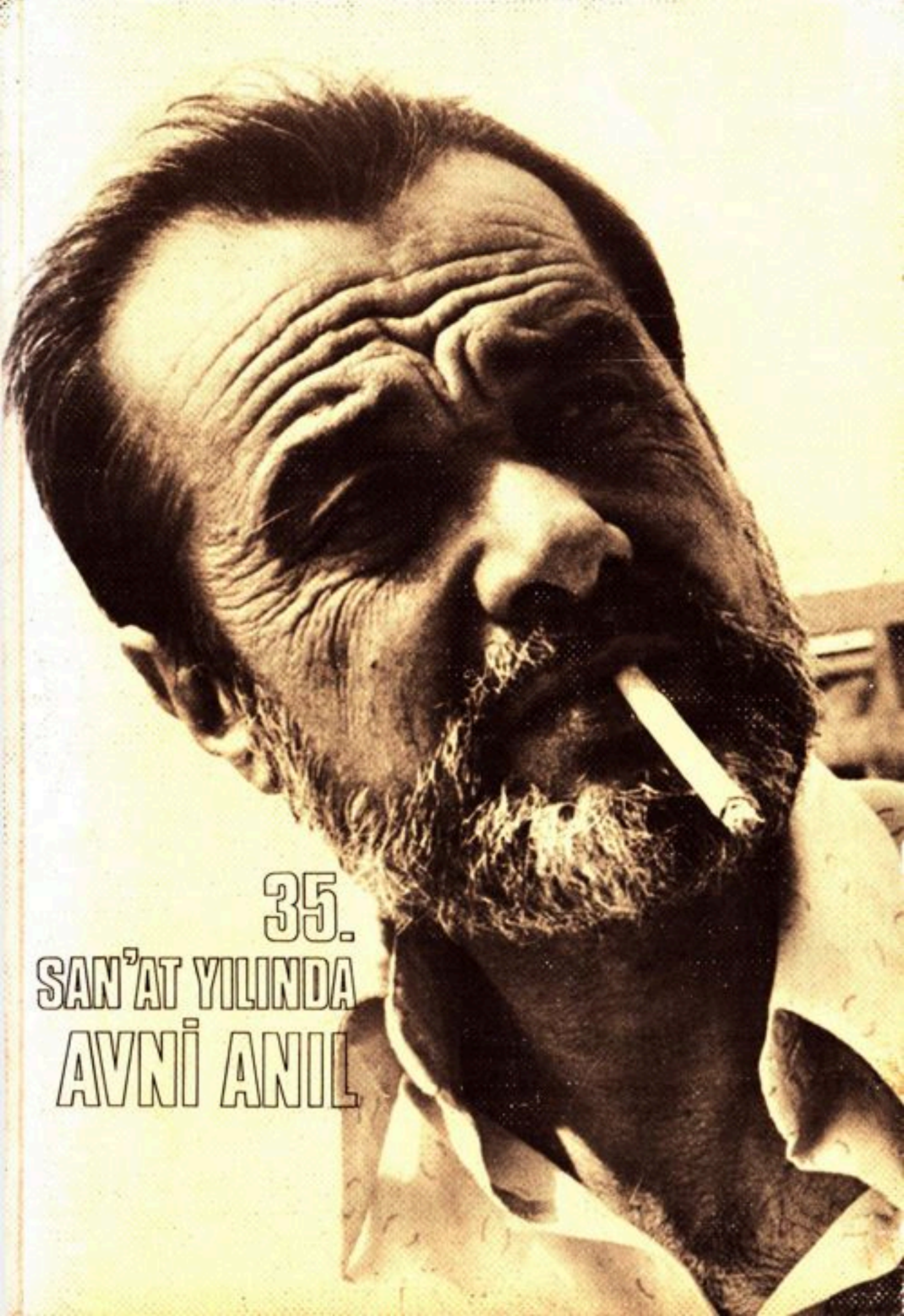

35.
SAN'AT YILINDA
AVNİ ANIL

35.
San'at Yılında
AVNİ ANIL

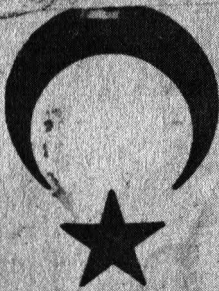
7 Temmuz 1979

**BUGÜN ARAMIZDA OLMA-
YAN, HAKKIN RAHMETİNE KA-
VUŞMUŞ bütün MUSİKİCİLE-
RİMİZİN anıları önünde SAYGI
ile eğiliyorum.**

**35. San'at Yılı KİTABIMI, tüm
sanatçılara ve Sanatseverlere
ARMAĞAN ediyor, SEVGİ ve
SAYGILAR sunuyorum...**

AVNİ ANIL

T. C.

NÜFUS HÜVİYET CÜZDANI

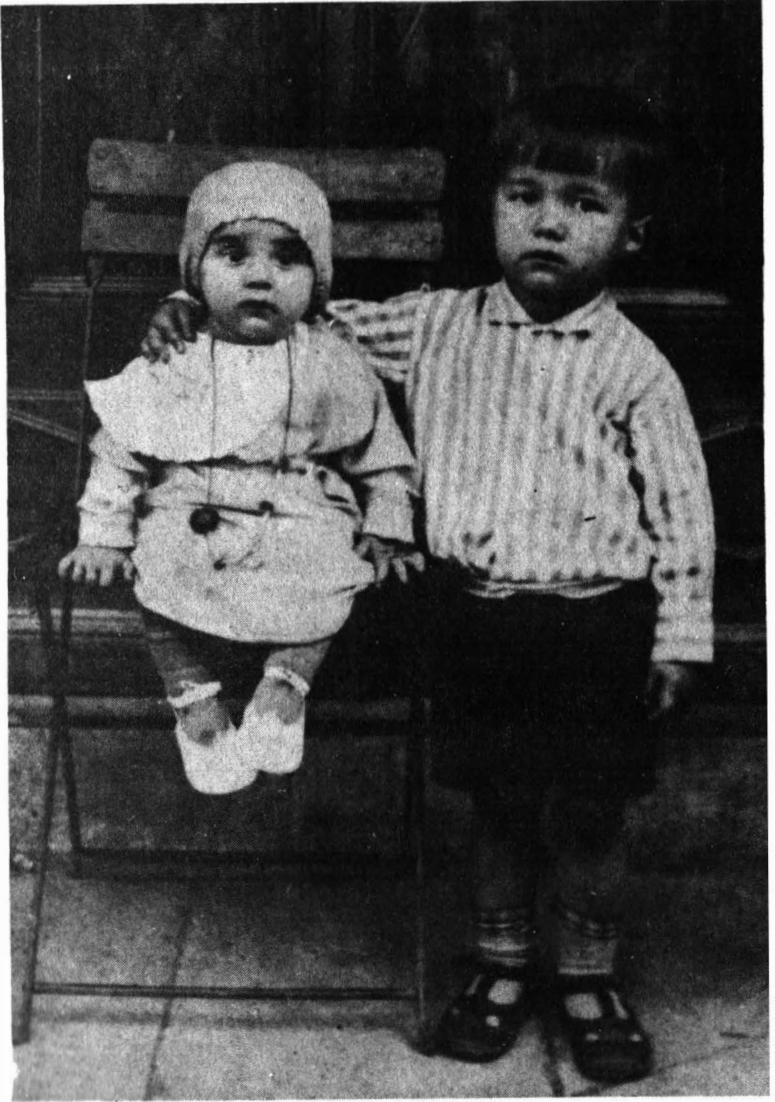
İşbu cüzdan otuz iki sayfadır.

LL

* 1373675

No. 51

Soyadı	Erce
Adı	Ermen
Erkek mi Kadın mı	erkek
Babasının adı	Hamdi
Anasının adı	Fatma
Doğum yeri	İstanbul
Doğum tarihi	29-4-1928

Avni Anıl, Kârdeşi Berhayat ile (1931)

Avni Anıl; annesi, babası ve kızkardeşi ile... (1933)

Avni Anil (1935)

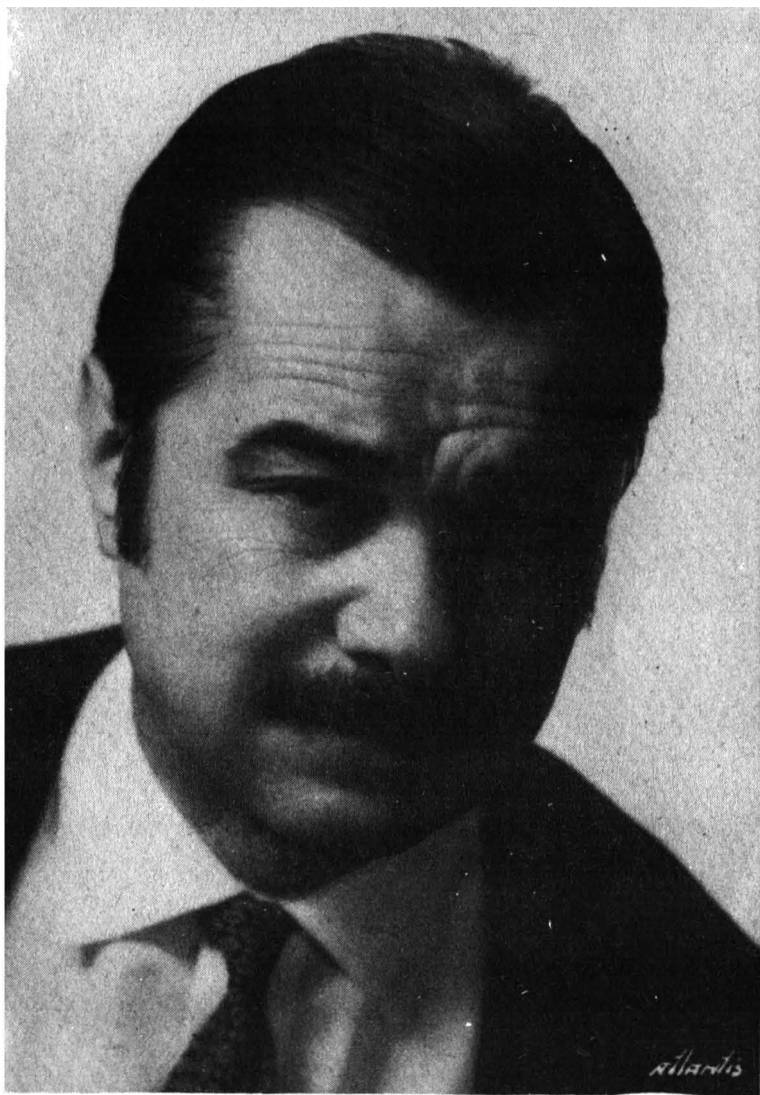
Avni Anil (1940)

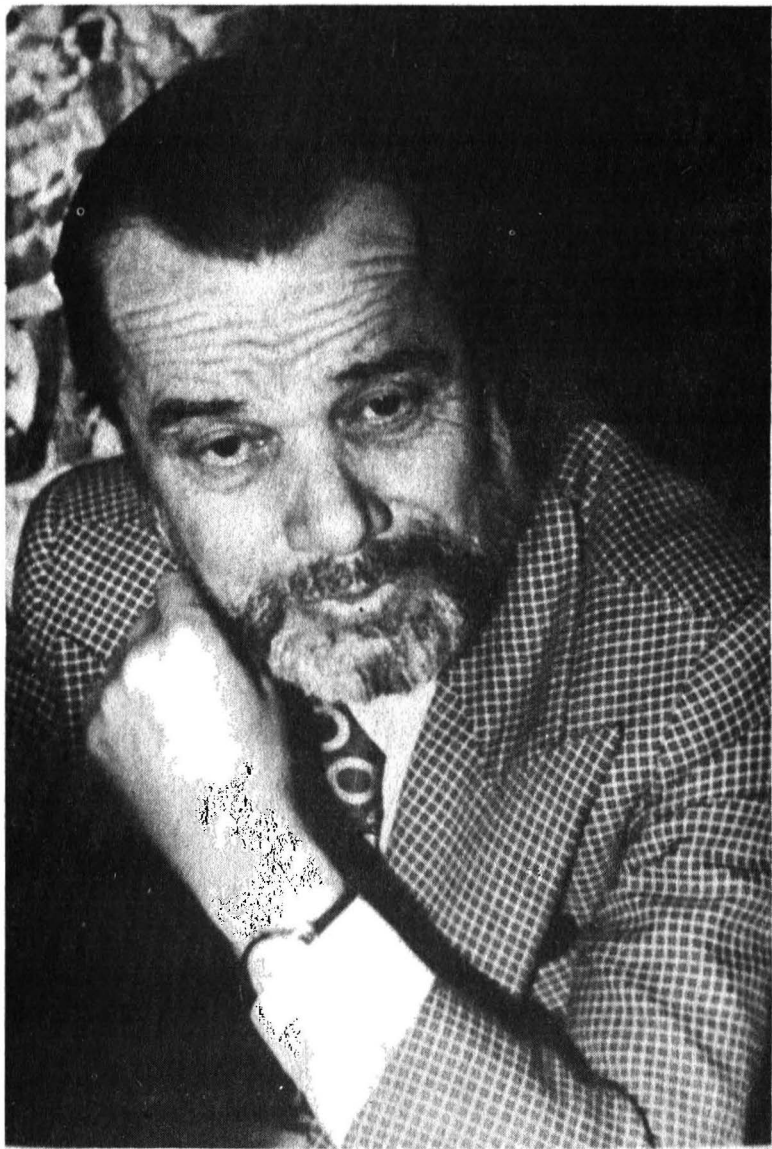

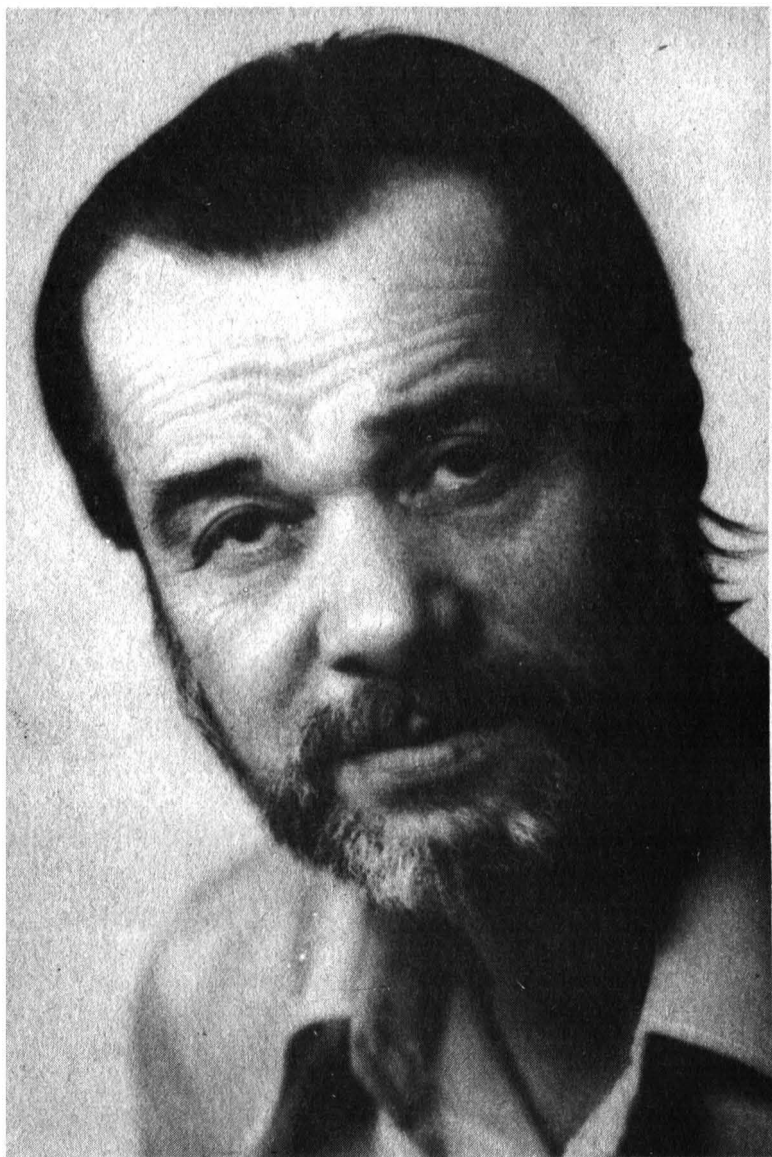
Avni Anil 1942)

Avni Anıl kızları ile (1970)

RADYO ÂLEMI

Ankara Caddesi Cemal Nadir Sokak No. 20/2

İSTANBUL

Tel. : 29272

Yukarıda fotoğrafı ilgilik
Modern Fotoğraf ajansı sahibi Avni
Anıl RADYO ÂLEMI namına Ankara'da
yazı ve fotoğraf işlerine mezundur. ERS

RADYO ÂLEMI Sahipleri

Ali Ersan

Zeki Tükel

Zeki Tükel

AVNİ ANIL İÇİN
YAZILANLAR

OĞLUM AVNİ ANIL'A...

Sene 1946; bir sonbahar akşamı, Üsküdar Musiki Cemiyeti'nin o zaman Toptaşı'ndaki, küçük, ahşap odasının kapısı vuruldu.

Ufak tefek, aydınlık yüzlü, biraz heyecanlı bir delikanlı çocukla sarışın, güleç bir kız girdi içeri.

Onlara nedense ümitle baktım, sevimli iki kardeştiler. O gecedен sonra ikisi de Cemiyet'e candan bağlandılar.

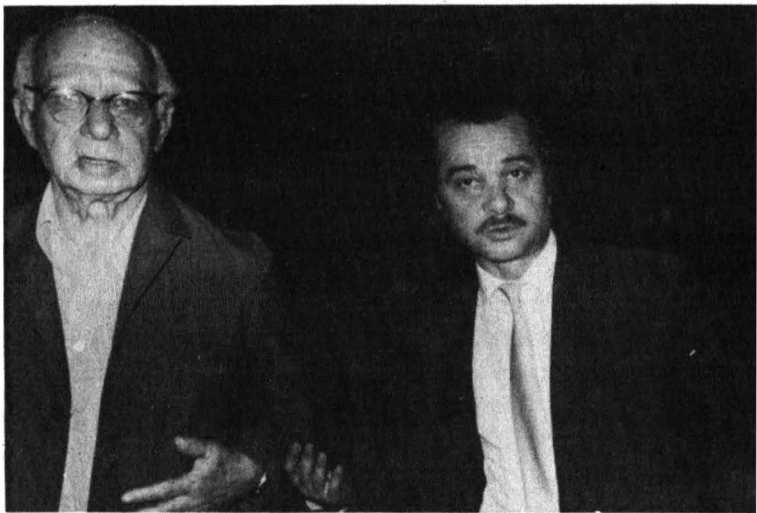
Bu iki kardeşten biri halen İstanbul Radyosu elemanlarından Berhayat Anıl, diğeri ise bugünün büyük bestecisi Avni Anıl'dı.

Hayatın türlü cilveleri onların cem'iyete bağlılıklarını hiç eksiltmedi ve aradan geçen bunca yıl samimî ve vefakâr ilgilerini daima taze ve canlı tuttu.

Nazik bir İstanbul efendisi terbiyesi almış olan Avni'nin son derece hassas olan ruhu yarattığı eserlerin ince nakışlarında belirlidir. Her an yeni bir ufka açılırcasına uçan yeni nağmeler yaratır.

Son devrin Türk musikîsi'ne kazandırdığı müstesna bestekârlarından biri saydığım oğlum Avni'ye uzun ömür, tükenmez ilhamlar dilerken Üsküdar Musiki Cemiyeti'nin onuru sayarak ayrıca gurur duymaktayım.

Emin ONGAN

Avni Anıl, Cevdet Çağla.

AVNİ ANIL İÇİN...

Kıymetli besteci ve yazar dostum Avni Anıl'ı İstanbul Radyosu Müzik Yayınları Sorumlusu olarak çalıştığım uzun yıllar evvel tanıdım. Kendisi aynı radyo'nun haberler servisinde görev almıştı. On iki yıl beraber olduk. Kuvvetli bir yazar aynı zamanda musikimize gönül vermiş ve bu san'ata hizmet edebilmek gayretiyle çırpınan, kalemini bu uğurda ustaca kullanan san'at aşığı bir gençti. Bir çok maddî ve manevî sıkıntılara katlanarak çıkarttığı mecmua ve nota baskıları yoluyla musikimize bir katkıda bulunmak için bu hizmeti bin bir müşkilâtla yürüttüğüne şahit oldum. Avni Anıl 1952 yıllarında başka bir sahaya yöneldi. Bestecilik san'atı. Bu bizler için beklenmedik bir sürpriz oldu. Çocuk yaşta oluşturduğu musiki zevk ve yeteneğini, Üsküdar Musiki Cemiyeti'nde edindiği bilgiye katmış ve Rast makamında bir şarkı ile işe başlamıştı. Arkasından Hicaz makamında (Dil şad olacak diye kaç yıl avuttu felek) (Bir alev bir ışık) (Biraz kül biraz duman) güfteli Nihavent makamında bestelediği şarkıları ile hakiki şöhrete kısa bir zaman içinde kavuşmuş ve popüler bir besteci olarak sevilmiş ve tanınmıştır. Eserlerinde kendine has bir yapı oluşturmuş, ince zevkini de katarak bir şahsiyet yaratmıştır. Bu arjinal yapıyı yüze yakın eserleri ile bu güne kadar sürdürmesini bilmiş ve sanat mertebesindeki haklı yerini almış bulunmaktadır.

Kendi soy adının doğrultusunda ileri kuşaklarca daima anılacağına şüphem olmayan bu san'atçının daha bir çok 35 yıllar bu sahada yaratacağı eserlerle muvaffakiyetinin devamını gönülden dilerim.

Cevdet CAĞLA

35. SAN'AT YILI MÜNASEBETİYLE : AVNİ ANIL'A DAİR...

Bu günlerde 35. san'at yılı kutlanacak olan değerli san'atkâr AVNİ ANIL'ı, Türk Musikisi'ndeki mevkii bakımından, kıymetli bir bestekâr, kuvvetli bir kalem sahibi ve Editör olarak yakından tanımış bulunuyorum.

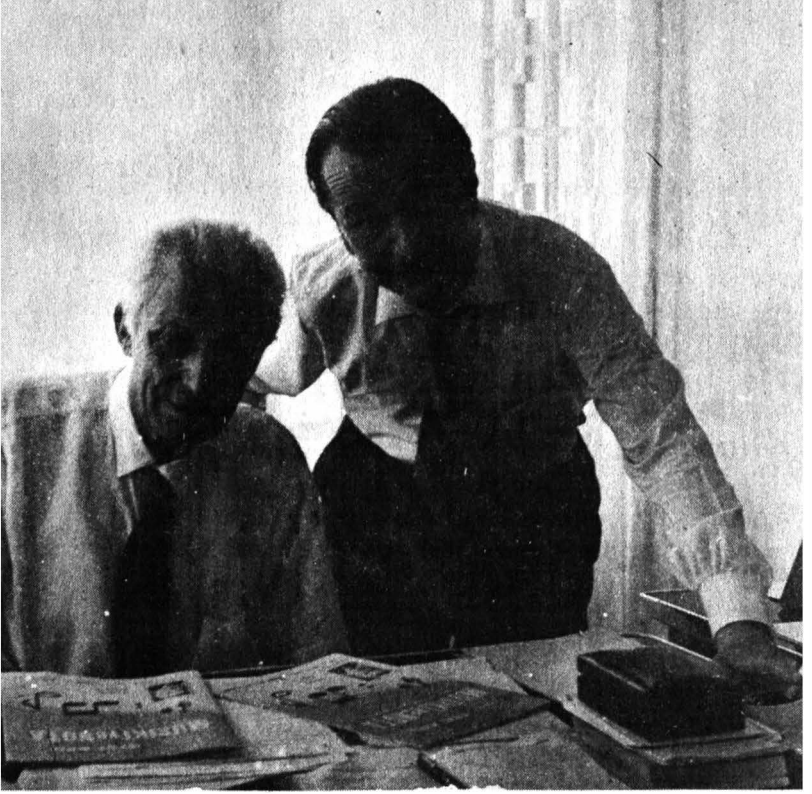
Bestekârlık alanındaki çalışmaları neticesinde, ince bir zevk ve duyuşun mahsûlü olarak vücûda getirdiği eserler, günmüzün de zevkine hitâb etmekle beraber, kendisine özgü ve seviyeli bir üslûb husûsiyeti arz eder. AVNİ ANIL'ın muayyen bir seviyeyi muhafaza etmek yolundaki ısrârının, hâlen durmadan tereddide doğru hızlı adımlarla gitmekte olan musikimizin bugünkü içler acısı durumu müvâcehesinde, üzerinde durulmağa lâyık ayrı bir değeri olduğunu bilhassa belirtmek isterim.

Diğer taraftan, şarkılarının çoğunun güftelerini edebî kıymeti hâiz şiirler arasından seçmiş bulunması keyfiyeti de, üzerinde durulmağa lâyık önemli bir husûs olarak zikre değer.

Değerli san'atkâr AVNİ ANIL, uzun yıllar çeşitli gazete ve mecmualarda, bu meyânda bizzât yayımladığı «MUSİKİ ve NOTA» isimli, mecmuasındaki yazılarında, Türk Musikisi'nin çeşitli konularını ele almış ve muhtelif aksaklıkları, sürükleyici üslûbu ile dile getirmek suretiyle, musikimizin daha iyi imkânlarla kavuşabilmesi için -bütün imkânsızlıklara rağmen- büyük bir azimle yılmadan çaba harcamış bir yazar ve Editör olarak da mûsikîmize faydalı hizmetlerde bulunmuştur.

Değerli Musikicimizin, bundan sonraki hayâtında da, sıhhat ve mutluluk içinde çok daha üstün başarılarla ulaşmasını içtenlikle temennî ediyorum.

İsmail Baha SÜRELSAN

Değerli Hocamız Besteci
ve Yazar HAYRİ YENİGÜN'ü,
15. Nisan.. 1979 tarihinde Anka-
ra'da kaybetmiş bulunuyoruz.
Allah'tan rahmet diliyoruz...

Hayri Yenigün Hocamızın
Avni Anıl'ın 25. San'at yılı der-
gisine yazdığı yazı aşağıdadır :

ÖLÜMSÜZLER :

Klâsik Türk Müsıkisi'ne dair yıllar önceleri nazari bilgiler veren Fârâbî'lerin, İbn-i Sînâ'nın eserlerinden sonra, yine beşyüz küsur yıl evvel hayâta gözlerini yuman Merâga'lı Abdülkaadir'in, her nasılsa ziya'dan kurtulupta Türk San'at Müsıkisi, repertuvarında yer almış bulunan tek - tük besteleri, Türk Müsıkisi'nin ezeli varlığına en yakın bir delil olmaktadır.

Osmanlı pâdişahlarından 1. Sultan Mâhmud zamanında 13 ay Şeyh-ül İslâmlık yapan - aynı zamanda bestekâr - Es'ad Efendinin (1684 - 1752) devresinin lehçesine göre yazdığı (Atrab - ül Âsâr Fî Tezkîret-i Urefâ-il Edvâr) adlı kitabında; I. Sultan Ahmed, IV. Sultan Murad, IV. Sultan Mehmed, II. Sultan Mustafa, III. Sultan Ahmed devirlerinde yetişen, müsikimizin temel ve esaslarına hâlel getirmeden eserler ibdâ'eden bestekârlardan 99'unun kısa hâl - tercümeleriyle klâsik üslûptaki bestelerinden bir kısmının güfteleri de bulunmaktadır. O devirlerde meydana getirilen besteler, notasızlık yüzünden ağızdan ağıza geçilmek suretiyle ahlâfa intikâl ettirilir ve muhafazasına gayret olunurdu. Bilhassa IV. Sultan Mehmed zamanında yetişen Nâzım Çelebi, Hâfız Post, İtrî Mustafa, Seyyid Nûh gibi san'at erbâbının değerli eserlerinden bazıları da ancak bu şekilde orijinalitesini muhafaza etmiş, ve günümüze kadar da gelebilmiştir!...

III. Sultan Ahmed'in saltanatı zamanındaki (Lâle Devri) ise Ebu Bekir, Enfi Hasan Ağa, Kara İsmail Ağa gibi değerli üstad bestekârların yetişmesine yardım etmiştir.

Kendisi de bir bestekâr olan III. Sultan Selim'in (1788 - 1807) zamanı da Türk Klâsik Musıkisi'nin (altın devri) olarak tarihe geçmiştir. Bu devirde parlak eserler yaratılar; bizzat Padişah, Hacı Sâdullah ağa, Tanbûri İsak, K  m  rc   H  fız ve diğ  r bazılarıyla daha sonra yetişen Derviş İsmail (Dede) olmuştur. İsmail Dede iştiharını III. Selim devrinde yapmakla beraber, II. Sultan Mahmud zamanında (1730 - 1754) ve daha sonraları da tamamıyla id  me ettirmiştir.

Padişah II. Sultan Mahmud da bestek  rdı. Zamanında bir   ok bestek  r da yetişmiştir. Dede Ef. ş  kir Ağa, Kem  n   R  za Bey, ve daha bir ka  ı, bunun devrinde isim yapmış olanların başta gelenleridir.

Daha sonraları T  rk Musıkisi'ne m  ted  ir besteler, ancak daha sonraları tedricen not   ile tesb  te başlanıldı-

Avni Anıl bir kore sonrası Hayri Yenig  n'le.

ğindan, bu tarihten sonra notaya alınan ezgiler ziya'dan kurtulmuş oluyordu.

Nesiller değıştikçe yeni bestekârların da isimleri duyulmağa başladı. Bu arada bâ husus II. Sultan Hamid devrinde Hacı Arif Bey'in açtığı ve rağbet kazanan şarkı çığı, büyük usûllü klâsiklerin çağ ve devâmına büyük ölçüde sed çekmenin başlangıcı oldu.

Meşrutiyetin iptidâlarında, İstanbul'da Musiki Meşk hâneleri ve Cemiyetler açılmış, taassup yavaş yavaş azalmağa yüz tutmuştu. Bestekârlar ise hâlâ Hacı. Ârif ve talebesi Şevki Bey'lerin izinde dümdarlık ediyorlardı. Yeni duyulmağa başlayan bestekârların isimleri arasında, daha ziyade zamâna uygun, câzip bir yenilik yaratmağa muvaffak olan Muhlis Sabahattin Bey'in ismiyle besteleri bahse konu teşkil ediyordu.

Cumhuriyet'in ilk otuz yılının Türk San'at Musikisi âleminde en fazla şöhret kazanan bestekârlardan başta gelenler arasında Sâdettin Kaynak, Selâhaddin Pınar, Yersari Asım ve daha bir kaçı olmuşlardır.

Bir kaç şenedir ancak radyolarımızdan bazı şarkılarını zevkle dinlediğim, altı ay kadar önce de şahsen tanışmak şerefine nâil olduğum ve bu arada bir kısım matbu eserlerini incelediğim Bestekâr AVNİ ANIL Bey hakkındaki intibâlarım kısaca şöyledir:

Velûd ve değerli bir bestekârdır. Hiç bir bestekârın bestesinin te'siri altında kalmamıştır. Başkalarının eserinden ufak veya frapan bir nağmeyi kendi şarkısına adapte etmek zilletine düşmemiştir. Besteleri doğrudan doğruya şahsına münhasır ulvî bir san'at duygusunun mahsulüdür. Günümüzün isim yapmış diğer değerli bestekârların eserleriyle Avni Anıl'ınkiler bir araya toplanıp bir (Beste Çiçekleri Bahçesi) tesis edilse, bu güzellik meşheri karşısında bir zevk-ı selim sahibinin yine de «Her güle gül denir ammâ gül-i ra'nâ başka» diyeceği de muhakkaktır!.

Avni Anıl'ın bestekârlık kudretinin câzip semereleri olan şarkılarından, meselâ (Dilşâd' olacak Aşk bu değil - Bir âteşim yanarım - Bu akşam bütün meyhânelerini... - Ağla gitar, çal gitar - Biraz kül biraz duman ve diğerlerinde en hisli, orijinal ve kaliteli nağmeler açıkca belli olmaktadır.

Kendisini candan kutlar; baş koyduğu bu yolda devamını samîmiyetle dilerim.

/

9. Temmuz 1974 tarihinde kaybettiğimiz Muhterem Hocam Hilmi Soykut, 25. San'at yılımda şunları yazmıştı :

KARDEŞİM DOSTUM VE ÜSTADIM İÇİN...

San'at adamları vardır, tek eserle şöhret anıtlarını kurar ve sonra, ömür boyunca onun gölgesinde sessiz sedasız dinlenirler.

Yine san'at adamları tanırız ki, eserlerini seri halinde ve adeta standardize eder ve bu «çokluk» heybetinin himayesinde yaşarlar.

Ama bir kısım san'at âşıkları vardır ki, san'at severlerini her hamlesinde yeni bir vecid, yeni bir hayranlıkla meftun ederler.

Yarattığı eserler yalnız birbirinden güzel olmakla kalmaz, aynı zamanda, her seviyede kitlelerin gönül tercümanı olur.

Ben, AVNİ ANIL'ın, bir insan takatını aşan enerjik çalışmalarını öğme kudretine sahip değilim, fakat Avni Anıl da, eserlerine karşı beslediğim sevgi ve hayranlıktan beni asla men edemez.

O, daima san'atkâr kalacak, ben ömrüm oldukça daima onun hayranı olacağım..

**İstanbul Erkek Lisesi
Emekli Edebiyat Öğretmeni
İ. Hilmi SOYKUT
Hocamı Rahmetle
anıyorum...
A. A.**

Avni Anıl'ı arkadaşım Cüneyd Orhon'un kayın biraderi olarak 951 de Ankara'da tanıdım. O tarihlerde müzikle uğraşıyordu ama, bu çalışması, amatörce ve müzik çevresi içinde olmanın sağladığı imkânlar nispetinde sınırlı idi.

954 yılında İstanbul radyosunda görev aldığım sıralarda Avni Anıl radyonun haberler servisine Niyazi Selin yanına redaktör olarak tayin edildi. Sanırım Avni'nin müzik ve müzik âlemi ile çok yakın teması bundan sonra başlamıştır.

O yıllarda İstanbul radyosu yayınlarının bu güne nazaran muhafazakâr özelliği vardı. Rast şarkısına mikrofonu açmayı, bu hava içinde, bir hevesi kırmamak ve teşvik için düşünmüştük. Doğrusu o zaman bu çalışmasını bir tutku şeklinde nitelendirmiştim. Fakat Avni Anıl müzik ve beste çalışmalarına artan bir hızla devam ederek her geçen gün daha başarılı oldu ve son dönem bestecileri arasında seçkin yerini kendi kendine yaptı.

San'at hayatının 35 inci yılında, onu candan kutlar, nice yıllarını, sağlık ve mutluluk içinde, verimli bir besteci olarak geçirmesini yürekten dilerim.

Dr. Nevzad Atlığ

Levend, 5 Mart 1979

35. SAN'AT YILINDA AVNİ ANIL İÇİN...

Avni Anıl'ı 1946 yılının bir yaz günü Üsküdar Musiki Cemiyetinde tanıdım. İlk defa Türk Musikisi çalışan bir yerdeydim. Herşeyi ve herkesi ilgi ile takib ediyordum. Avni dikkatimi çekti. Gözleri yarı kapalı, başını hafifçe ritme uygun sallayarak usul vuruyor, şarkı söylüyordu. Bu duygulu halinden hoşlandım. O gün birbirimize yaklaştık.

Ben ilk defa önümde açılmış bu âlemde, geçmiş yılları telâfi etmek istercesine, büyük bir hırsla nota, usûl, makam ve Kemençe öğrenmeğe çalışıyordum. Avni ise, ince bir pınar gibi, küçük ezgilerle kendini beste yapmağa vermişti.

İlk şarkılarını bana gösterdi. Tatlı melodilerdi. Bilerek değil iç güdümlle bunların yakın geleceğin bestekârı Avni Anıl'ın ilk sancıları olduğunu hissettim ve başka besteler yapmasını istedim. Bu hissimi ilerde daha iyi anlayacaktım. Bu mevzuda öğrenimim arttıkça ve çok eser tanıyınca bu duygumu çözebildim. Musıkilde iki tür san'atçı vardı: Yaratıcı ve taklid eden. Vakıa öğrenimde taklid büyük önem taşıyordu ama sonuçta benliğini bulmak şartıyla.

İşte ben ta başlangıçta Avni'nin yeni bir nefes olduğunu, kişilik taşıdığını sezmiştim. Doğrusu bugün de bununla öğünürüm. Artık o her bestelediği şarkıyı önce bana dinletiyordu, notasını yazıyor, arkadaşlarımıza veriyorduk. Bu şarkılar alâka gördü. Evvelâ kendi amatör dünyamızda, hemen arkasından radyolarda çalınıp söylenmeğe başla-

di. Bu genç bir insan için şüphesiz çok zevkli bir gelişmeydi. Avni de bu coşkuyla peşpeşe güzei şarkılar beste- liyor, tanınıyor, yayılıyordu.

Uzun yıllar beraber çalıştık. O besteledi ben yazdım. Beraberce çok samimî ve objektif değerlendirmeler ya- pardık. Bu arada Avni'de gördüğüm en büyük endîşe kalı- cı eserler yapabilmektir. Bence titiz çalışması, şarkılarını crtaya çıkarmadan önce uzun uzun incelemesi ve değer verdiklerinin tenkidlerine açıklığı ile bunda da muvaffak oldu. Hiçbir zaman onun para veya ucuz beğeniler için eser yaptığını görmedim.

Bir başka titizliği, başarısında büyük rolü olan bir baş- ka çabası da şarkılarının sözlerini seçmesindeki özenidir. Avni için güfte, şiir kıymeti taşımali, güzel duyguları dile getirmeli ve günümüzün konuşulan dilinde doğru yazılmış olmalıdır. Nitekim şarkılarının hemen hepsinin güftesi ay- rıca şiir olarak da değerlidir. Okur, dinler duygulanırız. Ba- zı bestekârlar tanırım. güzel bir melodi bulurlar daha son- ra buna güfte ararlar. Tabii bu bir konfeksiyon elbise gi- bi bir taraftan muhakkak sırtır ve musikî ile söz bir türlü bütünleşemezler. Halbuki Avni önce kendi duyguları ile birleşen şiirler arar, bunları ezberler, yorumlar, ondan son- ra bu yorumu musikî ile bize anlatır. İşte Avni'yi kalıcı bes- tekâr yapan hususlardan birisi de budur.

Bu kısa yazımda Avni'yi genel hatları ile çizmeğe ça- lıştım. Bir de kendisinin tek tek eserleri ile, bu eserlerin yo- rumu, analizi ve gösterdiği safhalar ile, ayrıca içinde bu- lunduğu ortam ve diğer bestekârlar ile birlikte ele alınma- sı lâzımdır. Bu geniş muhtevalı çalışma da elbet uygun bir zaman ve zeminde yazılacaktır.

Bu yerinde jubile sebebiyle değerli bestekâr, kardeşim Avni Anıl'a iyi ömürler ve bu hizmet yolunda daha büyük başarılar dilerim.

Cüneyd ORHON

**Alâeddin Yavaşca — Avni Anıl
(1967)**

35. SAN'AT YILINDA AVNİ ANIL

Sevgili Avni.

Mektubunda 35. san'at yılını kutlayacağından söz ediyorsun. Bu kadar senenin göz açıp kapayıncaya kadar, bir an içindeymişcesine geçişi, ömür denilen yolda nerelelere geldiğimizi, bizim nesle acı da olsa hatırlattı.

Bana, san'atın ve bestekârlığın hakkında tahassüslerimi soruyorsun. Değer verdiğin için teşekkür ederim. Ancak sen 20-25 yıl içinde bestelerinde bir «Avni Anıl üslûbu» kurmuş bir bestekâr hakkında bizim söyleyeceklerimiz, bir hâtıradan ve eskilerin dediği gibi «Mâlûm-u ilâm» dan öteye geçemez.

Daha dün gibi hatırlarım! Rast «Sordular Mecnûn'a» ve bir, iki Hüzam'dan sonra Hicaz «Dilşâd olacak diye» dünyaya geldiklerinde, -Doğumcu gibi konuşuyorum- tabir caizse, yenilerini yapmam için yakana yapıştım ve unutmamış olman gerekir ki, seni çok zorladım. Ondan sonra da, öyle bir hızlandın ki, seni biz de tutamadık.

Avni, hilâfsız söylüyorum, son 25 senede, Türk San'at Musikisi şarkı formundaki besteler sahasında, san'at bahçesine değişik renklerde ve nev'i şahsına münhasır eserler vermiş 3, cömert davranırsak 5 bestekârdan birisin ve yerini hakkıyla dolduranlardansın.

Dileğim, daha pek çok seneler, daha pek çok eserler, daha pek çok takdirler, daha pek çok hayranlar, sağlık içinde uzun süre devamını temenni ettiğim ömrünün güzel meyveleri olsun...

Aziz Kardeşim, bu anlamlı ve mutluluk dolu gününde seni candan kutlar, sevgi ve takdir duyguları içinde yankılarını öperim,

Nice yıllara...
Dr. Alaeddin YAVAŞCA

Avni Anıl, Yusuf Nalkesen ve Ş. A. Özışık (1964)

AVNİ ANIL

Hâli, tavrı, halim, selim! Sohbeti hoş, Bêstesi hoş, tatlı mı tatlı!.. Heyecan adamı Avni Anıl!.. İmrendiğim dost! Kader arkadaşım benim! Kadeh arkadaş olamadım seninle! Buna yaşıyorum!

Ne zaman kederlensem, üzülsem, dertlensem, hep seni çağırıyorum yanıma! Bêni bu saydıklarımın arındırıyor! Sen, yanımda olmadığın halde!.. Sen öylesin işte benim için, Ciltlere sığmayansın, cansın, can!

Ne biraz kül, ne dumansın; Kadarsın, gitarsın, yalnız İstanbul'un değil bütün meyhanelerdeki kadehlerde senden neler yok ki?..

Yolum Senden kısa, yıllarım da öyle;

Sana ne desem ne verebilsem ki?..

Sevgi, sevgi ve yine sevgiler, imrendiğim Dostum. Kader, çile Arkadaşım!..

İstanbul, 9. 5. 1979

Yusuf NALKESEN

Avni Anıl, Şekip Ayhan Özışık

Avni Anıl, Şekip Ayhan Özışık

HEY KOCA AVNİ HEY

Can sıkar lâfın çoğu, makbuldür azı

İki cihanda Azîz olasın, budur gönlüm niyâzı...»

«Bir kaç satır» demişsin mektubunda...

Yazdığın destânların yanında, bir kaç satırın lâfı mı olur...

Çocukluk ve gençlik arkadaşım, san'at âleminde de muhibbim için söylenecek ne var ki...

Yazmak... Hem de bir kaç satır Bu ancak sana saygısızlık olur. Beni, gel bu işten affet, seni dinliyorum.

Devam et, Tanrı'ya ol emanet...

«İş bu değil yapma güzel

Seni dinlerken güzel güzel

Şarkının en güzel yerindesin

Attırma hariçten gazel...

İş bu değil yapma güzel

Seni dinlerken güzel güzel...»

Hey koca Avni Hey... Bir zamanların en sâkin mütekaidler beldesi Selimiye mahallesi geldi aklıma!.. Müziğe orda başlayışım, seninle Üsküdar Musiki Cemiyeti'ne gidişim, top oynadığımız yangın yerleri, denize beraber gidişlerimiz, bana yüzme öğretmen Çifte Kayalarda... Harrem vapurunda beraber yolculuklarımız ve sohbetlerimiz. Yaptığın eserleri ilk bana okuman, notalar falan, filan... Neler, neler. Ne çabuk geldik ellilere... Merdiven dayadık.

Şimdi o fakîr Üsküdar'ın kaldırımlarındaki ayak izlerimiz silinmiştir, ama Üsküdar'daki o eski günler nerde?...

Ekmek elden, su gölden!..

Şekip Ayhan ÖZİŞİK

HER ZAMAN ANILACAK OLAN AVNİ ANIL

Avni Anıl deyince gözümün önünde bahar bahçeleri canlanır, kulağıma tatlı müzik nağmeleri gelir Kelebekler uçuşur, berrak sular çağıldar, güneşin ışığını süzen yapraklar pırıldayarak titreşir.. İnsanın gönlünü bir engin haz kaplar, göğsü genişler.

Onun babası Hamdi bey, anası Fatıma Hanım ne hayırlı kişilermiş ki rûhunun esintilerini yurdun dört bucağına zekât gibi dağıtan bir insanı dünyaya hediye etmişler. İstanbul'un Üsküdar'ında 1928 Yılı'nın 23 Nisan baharında, çocuk bayramında doğan bu gelişmiş ruhlu çocuk, günümüzün adı zevk ve hazla anılan bir bestecisi olmuştur.

Aile içinde alınan sevgi ve duygu akımı ile, kız kardeşiyle, küçücük yaşında seslerin büyümesine kapılan Küçük Avni, gittikçe artan bir aşk ile yol almış, Türk Musikisinin Temel bilgilerini yıllarca süren tükenmez bir çaba ile öğrenmiş ve 24 Yaşında ilk eserini vermiştir :

Sordular Mecnûna Leylâ'nın sa'adethânesin

Sîneden bir âh çeküp gösterdi dil vîrânesin...

rast bestesini bizlere sunmuştur. Ondan sonrası bir çağlayan gibi ardarda ne güzel besteler, ne güzel duygu mellemleri estiren nağmeler verdi. Rast, Mâhûr, Nihavent, Hicaz, Uzzâl, Hûzzâm, Uşşâk besteler bir bereketli rahmet gibi, verimli Nisan yağmurları gibi musikimlze ikiyüz'ü aşkın değerli eserler kattı.

Bu çalışmalarını sırasında Üsküdar Musiki derneğinde, Akşam ve Dünya gazetesinde, Radyoda nihayet TRT'de görevler aldı. Birçok yazılarıyla faydalı olmaya çalıştı. Ayrıca Besteci ve söz yazarlarının haklarını koruyucu, savunucu çalışmalar yaptı. İstanbul'da (Musiki ve Neta) Dergisini büyük fedakârlıklarla muntazam ve güzel bir şekilde yıllarca yayınladı.

Son aldığı mektubunda, 35. San'at yılını bir Jübile ile kutlayarak 7 Temmuz 1979'da TRT'deki resmî görevinden ayrılıp, «Dinlenmek için değil, Daha rahat ve çok çalışabilmek için» olanak bulacağını yazıyordu.

Onun için, burada, daha bir çok öğrencü, yüceltici cümleler yazmak isterdim. Hocalarımız, bize, musikiyi «Ah-lâk-ı beşeri tasfiye eden bir ilm-i şeriftir» diye, diğer bir

üstâdımız «Musiki Güneş gibidir, gül bahçesine düşerse gül kokusu çıkarttırır» diye tanımlamışlardı. Avni de insan ahlâkının güzel yönleri ile yaşamış ve dünyaya tatlı sesler, ve gül kokulu duygular yaymış bir insan olarak yaşamıştır.

Ona nâcîz bir kaç beyt sunuyorum Fakiirden
«Allâh diye, Allâh diye Allâh'a dönüştük.
Allâh ile birlik yüce sevdâlara düştük.
Hiç belli değil kim sevilen, kim seven artık,
Âşkında bir olduk, yüce gerçeğe öpüştük.

MIZRÂB

Sevdâ gecesinden bize mehtâb sen imişsin,
Ummân sen imiş, zevk dolu girdâb sen imişsin.
Alnında o nûrlar ile mihrâb sen imişsin,
Mâ'bed sen imiş, dîn sen imiş, Râb sen imişsin.
Mahvoldu senin şânını duymakla o dînler,
Tebîh çekiyor ismini gökler ve zeminler.
Tanbûr gibidir sîne ki dem dem seni inler
Âşık elinin vurduğu mızrâb sen imişsin.
Kevser diye nâylerde nevâlar ederek nûş,
Ettik ezeli aşkı gönüllerle derağûş.
Bildik sen imişsin bize devlet getiren kuş,
Âşık Noyan'ın ömrüne esbâb sen imişsin!

Bundan sonra, artan bir yetenek ve güç ile daha bir çok güzel eserler meydana getireceğine kuşkum yoktur. Kendisine sağlık, esenlik ve mutluluklarla dolu uzun yıllar diler, gönül ve rûh safâları temennî ederim. Muhabbetle gözlerinden öperim.

Dr. Bedri Noyan DEDEBABA

Avni Anıl, Ali Rıza Avni ile... (1972)

CAN AVNİ'ME...

Ali Rıza Avni

Mesut Cemil 14. Nisan. 1961 günü İzmir'e gelmişti. O gece Cevdet Çağla Hoca'nın da bulunduğu bir üçlü olarak uzlet köşemize çekilmiş yudum yudum söyleşiyorduk.

Bir ara konu günümüz bestecilerine geldi. Ben bu iki büyük ustaya Avni Anıl'ın besteciliği için neler düşündüklerini sordum.

Bu, can dostum Avni Anıl'ın besteciliği konusunda iki büyük ustayı sınamak değil, yakınlığımızı bilen hocalarımızın söyleyeceklerinden kendime de bir pay çıkarmak için sorulmuş bir soru idi. Çünkü ben Avni Anıl'ı Cân-Dost edinmiştim ve onların görüşü bir gün bana bu satırları kıvançla yazdıracaktı. Bunu biliyordum.

Mesut Cemil ve Cevdet Çağla'nın ortak görüşü şu noktada toplanıyordu. «ESKİLERİN TAKLİTÇİSİ OLMAKSIZIN, KENDİNE ÖZGÜ BİR YOLDA, TIPKI SELÂHATTİN PINAR, SADETTİN KAYNAK GİBİ ŞARKILARINA ADINI DAMGALARCASINA KOYAN BİR GENÇ BESTECİ...»

Avni Anıl istese besteler, semâiler yapamaz mıydı? Elbette yapardı. Ama O, şarkı yolunu seçmiş ve eskilerin yaptıklarına bitmeyen saygısını göstermiş bir besteci olarak bugün 35. sanat yılına gelmiştir.

Avni Anıl'ı tanıtmak... Bu sanıldığı kadar kolay birşey değil.. Bu Cân-Dost; hangi yönüyle ele alınırsa alınsın, hepsi için sayfalar dolusu yazılsa da sözler, O'nu gereğince ve yeterince tanımlamaya yetmeyecektir. Ben bu güçlüğü galiba ilk kez bu yazımda öğrendim.

Şarkılarını, ne zaman ve nasıl besteliyor.. Ben Avni Anıl'ın bu sırrına bir türlü erememişimdir.. Yolda yürürken, bir dost toplantısında, kadehlerimizi yudumlarken, çocuklarını severken, çalışırken ve belki de uyurken... O, hep yeni bir şarkının «HÂMİLELİĞİ» içindedir.

Bir gün yeni bir şarkı doğuvermiş... Bir de bakarsınız ki şarkısını mırıldanıyor.. O anda gözleri yumulmuş, kısık

Avni Anıl, Ali Rıza Avni 1969 yılında...

sesi iyice gönlüne saklanmış, duygulu ve ritimli sallanan başı gizli bir tempo tutarcasına metronom kesilmiş, titreyen el ve dudaklarındaki kan çekilmiş gibi bir tablo içinde yeni bir şarkısını okumuyor da sanki «ilan-ı aşk» ediyor sanırsınız.... Bütün bu kendinden geçmiş durum, şarkısının son nakaratıyla yavaşça sona erer ve o anda, bir büyük besteci değil de sanki ödevini yapmış bir çocuk saflığı içinde sorar «Nasıl?»...

Bu durum Cân-Dost Avni Anıl'ın bence «Ölüm-kalım» anıdır.

Son şarkısının heyecanını -daha doğrusu- gönlündeki fırtınayı o anda dindirebilmek için karşısındakinin beğenisini bekler.. Bu bekleyişinde, öyle sanıyorum ki bugüne dek hayal kırıklığına uğramamıştır.. Başka bir deyişle Avni Anıl, büyük bestecidir ve hiçbirimizi O'ndan beklediğimizi verememenin acısını bizlere tattırmamıştır.

Avni Anıl'ın bir başka yönü de para kavramından uzak oluşudur. Sanatı para için yapanların O'ndan alacakları «ibret dersi» büyük olmalıdır. Gönlü gibi eli de açık bu Cân-Dost, musikimize hizmet uğruna yayıncılık alanında büyük borçlar altına girmiş, ama hiçbir gün bundan yakınmamış, üstelik yapmak istediklerini tamamlayamadığı için üzüldüğünü durmaksızın belirtmiştir.

Avni Anıl'ın besteciliğini değerlendirmek asla bana düşmez. Yazımın başında da belirttiğim gibi Mesut Cemil, Cevdet Çağla'nın yanısıra Emin Ongan Hoca, İsmail Baha Sürelsan, Dr. Alâeddin Yavaşca, Cüneyd Orhon ve nice dostlar O'nun için gerekeni söylemiş bulunuyorlar..

Bana susmak düşerdi ama Cân-Dost Avni Anıl'ın 35. Sanat yılı için şu mısraı anımsadım.

«Gülü târife ne hâcet, ne çiçektir biliriz»

Sevgili Cân-Dost Avni'ne başarı ve sağlık dileklerimle...

Ali Rıza Avni

Bir insan sanatçı olarak doğar sonradan sanatçı olunmaz diye bir tanımlama vardır.

Avni Anıl'ı da, Tanrının verdiği bu müstesna hasletleri benliğinde toplamış ve barındırmasını bilen bir çağdaş besteci olarak tanıdım. 1953 senesinde İstanbul Radyosu'nda tanıştık. Kısa bir sohbetten sonra yeni bir eserim var sana okumak isterim dedi. O, kendisine has uslûbu ve kısık sesile bir şarkısını okumaya başladı.

Seneler birbirini kovalıyor. Avni Anıl, tükenmek bilmeyen bu melodi kaynağını birbirinden güzel sözlerle bağdaştırarak musıkmize unutulmayan eserler bırakmaya hâlâ devam etmektedir.

Sene 1979. Ve ne zaman kendisini görsem yine o ilk tanıdığım hâliyle bana yeni bir eserini okumak ister.

Tanrının izniyle. yaşantımız uzun sürse de. Avni ile her görüştüğümüzde kendisinden yeni eserlerini dinlemek mutluluğuna erişebilsem. Sevgilerimle.»

10. 5. 1979

Müzaffer Birtan

35. SAN'AT YILINDA SAYIN AVNİ ANIL'I ANARKEN

Değerli bestekâr Avni Anıl'ı kendine özgü üslubu, akılcılığı ve güzelliği ile hepsi birbirinden güzel besteleriyle tanıdım.

Millî San'at Musikimize bestekar olarak kazandırdığı ve unutulması hiç de mümkün olmayacak değerli eserlerinden başka, Türk Musikisi'ne, hazindir ki kendi ülkemizde hayat hakkı tanımak istemeyenlerle inançlı ve yürekli savaş verenlerden biri olarak ayrıca tanıycrum Sayın Avni Anıl'ı.

İlk sayısını Kasım 1969 yılında çok dolgun ve olgun bilimsel yazılarıyla çıkardığı, yayın hayatı elinde olmayan nedenlerle maaleşef uzun sürmeyen MUSİKİ ve NOTA adlı dergisi ile daha çok tanır oldum Sayın Avni Anıl'ı.

Yeterli çoğunluğu ve desteği bulamadığı için sonu getirilememiş de olsa ilgililer nezdinde gerekli olan olumlu anlayış havasını yaratabilmiş beste telif haklarının, yaranlarına her icra edilişinde ödenmesi işlemine ilişkin bcykot kararları ile tanıdım Sayın Avni Anıl'ı.

Millî kültürümüzün ayrılmaz ve kopmaz bir parçası olan Türk Musikisi'nin okula kavuşturulması uğraşlarında, cephede savaş verenlerden biri olarak tanıdım Sayın Avni Anıl'ı.

«Millî kültürümüzü, çağdaş medeniyet seviyesinin üstüne çıkaracağız.» diyen yüce Atatürk'ün izinde ve direktifleri doğrultusunda, «Çağdaş Türk Müziği» yutturmacıları ile daha bir süre verilmesi zorunlu mücadelenin içinde ve saflarında göreceğime inanıyorum Sayın Avni Anıl'ı.

35. San'at yılında Türk Musikisi'nin içinde tüm sorunlarının akıl ve bilim yolu yani Atatürkçülükle çözümlenmesinde mücadele gücünün sürekli olacağına inandığım Sayın Avni Anıl'a, sağlıklar, mutluluklar ve başarılar diliyorum. Saygılarımla.

Gültekin ÇEKİ

BESTE DERYASI...

Biraz sonra kimden ve neden bahsettiğimi, nâçiz satırlarımı okuyunca anlıyacaksınız... Geçen gün Avni Anıl bana; «Sabiteciğm, bana, beni anlatan bir yazı rica ediyorum senden» dedi. O anda başım döndü, gözlerim karardı, bir tuhaf oldum, ben ne yazabılırdım ki, kalemim kendinde bu cür'eti nasıl bulacak, diye saatlerce düşündüm...

Avni Anıl, arkadaş olarak çok sevdiğim bir insandır. Onunla sohbet ederken evvelâ birbirimize en büyük iltifatları savurur, daha sonra da kibarlıktan bıkip küfürle sohbetimize devam ederiz, tabii bu da arkadaşlığımızın kuvvetli ve eskiliğine dayanır!.. Birbirimizi çok severiz.

Gelelim Bestekâr Avni Anıl'a

İşte bunun izâhı çok zor! Çünkü o bir 'deryâ, nasıl anlatsam ki acaba?..

O, zamanımızın en velûd, en zengin müzik ve nağme hazinesine sahip bir bestekârdır. Eserleri o kadar kıymetli ve güzel ki kelime dağarcığımla anlatmaya olanak yok. Onun eserlerini okurken de, dinlerken de kendimi başka dünyalarda hissediyorum, hatta cennette...

Evet, Avni Anıl düne, bugüne ve de yarına seslenen bir bestecidir. Deryâlarda nasıl suyun tükenmesi imkânsız ise onda da nağmeler tükenmiyor. Çağlayanlardan, şelâlelerden dökülüyor sanki nağmeleri. İnsanın tâ içine işliyor... Onun hangi eserinden söz edeyim, hepsi birbiriyle yarışır güzelliktedir ve de şaheserdir. Tanrı, müzik anlayışını ve hazinesini dâim etsin. Ömrünü de uzun ki, bizlere ve müziksever halkımıza daha uzun yıllar şaheserler vermekte devam etsin İnşallah...

Avni, insan olarak da emsalsizdir, yalnız çok büyük bir kusuru vardır, bu kusur bir anlamda meziyet olarak da nitelenebilir. Her olay onu etkisine alır, kurtulamaz, yanar, kahrolur, ondaki insan sevgisi anlatılacak şey değildir, herkes mutlu olsun, o kahrolsun, ama böyledir işte Avni Anıl...

Avni Anıl bir deryadır, uçsuz bucaksız... Tanrı ömrünü uzun, eserlerini bol etsin. Başka yazacak cür'eti bulamıyorum kendimde.

Avni Anıl, Avni Anıl'dır sözün kısası.

Sabite Tur KARDEŞLER

35. YIL

Bestekâr Avni Anıl, 35. şan'at yılına erişti. Kendisine ve görenlerine ne mutlu.

Güfte ve Beste ikilisini ustaca kaynaştırıp ses buketlerini nesillere «Türk Musıkîsiyle» armağan eden Avni Anıl, musıkîmizde yerini bulmuş ve almıştır.

Avni Anıl; dünleri bugüne ve yarınlarına Musıkî San'atı ile köprüsünü kurmuş san'atçıdır.

«Biraz kül, biraz duman, o benim işte...» Bestesi, ne derece hoş görüye sahip ve övgüden hoşlanmıyan kişiliğini vurgular.

Güzel san'atlar içinde musıkî, milletlerin bir çeşit ortak dilidir. Duygularının başkalarının benimsendiğini görmek ne güzel şeydir. Ölüm'ün dışında kalan Değerli Besteci Avni Anıl'a musıkîmizin varlıklılığı içinde sağlıkla, san'at yaşamında başarılar dilerim.

Nihat UYTUN

TRT. İzmir Radyosu Müdürü

NİCE YILLAR NİCE BESTELER

Uzun yıllar severek ve takdir ederek bestelerini dinlediğim Avni Anıl'ı ancak 1967'de şahsen tanıyabildim. Karşımda bir duygu insanı vardı. Eserlerinde gördüğüm hususiyetin, samimiyetin, akıcılığın, his fırtınalarının ve romantizmin, şahsiyetinde aynen tecessüm etmesi beni son derecede sevindirdi.

Bir san'atkârın ruh yapısı ile eserlerinin bütünleşmesidir ki, O'na 35. san'at yılını milyonların sevgilisi olarak kutlamak saadetini verir. Besteciyi başarıya götüren yolun başında duygu vardır. İlhâm vardır. Bilgi, akıl, mantık, denge duygunun işçileridir. İşte, Avni Anıl, her eserinde ilhâm ile yola çıkmış, hissini baş tâci etmiş ve onun emrinde, nağmeleri kendine has ustaca işlemiştir.

Anıl'ın bir özelliği de daima güzel, seviyeli, edebî değer taşıyan şîirleri seçmesini bilmiş olmasıdır.

Musikimizin romantik döneminden reforma geçiş safhasında, Avni Anıl imzası seslerle atılmış bulunmaktadır.

35'i kutlamaya, geçmişin zincirine nice güzel eserlerin halkalanmasını temenni ederek katılıyoruz.

Dr. SELÂHADDİN İÇLİ

35'İNCİ SANAT YILINDA AVNİ ANIL...

Sayın Avni Anıl, kişiliğini bulmuş ve kendisini eserleri ile topluma sevgi ile kabul ettirmiş bir bestecidir.

Eserlerinde melodi örgüsü bakımından bir ekol yaratabilen besteci ağabeylerimizin en önemlilerinden biridir.

Gerek prozodi, gerek usul ve gerekse makam seçiminde ustadır.

Türk Müziği'nin okul sorunu, bestecilerin haklarının savunulması ve en önemlisi müziğimizi horlayanlara karşı çok güçlü bir savunma ve taarruz politikası izlemiş, ömrüncü bu yolda yılmadan savaş vermiştir.

Daha nice yıllar sağlıklı yeni eserlere doğru ömür sürmesini temenni ediyorum.

Erol SAYAN

22. 3. 1979

YAŞ OTUZBEŞ

İstiklâl caddesinde bir iş hanına girdik. Birkaç kat merdiven çıktıktan sonra karşımıza çıkan (Musiki ve Nota

Yayınları) yazılı kapının ziline dokundum. Yüreğimin nasıl-
çarptığını hiç unutamam. Hoca; ya «Bir sesini dinleyeyim»
derse ben ne yapardım. Değil şarkı söylemek konuşacak
halim dahi yoktu. O yıllardaki Girgin plâk şirketinin sahibi
rahmetli Nazif Girgin (kemânî) durumumu fark edip hiç
bir şey söylemeden sırtımı okşadı. Biraz da olsa beni ra-
hatlatmak için.

İçeri giripte o Sordular Mecnûna'nın, o Dilşâd olacak-
ların, o Akşamın olduğu yerde'lerin dev bestecisi minyon
adam «Hoş geldin yavrum» deyip yanağımı okşayınca ba-
şımdaki bulutlar dağılıp, içim günlük güneşlik oluverdi.

İşte onlki yıl önce Avni Hoca'yı böyle tanıdım. Ve bu
güne kadar her konuda bir çok yardımını gördüm. Ben
elinden tuttuklarının sadece biriyim, o yazıhaneden be-

Emel Sayın, Avni Anıl ve Ahmet Özhan... (1974)

nim gibi yüzlercesi nasibini aldı. Avni Hoca orada binbir güçlüklerle hem Musiki ve Nota yayınlarını sürdürüyor hem de herkesin gönlünü yapmaya çalışıyordu. Zaten Otuzbeş yıllık san'at hayatının büyük bir kısmını musiki ve meslekdaşları için savaşmakla geçirmiştir.

Avni Hoca, flâş olmuş çok sayıda şarkının bestekâr'ı o'duğu için ister istemez plâk ve gazino musikisinin de etkin bir şahsiyetidir. Aslında bazı idareci ve müzisyenler tarafından pek değer verilmeyen bu san'at dalları müziğin vazgeçilmez unsurlarıdır. Fakat başıboşluk ve eğitimsizlik yüzünden gitgide yıpranmaktadır. İşte Avni Hoca bu durumda bile müzikalitesinden taviz vermeyip, güfte ve besteleriyle çeşitli akımlara karşı hep gerçek Türk Müziği safında yer almıştır ve bu müesseseleri san'atı ile desteklemiştir. Ona bir sahne san'atçısı olarak şarkılarını zevkle okuyan arkadaşlarım ve kendim adına şükrânlarımı sunarım.

Avni Hoca'nın birçok şarkısını kendisinin de yıllar önce feyiz aldığı Üsküdar Musiki Cemiyetinin o harikûlâde havası içersinde çok değerli hocam Emin Ongan'dan meşk ettim. Zor beğenen Emin Hoca'nın bu eserleri bize geçerken iftiharla gözlerinin ışıldadığına yakinen şahit olmuşumdur.

Avni Hoca son senelerde sık sık «Artık emekli olmak istiyorum ama dinlenmek için değil daha çok çalışmak için» derdi. San'at hayatının otuzbeşinci yılını kutladığımız Avni Hoca'yı, hep yeniliğe ve daha güzele doğru çalıştığı T.R.T.'deki görevinden uğurlarken daha bir içimize buyur ediyoruz.

Hocam! Şair : «Yaş otuzbeş yolun yarısı eder) demiş. Sizin san'at hayatınız daha yolun yarısında. Bir sonraki otuz beş'te de beraber olmak dileği ile sağlık ve mutluluklar diler, saygılarımı sunarım.

Ahmet ÖZHAN

Avni Anıl, Bursa Musiki Cemiyeti Korosunu yönetiyor (1967)

7 Mart 1979

35. SAN'AT YILINDA AVNİ ANIL

35. San'at yılında Avni ANIL..

Adına Jübile yapılıyor!..

TRT'den emekli oluyor!..

Halbuki, daha san'at hayâtında YOLUN YARISI!..

Bizim bildiğimiz Avni ANIL, asıl şimdi, bundan sonra daha rahat ve çok, çok çalışacaktır. Bu güne değin olduğu gibi.

Hiç Avni ANIL; «Emekli oldum, yeter, dinleneyim artık!» diyebilir mi..

Kendisi ile 1963'lerde tanışma imkânı bulabilmişdim. O yıllardan şu günlere kadar, gördüğüm kadarı ile öyle hareketli bir yaşantısı vardı ki. Öyle hareketli bir insan nasıl emekli olabilir. Şaşılacak derecedeki yaşantısından ve hizmetlerinden özetle örnekler verebilirim;

— Tüm maddî ve mânevî zorluklara göğüs gerip, de-

ğerli bestekârların eserlerinden oluşan 250 kûsûr NOTA yayınladı..

— MUSİKÎ ve NOTA adlı çok başarılı bir dergi çıkararak musikimizle ilgili eğitici yayının yanında, musikimizin dertlerine değindi..

— Yıllarca «DÜNYA» Gazetesi'nin Türk Musikisi sayfasını yöneterek, pek çok genç müzisyeni ve Türk Musikisiyle ilgili çalışmalar yapan toplulukları tanıttı.

— Bursa Türk Musikisi Derneği'nin bir çok konserine ve hem de en küçük bir menfaat gözetmeksizin katılarak dernek öğrencileri'nin ve Bursalı Türk Musikisi severlerinin gönüllerine taht kurdu.

— Avni ANIL'ın bir başka büyük ve yararlı hizmeti ise, (yazmadan geçemiyeceğim, değinmeden geçmek ben- ce büyük nankörlük olur). Besteci ve söz yazarlarının ta- bii hakları olan TELİF konusunu ilk kez yine Avni ANIL ele alarak, Bayraktarlığını yaptı. Bu konudaki mücadelesi ve azmi en büyük takdirlerin üstündedir. Anımsıyacakları gibi, ilk atılımında yanında ancak 7 - 8 isim yer almasına rağmen mücadeleden vazgeçmedi. Yıllar sonra, bizce, o ilk atılımdır ki, tüm Besteci ve Söz yazarları bir araya ge- lerek sorunlarına çözüm yolu bulmaktadırlar. Ve.. işte, TE- LİF HAKLARI konusu ilk meyvelerini vermeğe başladı.

Avni ANIL'ı besteciliği yönüyle methetmeye ise ka- lemim yetersizdir. O, verdiği birbirinden güzel eserleriyle kendisini ölümsüzler arasına ALTIN HARFLERLE yazdır- mıştır.

Sevgili Avni ANIL Ağabey.. Size bundan sonraki San' at ve Türk Musikîsi ile dolu yaşamınızda üstün başarılar.. Sıhhat dolu uzun bir ömür ve sonsuz ilhamlar...

Erdinç ÇELİKKOL

Besteci

Bursa Musîki Cemiyeti

Yönetmeni

KÖŞEBAŞI

Ergun GÖZE

AVNİ ANIL VADİSİ

Bizim bir de musıkî dâvamız var. Milletimize âit her değeri korumakla, hayatîyetimizi koruduğumuz bir gerçektir. Bu bakımdandır ki, «Biz ecdadın eserini bozmamaya çalışıyoruz» diyerek, san'atını, tevazuunun ince edebiyile süsleyen Avni Anıl için İleri Türk Musıkisi Konservatuarı'nca hazırlanmış konsere gitmemezlik edemedim.

İyi ki de gitmişim. Büyük Türk bestekârı, müzikoloğu, kâmil İnsan Hüseyin Sadettin Arel beyefendiyi bir daha hayır ve rahmetle anmak imkânını buldum. Ve gördüm ki atılan tohumlar hiç bir zaman meyve vermemezlik etmiyor. Dernek Başkanı Ünal Emiroğlu'nu kapıda o efendi hâliyle görünce, hiç bir dâvanın sahipsiz kalmayacağına bir daha iman ettim: Gençler yetişmekte nöbetleri devralmaktadır.

Konser hüsnüniyetli bir san'at anlayışı ile başarılı idi.

«Yağmur Duası isimli» Kürdilihicakâr şarkı ile başladı.. «Sen körfeze» diye başlayan ikinci eserin solosunu yapan san'atkar kimdir, ismi nedir bilmiyorum amma, bir büyük, bir koskocaman kabiliyet, ses ve icra hassasiyeti.' Tebrike sezâdır. Tertemiz yüzlü kanunî küçük hanımın taksimleri ne kadar güzeldi. Ya o Cünet Orhon... Kemençe gibi bir nankör âleti bu kadar bonkörce kullanan virtüöz... Başka var mıdır?

Ve bütünüyle koro..

Ve bir Avni Anıl vâdisi..

Bu konserde gördük ki, Türk Musıkisi isimli dünyada artık bir Avni Anıl vâdisi teşekkül etmiştir. Şarkılarının hepsinde hem, «Beni Avni Anıl besteledi» dedirten san'at mührü ve hem de hepsinde diğerlerinde bulunmayan renkler, nüanslar, ifadeler, perdeler mevcut.

Avni Anıl beyi ayrıca bir koro şef'i olarak da değerlendirmek imkânı bulduk. Açık söyleyeyim ben o, «Sen insanı güldürürsün» şarkısını pek mühimsemeden dinledim.. Amma Avni Anıl Bey'in tefsiri ile hayran olmamak mümkün değil.

Sayın Avni Anıl'ın koroyu idare ederken kan-ter içinde kalışını anlamamak mümkün değil... Musıki nasıl bir fennî şeriftir, itiraf etmemek çaresiz.

Kiminin desteleri vardır, kasasını doldurur, mirasçılarına kalır...

Kiminin de Sayın Anıl gibi besteleri vardır, kalpleri ve ruhları tazeler. Cemiyete, millete, tarihe kalır..

Sayın Anıl'dan kumaşının vaadettiği büyük eserleri de beklemek artık hakkımızdır. (Tevşihler, ilâhîler, âyini şerifler, nât'lar)

Türk Musıkisi ve onun ciddiyeti, onun haysiyeti için yaptığı mücadele arasında bunu da yine ondan bekliyoruz.

(Tercüman, 18. 4. 1972)

UZUN SÖZÜN KISASI

Rauf TAMER

BİMEN ŞEN, ŞEVKİ BEY VE TRT

Nerede o bir «ES» sesinden sonra gümbür gümbür gelen fasıl heyetleri?.. Nerede o «Seni hükm-ü ezel aşubu devran etmek istermiş» diye başlayıp da H. Arif Bey'in, seri düm-tek'leriyle devam eden yüce Nihavent?.

Vazgeçtik Hammamizâde İsmail Dede'den, ama nerede Lemi Atlı, nerede Rahmi Bey, nerede Medeni Aziz Efendi?..

Yok işte, kalmamış...

Garip bir müzik akımı sarmış Türkiye'yi

«İstersen gel dönelim eski günlerimize.»

«Benim de canım var.»

«Bağdat Yolu.»

Falan...

Önlemeye imkân yok. İş çığırından çıkmış bir kere... Hergün yeni bir şarkı, hergün yeni bir şarkıcı ve hareketi devamlı körükleyen gazinolar... Fakat insan neye üzüliyor bilir misiniz? Üstad diye karşısında yıllarca eğildiğimiz yıldızlarımızın hiçbirisi, şu memlekete bir hâtıra bırakmadan göçüp gidecekler galiba... Mesela birer klâsik albüm... Fazla değil, birer tane...

Cocuklarımıza «İşte bu da bizim gerçek musikimizdi» diye örnek gösterebileceğimiz tek plâk doldurmadılar.

Çok acıdır, fakat bu hizmeti bir ermeni firması yaptı... Arkalı önlü her plâkta 14 klâsik şarkı var. Yâni, aşağı yukarı dinlemesi 1 saat 15 dakika kadar sürüyor... Ara yerlere de ermeni bestekârların eserlerini sıkıştırıvermişler

tabii, meselâ Bimen Şen, Tatyos Efendi, Hristaki gibi.. Sıkıştırırsınlar, helâl olsun... Onlar artık bizden sayılırlar... Türk Mûsikîsine hizmetleri inkâr edilemez. Oebimdeki bütün parayı dün bu plâklara verdim... Onları itina ile saklayacak ve ara sıra dinleyerek mûsîkî özlemimi gidereceğim.

Geçen gece TRT mikrofönünde çığlık sesli bir kadın yine ayıp etti. Şevki Bey'in ölümünden duyduğu üzüntüyü dilâ getirmiş olmak için Rahmi Bey, tarafından bestelenen o meşhur şarkı malûm:

Rahmi Bey, «Gül hazin sünbül perişan, bağrı zâr'ın şevki yok» derken hem Şevki Bey'siz baharın manâsızlığını anlatmak istemiş hem de usta bir dil kullanarak «baharın zevki kalmadı» demek istemişti... Diğēr mısralarda da öyle:

Derdnâk olmuş hezarın, nağmekârın şevki yok.

Başka bir hâletle çağlar, cûy-i bar'ın şevki yok,

Geldi amma neyleyim sensiz baharı; şevki yok.

Son mısra nefis... Bestekâr düpedüz ağlamış işte

«Geldi amma neyleyim sensiz baharı; ŞEVKİ YOK.»

Yani Şevki Efendi...

Bizim TRT'deki çığlık sesli şarkıcı o gece hep «zevki yok» dedi... Bir def'a da «Şevki yok» de kardeşim ne olur sanki.

Hayır, Demedi...

Japonya bizden ud istiyor, yaylı tanbûr istiyor, eski eserlere ait nota ve kitap istiyor.

Zavallı TRT'ciler; siz Rahmi Bey'e de, Şevki Bey'e de o kadar uzak, o kadar uzaksınız ki... Japonya kadar.

Acırım Avni Anıl'a. Bu cahillerin, bu duygusuzların arasında klâsik çizgiyi aynı asaletiyle devam ettirmeye çalışan tek bestekâr bugün...

İnsan çıldırır.

Tercüman. 4. 6. 1969

Sayfamızın konuğu Aynı Anıl diyor ki :
«TRT, VAKİT GEÇİRMEDEN KÜLTÜRLÜ GENÇ
SANATÇILARI BÜNYESİNE ALMALIDIR»

Bu hafta sayfamıza, besteci ve yazar arkadaşımız, sayfamızın daha önceki yönetmeni Aynı Anıl'ı konuk ediyor ve sorularımızın cevaplarını yayınlıyoruz :

Soru : — «Önce, Türk Musikisi Devlet Konservatuvarının açılışı hakkındaki görüşleriniz?

Cevap — «Büyük mutluluk hepimiz için, öz san'atımız için... Özlediğimiz ve yıllardır beklediğimiz mutluluk! Dileğimiz, her geçen gün daha başarılı hizmetler görmesi, yönetimde sağlıklı çalışma, bir büyük repertuar, hislerinden uzak prensipler içinde bir yürütme. Tek tip bir nota kitaplığı, musikimizle ilgili araştırmaları içeren kitaplar, metodlar... Konserler ve konferanslar ve yalnız san'at... Küçük hesapları ve kişilerini değerlendirmemek geleceğin büyük musikisine katkıda bulunacak sanatçılar yetiştirmek...

Soru : — «Radyolarımıza son 10 yıldır yeni sanatçı alınmıyor. Bu konuda düşünceleriniz ve önerileriniz?

Cevap — «Konservatuarımızın radyolara sanatçı vermesi uzun süreli bir iş. Aynı zamanda konservatuarın yetiştireceği musikiciler radyoya yetecek sayıda olmayabilir hatta; musiki öğrenirler de, istenilen bir sanatçı, iyi bir icracı olmayabilirler. Bu ayrı bir vasıflılıktır!... Bu nedenle TRT Kurumu'nun vakit geçirmeden, kültürlü gençleri bünyesine almak, onları yetiştirmek görevi olmalıdır, bu konuya vakit geçirmeden eğilmek yerinde olacaktır.

Soru : — «Radyolarımız repertuarlarına girecek yeni eserlerin denetimi, repertuar kurulunun çalışmaları hakkında görüşleriniz?

Cevap : — «Bu konu, ne hikmetse, yıllardır istenilen bir biçime giremedi. Kurul bulunmadığı zamanlarda, bu konunun önemine eğilmiş, ve kurulların mutlaka kurulması gerektiğine işaret etmiş, hatta mücadele vermişlerin arasında olduğumu hatırlayacaksınız. Kurulu teşkil eden isimler üzerinde tartışma gereksiz, prensipler önemlidir. Anlayışım odur ki, repertuar kurulu, amatörlerin, heveslilerin eserlerinin tetkik edileceği bir kuruluş olmalıdır. Yani birşeyler çıkarmak için çalışılmalıdır. Yoksa, bu konuya ömrünü vermiş, üslubun bozulmaması için fedakârlık yapmış, ideal isimler, 50-100 ve daha çok eserini kabul ettir-

miş sanatçıların mahcup edileceği, yetersiz ve geçersiz gerekçelerle eserlerinin reddedileceği bir kuruluş olmalıdır. Türk Musikisi eserlerini, onların yaratıcılarının yeterliliğini ve haysiyetlerini düşünmeden, bu isimleri hevesliler arasında katıp normal bir iş yapıyormuşcasına, bestecinin duygu ve heyecanını, kendine öz rengini hiçe sayarak, yıllardır yerleştirdiği kompozisyonuna karışarak denetim yapmak, kurul üyelerine birşey kazandırmayacağı gibi, bestecisine de birşey kaybettirmez. Besteci bestecidir, böyle ufak hesapların üzüntülerine de alışıktır, eserleri nasıl olsa birgün okunacak ve sevillecek yerini bulacak, değerlendirilecektir. Ben şahsen bugünkü kurula şarkı göndermiyorum, son yıllara eser vermiş çok sayıda isim de göndermiyor, bu devrede yapılanlar için geçen zamana yazıktır, buna sebep olanlar birgün üzülecekler, ilerde çocukları ve torunları da büyüklerinin bu anlayışları yüzünden utanacaklardır.

Soru — «İki ciltlik «Türk San'at Musikisi Sözlü Eserleri» adlı kitabınızdan sonra «Ansiklopedik Türk San'at Musikisi Sözlüğü'nü de yayınlayacağınızı biliyoruz. Beste çalışmaları dışında bu kitaplar da devam edecek mi?

Cevap — «İnşallah.. Ömrüm yeterse kitap olarak hizmet, beste yapmaktan da önemli bence... Üçüncü kitabım «Anılar, Kavgalar Belgelerle Musikimiz» adı ile yayınlanacak. Enteresan olacağını ümit ediyorum, geleceğin sanatçıları ve sanatseverleri çok şey öğrenecekler bu kitaptan. Bir de «Bestecilerimiz ve eserleri» isimli kitap düşünüyorum, bu çok zor ama, inşallah tamamlarım. Her kitapta 10 besteci, bütün yönleriyle ve yorumlarla anlatılacak, her bestecinin 10 eserinin notaları da kitaba eklenecek. Her kitapta 100 eserin notası bulunacak. Bu kitabı beş cilt yapabilirsek -İnşallah daha fazla da yaparız- 500 eser notası ve 50 besteci ki, her halde faydalı olacak.

(Dünya, 3 Eylül 1976)

AVNİ ANIL'A

Niceler, bu dünyadan neler nelerle geçmiş.
Yılları, nafileler, kafilelerle geçmiş.

İçmişler yudum yudum hayatı notalardan,
Saatleri Do'larla, Fa'lar, Mi'ler geçmiş.

Kaynak'lar, Elkutlu'lar, Rahmibey'ler, İçli'ler,
Pınar'lar, Cemilbey'ler, Şevkibeyler'le' geçmiş.

Derken efendim gelmiş, Avni Anıl, dünyaya,
Çocukluğu, gençliği, mızrap, tellerle geçmiş.

Otuzbeş yıl durmadan güreşmiş notalarla,
Otuzbeş yıl, besbelli, alnından terle geçmiş.

Seneleri makamdan makama taşımakla,
Birbirinden şahasır birçok eserle geçmiş.

Gündüzleri, saba'lar, rast'lar, nihavent'lerle,
Geceleri, hüzzam'lar, Hüseyini'lerle geçmiş.

Ölmez besteleriyle yaşayacak sonsuzda
Adı, yüce deftere, ölümsüzlerle geçmiş.

Halil SOYUER

**SADETTİN KAYNAK VE AVNİ ANIL
BİRİ HAKKIN RAHMETİNE DİĞERİ HALKIN RAĞBETİNE
KAVUŞMUŞ İKİ BESTEKÂR**

Halil SOYUER

Türk Musıkisi'ne ölümsüz besteler armağan eden iki bestekârdan söz etmek istiyorum. Bunlardan biri hakkın rahmetine kavuşmuş Sadettin Kaynak, diğeri de halkın rağbetine kavuşmuş Awnî Anıl'dır.

İmkân ve fırsatlar Sadettin Kaynak'ı yakından tanıma-
ma yardımcı olmadı için, Sadettin Kaynak, yüzünü göre-

meden bu fani dünyadan ebediyete göçüp gitmiştir. Onun eserlerine olan hayranlığım, onun bestekârlığına olan saygım ile birleşerek, içimde Sadettin Kaynak sevgisinin anıtını dikmiştir. Radyolarda, sahnelerde bir çok ünlü sanatçı tarafından hâlâ daha aynı güzellik ve canlılıkla okunan eserleri, onu ölümsüzlüğe kavuşturmuştur.

Bugün hayatta olan bestekârlar arasında ayrı bir yeri ve değeri olan Avni Anıl'ı yakından tanıyanlardan, sohbetinde bulunanlardan biriyim. Şurasını hemen bildiririm ki Avni Anıl, ciddi çalışmaları, ve birbirinden güzel besteleriyle zamanımızda adından en çok bahsedilen bestekârdır.

Zayıf bünyesi, içli bir yüreği ve sağlam bir şahsiyeti taşıdığı için Avni Anıl'dan çok memnundur. Daima geriye taradığı saçları kumrallık içinde tel teldir. Kendine özgü bir nezaketi, kendine özgü bir dostluk anlayışı ve kendine özgü bir sanat görüşüyle Avni Anıl, bulunduğu toplulukta hemen kendini kabul ettirir.

Ankara'ya ne zaman gelecek olsa, üç gün evvelinden bir mektup alırım Avni'den. (Falanca gün sabahı gardayım) der mektubunda ve ben de o sabah (oradayım) derim ona, her zaman. Uçağa binmekten çok korkar nedense. Otobüs de öyledir. Bunun için daima trenle seyahat eder Avni Anıl. Tren'den hoşlanır da tören'den hoşlanmaz. Bazan bir gazinoya gideriz birlikte. Sahnedeki ünlü ses sanatçısı kendisini mikrofona çağırırsa, önce kıpkırmızı kesilir, sonra da tevekkülle kalkar yerinden. İnsanları sevmekten, insanlara kızmağa vakit bulamaz ki Avni Anıl. Randevularına tam vaktinde gelir. Geç yatsa bile erken kalkar. Yürürken otururken, hattâ sohbet ederken bir şeyler mırıldanır durur. Parmaklarını usulca vurur masasının üzerine. Bazan birden eğilir başı yere doğru da bakıp güler. Bir kadeh rakıyı bir saatte içer. İkincisine çok zor geçer.

AVNİ ANIL

— 35. san'at yılı nedeniyle —

Türk Müziği'nin şarkı türüne, yaptığı güzel yapıtlarıyla bir özellik getiren, bu özelliği günümüzde de sürdüren, uzun süre sürdürme gidecek olan, değerli besteci AVNİ ANIL'ı ben, çok evvel gıyaben ve kıymetli besteleriyle tanırken, bundan 15 yıl kadar önce Plâk doldurmak üzere gittiğim İstanbul'da, Sahibinin Sesi Plâk Stüdyosu'nda yakından tanımıştım. O günden bugüne dostluğumuz ve iş birliğimizin, aynı sıcaklığını, aynı tazeliğini koruduğunu belirtmek isterim. Kendisi bana yapıtlarıyla, ben de yapıtlarına sesimle, karşılıklı güvenceyle ilişkili olarak akıntılı clukta berrak su gibi akıp gitmenin huzurunu duymaktayız.

İnce ruhlu, çelebi mizaçlı, hoş sohbet, nüktedan, zarif bir İstanbul efendiliğini kişiliğinde oluşturan AVNİ ANIL, her şeyden önce, kültürü tam, büyüklerine saygı, küçüklerine sevgi deyimini üst düzeye çıkarmış, duygu dolu, sevgi dolu, sempatik ve örnek bir kişilik taşımaktadır.

Geçmişten geleceğe, Türk Müziği'ne armağan ettiği Pırlanta sayılabilecek yapıtlarıyla soyadı gibi sevgiyle ANIL'acaktır.

Daha nice 35. San'at yıllarına.....

Beğeni Duygularımla
İsmet YAZAR

AVNİ ANIL İÇİN...

Radyonuzun düğmesini çevirdiğiniz zaman, programda Türk Sanat Müziği varsa, genellikle, Avni Anıl adını duyarsınız. Televizyonun karşısındayken de öyle.. Bir gazinoda, eğlence yerinde, konserlerde hep O'nun adı geçer.. Ayın yılın şarkısı, yılın bestecisi seçimlerinde, anketlerde, yarışmalarda gene Avni Anıl karşınıza çıkar.. Ve Avni Anıl adı geçen her yerde alkışlar kulakları çınlatır. Uzun söze ne gerek!. Avni Anıl Türk Sanat Müziği'ne,

tartışmasız, mührünü basmış bir bestecimiz, sanatçımız..

Bunlar tümümüzün bildiği şeyler.. Her zaman duyduğumuz, gördüğümüz, yaşadığımız şeyler.. Ama ben bunlardan ayrı, daha başka bir Avni Anıl'dan söz edeceğim sizlere.. Besteci değil, basındaki Avni Anıl'dan.. Elbette bilenleriniz, O'nun yazılarını okuyanlarınız vardır. Ben sadece bilmeyenleriniz için yazıyorum bunları..

Bâb-ı Âli'e bir gazetede çalıştığım günler.. On yılı aşıyor.. Avni Anıl da İstanbul Radyosu'nda TRT Haber Bürosu'nda çalışıyor.. Aynı zamanda benim yazı işlerinde çalıştığım gazeteye gelip san'at sahifesi düzenliyor her hafta.. Türk Sanat Müziği sahifesi.. Düşünün, koskoca bir sahife.. Üstelik tüm yazıları, resimleri, her şeyi ile O'nun elinden çıkıyor.. Diyeceksiniz ki bir besteci, Türk Sanat Müziği ile uğraşan bir kişi.. Yazdığı yazılar, verdiği resimler de kendi uğraş alanına giren konulardan.. Böyle olunca da iş biraz kolaymış görünür.. Sadece bu işi bilmeyenler için tabii.. Ama hiç de öyle olmadığı, şimdi koleksiyonlarda kalmış, bu aranan sahifelere göz atılınca, yazıları okununca, Avni Anıl'ın besteciliği yanında bir yazı ustası olduğu da anlaşılır. Çünkü, salt Türk Sanat Müziği'ni içeren yazılar değildir o sahifelerdeki yazılar.. Zaman zaman müzik tabanına oturtup çeşitli konulara değinen öyle eleştiriler yapardı ki Avni Anıl.. Onun bu eleştirilerinde, yazılarında, bestelerindeki tadı, kıvraklığı bulurdunuz.. Hanl o kendine özgü besteleri.. Solisti zorlayan, ama okumasını başaranların hançeresinden çıkınca insanı hayran bırakan duygulu, kıvrak, nağmeler dolu besteleri.. Bir çıkış.. Tatlı bir çıkış.. Bir yükseliş.. Ama sonra birden insanı kucaklayan, sarıp götüren bir inişteki yumuşaklık.. Çıkışlarda bir tepeye tırmanmanın uğraşı, çabası ve varılan noktada başarının verdiği o tadına doyumaz, tarifsiz, duygu.. İşte bestelerindeki Avni Anıl.. Ve yazılarında da böyleydi O..

Avni Anıl ile, işlerimiz gereği, uzun süre beraber ol-

duk.. Bâb-ı Âlî'deki gazetecilik yaşamımda ve şimdi de İzmir'de, TRT'de, birlikteyiz.. Bu nedenle O'nu yakından bilen, tanıyan, mutlulardan biri sayıyorum kendimi.. Böyle olduğu için, elime fırsat geçmişken, bir yanına daha değineyim O'nun.. Kendi gözlemim tabii bu..

Az konuşur Avni Anıl.. Yahut şöyle de diyebilirim: Kısa konuşur.. Kısa ve öz.. Dinlemesi de konuşması gibidir.. Elbette bunun bir nedeni vardır.. Çünkü o hep kendi kendisiyledir.. Sürekli yapan, yaratandır.. Kafası hep bir şeylerle doludur.. Aralık dudaklarında, aralıksız, mırıltılar gezinir durur.. Bir yere giderken, otururken, gezerken eğer yakınındaysanız, dudaklarının kıpırdadığını siz de görürsünüz.. Köşe minderi besticisi değildir O.. Günümüzün, çağımızın, insanıdır.. Yerinde duramıyan, bir arı gibi hareketli, canlı, çalışkan.. Ve de çalışın!.. Bakarsınız gün gelir yollar da, bir yerlere gidiş gelişlerinde, kalabalık içinde kendi yalnızlığını taşıyarak dolaşırken oluşturduğu bestelerini sıralayıverir arka arkaya.. Tümü de birbirinden güzel, sevilen, beğenilen, hemen tutan, tutulan besteler.. İşte yazıları da kendisi gibidir.. Besteleri gibidir Avni Anıl'ın.. Canlı, hareketli, çarpıcı..

Sözü ne uzatalım!.. «Herkes cumhurbaşkanı olur, ama sanatçı olamaz,» demişti Atatürk.. Çünkü içimizden biri değildir sanatçı.. Ayrı, apayrı bir kişidir.. Yaratandır.. Böyle olduğunu bildiğim halde ben de bir sanatçıyı anlatmaya kalktım, kalkıştım burada!!.. Ne kadar güç.. Ne olmayacak iş değil mi? Bu nedenle susuyorum burada..

Ne dileyelim Avni Anıl için, bu mutlu, otuzbeşinci sanat yılında!.. Hani tümünüzün aradığı alkış var ya.. Alkış.. Sen ona doymuşsundur.. Biliyorum.. Bu nedenle sana, alkış değil, sağlıklı yıllar diliyorum.. Bizler için vereceğin yeni yeni yapıtlar, yaratılar için, sağlıklı yıllar..

**Gazeteci, Araştırmacı
Kemal MORALI**

35. SAN'AT YILINDA AVNİ ANIL AĞABEYİME...

Özellikle son yıllarda aramızda nâdir duyulmaya başlayan bir insan sesidir Avni Anıl...

On yılı aşan tanışıklığımız, beş yılı aşkın da sızılıtsız, çıkarsız bir ağabey-kardeş yakınlığı içinde sürüp giden dostluğumuz var O'nunla.

Biz bu sahillere nice sevdâ denizinden geldik
Şu inleyen gönülden, dinmeyen hüzünden geldik
Boşuna değil kederlerle böyle dost oluşumuz
Bu göz yaşı deryâsına o güzel yüzünden geldik.
Ve;

Ömrümüzün son saati çalmadan gel ne olur.

Sensiz yorulan şu kalbim durmadan gel ne olur.
gibi iki dörtlüğüm de var var O'nun yaratıcılığından, büyük
besteciliğinden onurlanan... Yaşadığımız sürece de Av-
ni Hoca'nın şiir zevkine uygunlarını düşürebilsem bu mu-
siki-Söz dostluğu da yürüyüp gidecek. Bunlar iki san'at
türünün doğal beraberliğidir, kendiliğinden oluşur, bütün-
leşir, güzelleşir.

Benim asıl demem o değil. Ben Sevgili Anıl'ın İnsan
Sesi'nden söz etmek istiyorum.

Beş yılı aşkın bir süredir İzmir'de, aramızda yaşıyor
Avni Anıl, bize de nasıl yaşanacağını öğretme görevini üst-
lenmiş, bir uğraş edinmiş olarak.

Hem çevresinde, hem içinde olabilmiş bir kaç kışiden biri olarak, bazen içerden bazen dışardan bakma olanağını buldum Avni Anıl'a. Bu gözlemlerin sırasındaki izlenimlerimden burada kısaca söz etmek isterim.

Yıllardır özellikle çalışma çevresinin çabalarıyla hep bizden, sıradan biri yapmaya çalıştık O'nu. Ekonomik açmazından, engin gönül sevdalarına varıncaya dek, el atmadık, didik didik etmedik, çirkefe atmadık tarafını bırakmadık O gönül adamının. Ama olmadı, bir türlü bize benzemedi Avni Anıl...

Herkese açık gönül sofrasını değil, içki sofralarına oturup dedi-kodu yapma budalalığını gösterenler, onun gönül kapısından giremeyince, tllki-üzüm çarpıklığını da yıllarca sergilediler, yine olmadı. Avni Anıl tüm bu çirkinlikler ve ayıbı, kendine özgü davranışları, tutarlı kişilikleriyle kendine bulaştırmayıp, Mevlâna'nın şu dizeleriyle özetleyiverirdi olayları

Ay ışığını saçar
Köpekse ürür durur
Ayın ne suçu var
Köpeğin huyu bu!..

Ver herşeye karşın 35. san'at yılında İzmir'e, bizlere, bir kez daha sunuyor bestelerini, insan yüreğini ve aramızda yaşıyor bu usta Besteci, Büyün insan...

El üstünde taşımak için ille de tabutda mı olması gerek, ne duruyorsunuz insanlar, insancıklar, aramızda Avni Anıl yaşıyor...

Hadı nice yıllara Sevgili Ağabey, sen bize bakma...

Dr. ONUR ŞENLİ

Yaşarken ölenler vardı, yaşadılar sanıldı
Sıradan yaşayanlar unutuldu O, Anıl'dı
Ne şarkılar söyledik de kurumuş ağaçlara
Sustuk, bu gönül şarkısıyla yeşerecek Anıl'dı.

Dr. Onur ŞENLİ

BİR AVNİ ANIL KI...

Selâm, Saygıdeğer Büyük Bestekâr.

Selâm tüm tevazuuyla Baba Avni Anıl diyerek, bütün seramoniyi bir tarafa atıp, samimi bir dostluk havası içinde onu anlatmak mümkündür ancak.

Eserlerini dinlemiş, kısa da olsa görebilme mutluluğuna erebilmiş bir kimse büyük bestekâr hocanın kişiliği hakkında tereddütsüz sayfalar doldurur.

Bazıları yıllar yılı kendilerini tam anlamıyla tanıtmaya imkânına sahip olamazken Avni Anıl bu güç işi dakikalar içine tüm rahatlığı, tabiiliği, alçak gönüllülüğü ile sığdırır çabası... Yanından ayrılırken kişiliği hakkında en küçük bir istifham kalmamıştır kafanızda. İlginçtir ki en bunalımlı anınızda başvuruyu istediğini; ilk akla gelen kişi olduğunu hayretle görürsünüz. Size samimiyetin en gerçeğiyle elini uzatacağından, usanmadan dinleyeceğinden, tüm mücadele safhalarından geçmişlerin bilinci içinde sıkıntılarınıza, çaresizliğinize içtenlikle eğileceğinden eminsinizdir.

Sık sık karşılaştığımız bir gerçek vardır: Yalnız ben olayım, bende olsun türünden. Avni Anıl'ı ise bu rahatsız eder her an... Yeteneklerini tereddüt etmeden, değerlerini kanıtlayan yenilerle paylaşmaya hazırdır.

Çok yönlü kişiliği ile her dem emrinizdedir, dersem daha gerçek olur kanısındayım. Bir yönüyle siz ona gidersiniz yolunu kaybetmişlerin çaresizliği ile. Diğer bir yönüyle de yanına gitmeye gerek yoktur. «Ansızın bir gece» misali o sizin ayağınıza gelir nağme, nağme. Tâ ruhunuzun derinliklerine kadar nüfuz ederek, hûşû içinde, bir an da olsa herşeyi unutturup sizi cennetin gül bahçelerine götürür.

Onunla «Kadeh, kadêh» değerlenir anılar.

Onun kişiliği ile kişileşir insan.

Onunla silinir dertler.

Onunla var olur insan...

Engibeli hayat yolunda önüne çıkan setleri vurdu kırıyla yıkmaya çalışır çcğunluk. Avni Anıl'da ise uzanan dost eli yumuşaklığı, tatlı nağmeleriyle kendiliğinden zelele tutulmuşçasına dağılıverir her türlü engel.

ANIL için yaşam şartları vardır titizlikle uyguladığı. Prensipler dışına çıkmamak, gerçekçi olmak, herkesin seviyesine samimiyetle inebilmek, yalan, riyâ, yapmacıktan uzak dürüstlük ve nihayet çalışmak, yılmadan usanmadan çalışmak...

Değerli büyüğümüz, hocamız, ruh gıdamızın kaynağı Sayın Avni Anıl'ı tanımak kolay, anlatmak ise çok zormuş meğer. Kelime hazinemizin fakirliği, aczi içinde ter döküp kahroldum ilk kez...

Her güzel övgünün en güzel örneği, en hak edenidir diyerek Büyük Bestekâr ve değerli hocamızın önünde saygı ile eğilmekten gurur duyarım. Emrinizdeyiz...

Görebilenler, bilebilenler adına

Ülker SARAÇ

OTUZBEŞ YILINDA

Otuzbeş yıl Ozan'ın dediği gibi ömrün yarısı. Dostum Avni Anıl bu süreyi San'atına ayırmış. San'at için San'at yapmağa gayret göstermiş, yapıtlarında söz unsuruna önem vermiştir. Müzik ve Edebiyat içiçedir. Sağlam bina sağlam temel üstüne oturur düşüncesinden yola çıkarak, yapıtlarına temel olacak güfteleri titizlikle seçer. Yapıtlarında aceleci değildir. Oldu bittlye getirmez, ısmarlama yapmaz. Bir sabah bakarsınız, yapıt oluşmuştur. Çevresindeki müzik severlerin kulaklarına Avni Anıl'ın ağzından bestenin nağmeleri dökölüverir.

Dostum Avni Anıl'a Ömrün yarısı değilde ömürler boyu sanat yaşamı dilerim.

Mustafa HOŞSU

Avni Anıl, Gönül Akın (1965)

Yirmi beş yıldır Ankara Radyosu'ndan onun eserlerini en önde, en çok okuyan bir sanatçıyım.

Avni Anıl 'bir fırtınadır, şimşeklerle yağan yağmur, en-gin bir denizdir.

Allâh'ın yarattığı her şeye doğuştan âşıktır.

Başı dumanlı dağlar gibidir, doruğuna erişmek zor-dur.

Sonsuz tevazuu, kuvvetli kişiliği ve iyilik dolu kalbi ile ben ona «Modern Derviş» derim.

Yaşarken eserleriyle ölümsüzlüğe ulaşan zamanın en büyük bestecisidir.

Seni anlatmak çok zor...

Selâm...

Gönül AKIN

12 Mart 1979

AVNİ ANIL'A...

AVNİ ANIL kardeşimin san'at yaşamı 35 yılı bulmuş, zaman nasılda akıp geçiyor. İlk tanışmamız 1964 sıralarında idi, o zaman Beyoğlu'nda yayın ajansını yönetiyor, pek çok eserin mükemmel bir baskı ile Türk Musikisi repertuarına katılması için çalışıyordu. Aynı zamanda Dünya Gazetesi'nde Türk musikisi sayfasını düzenlemekte idi. Bu sayfada Türk musikisi'nin hayati konuları tartışılıyor, güncel meseleler haline geliyordu, böylece kamuda musikimiz daha yaygın olarak tanınıyor, görüşülüyordu. O sıralarda sevgili Avni'nin yeni bestelerini alıp İzmir Radyosu repertuarına ilâve ettim, Radyo'da solist olarak birçok yeni şarkısını İzmirli'lere sunmakta titizlikle ön sırayı almaya çalıştım. Böylece İzmir'deki san'atçı arkadaşlarım da bu besteleri tanıdılar. Daha sonraki yıllarda Avni İzmir'e TRT'da görev alıp gelince eserlerinin İzmir'li san'at-

cı ve dinleyiciler tarafından tanınması daha da yaygınlaştı.

Yayın Ajansı ile birlikte yayınladığı Musıki ve Nota Dergisi de Türk Musıkisi'nde, kazancı arka plana atarak, yalnız san'at amacı ile düzenlenen dergilerin en önde gelenidir diyebilirim. Zaten Avni'deki önde gelen özellik kendi şahsını ve maddi geliri daima arka plâna, hatta erişilmesi mümkün olmıyan yerlere atarak, san'atı ve ona hizmet için gerekli şeyleri gerçekleştirmesidir. Bu yüzden tanıdığım 15 yılı aşkın sürede hep borçlu oldu, ama kılını bile kıpırdatmadan, başı dik olarak yoluna devam etti ve sanırım öylece devam edecek.

Bestekârlık alanında Avni Anıl şahsi kanaatimce bugünün en ön safta gelen isimlerindendir. Ne zaman program yapmak için kalemi elime alsam, Sayan, Nalkesen, Ongan, İlkar, Özişik, Selçuk, Arsoy, Çağla gibi isimlerin yanı sıra Anıl'dan bir eseri koymayı kamuya hizmet için bir görev bildim. Demek ki bugünün yaşıyan bestecileri arasında ilk 10 isim arasında Anıl'ın yeri oldukça muhkemdir. Bilhassa Kürdili-hicazkar, Nihavend, Hüzzam, Muhayyer-kürdî makamlarında şarkı edebiyatımız onunla zenginleşmiştir. Bazı makamlarda, örneğin Suzidil makamında, Nîkriz makamında birkaç eseri olmasına rağmen o makamların icrasında mutlaka bestesi yer alır. Bu suretle eserlerinin yapısal gücünü, kompozisyon yönünden başkalarına benzemezliğini dile getirmek istiyorum.

Anıl kardeşimin bir başka yönü de koleksiyon merakı, san'at alanında fotoğraf, yazı, biyografi, nota toplama merakı ve bu toplamasını bizim Ali Rıza Avni'nin aksine gayet sistemli ve düzenli bir tarzda götürmesidir. Sanırım gelecek yıllarda elindeki dökümanlarla mükemmel eserler de hazırlayıp, yayınlayacaktır.

Nice başarılı yıllar ve sağlık dileğiyle.

Dr. Ayhan Sökmen

6. 2. 1979

ŞARKILARLA GEÇTİ BİR YAŞAM

— 35. San'at Yılında Sayın Avni Anıl'a —

Yıllardır şarkıların arkasına gizleniyorsun,
Şarkılar en dost, en güvenli sığınak!
Kimi gün mutlanıyorsun kirpiklerine kadar,
Kimi gün tek isteğin : doya-doya ağlamak!..
Şarkılar nasıl da anlatıyor her şeyi..
Olmuş, olacak ne varsa şarkılarda :
Özlemler, olanaksız aşklar, siteimler..
Bin yıllık değişmeyen öyküler ard-arda..
Şarkılar acımadan alır götürür seni,
Şimdi hangi şarkıdasın kimblir?
Kulak versen radyolara, pikaplara
Günde bin kez şarkıların söylenir..
35 yıl bu denizi sularınla besledin,
Sen pinarsın, çağıl-çağıl su üreten bir pınar!
Yüreklerle sevgi sundun, ezgi sundun, tad sundun
Mutlu Yıllar Büyük Ustam, üretken nice yıllar!..

**Sevgilerimle,
Şahin ÇANDIR**

SİHİRLİ NOTALARDA USTA BİR EL AVNİ ANIL...

Koray EKENER

Yıllar öncesiydi tanıdığım zaman.. o vakitler İstanbul Radyosu'ndaydı aynı zamanda Beyoğlu'nda bir iş hanında güzel bir yazıhanesi vardı.. Sonraları Babiâli'ye taşımıştı o yazıhaneyi.. Gidip gelirdim yanına...

Anımsadığım kadarıyla musiki ve Nota Mecmuasını yürütürdü o yazıhanede.. Beste ve plâk çalışmalarını yürütürdü salt.. Bir gün İzmir Radyosu'na atandığını duydum.. Sonra kendisiyle İzmir'deyken beraber bir çalışmamız oldu..

Musiki ve Nota çıktığı zamanlar sayfalarında genç güfte yazarlarına seslenerek onların dörtlüklerini ve şiirlerini yayınlardı Avni Anıl.. Belki de bende vardım bu genç güftekârların arasında.. Oysaki ozan olarak ençck beni severdi.. Ozan olarakta en çok bana kızardı bildiğim kadarıyla..

Türk Sanat Müziği'ni sevip de Avni Anıl'ı anımsamak mümkün mü? Onun sihirli notalarında dolaşan duygu dolu içtenlik dolu şarkılarını dinleyip de etki altında kalmamak mümkün mü? Ne zaman Radyolar ya da Televizyon bir Türk Sanat Müziği programı hazırlasa mutlaka o programın içinde bir ya da iki tane Avni Anıl'dan şarkı vardır..

Hiç unutmam.. Bir gün «Hocam evleniycrum» diye dikilmiştim karşısına.. Yanımda konuştuğum kız vardı.. Apartopar kovmuştu beni İzmir'den «Sen ozansın evlenirsen san'at yaşamın söner» diyerek..

Kimi zaman Bursa'dan arardım onu telefonla, kimi zaman Konya'dan.. «Bir yerde duramıyorsun diyerek küplere binerek kızardı bana» ama bilirdim ki onun bağırma-ları, çağırmaları bir dost merhabası, bir ağabey nasihatı gibiydi...

Sonra «Sen Saçlarıma Koşan Aklar Gibisin»i yazmış-tım acıların birikimiyle... İlk dizeyi, ilk mısrayı çok tutmuştu belki.. Tutup hicaz bir şarkı yaptı. İlk Çetin Körükçü cku-du Türküola plâklarında, sonra da Bekir Sıtkı Sezgin Long-Play yaptı Odœcn plâklarında.. Ondan sonra da bir başka çalışmamız olmadı Hoca'yla.. Belki benim savruk yaşamım, belki de Hoca'nın işlerinin çokluğu nedeniyle...

Oysa her şeye rağmen yine de şunu bilir, şunu söylerim ben, Avni Anıl'la çalışmamız olsa da, olmasa da «Avni Anıl Türk Sanat Müziği'nde gelmiş geçmiş bestekâr'ların en güçlüsü, en ustasıdır, bençe..»

Koray EKENER

İzmir, 4. 4. 1979

Toz'cuk güçlü bir yelin sürüklenişine kapılmış gidiyor-ken, bir ses duydu derinden :

— Dur!..

Yel durmaz doğal olarak, tozcuk durdu. Yel sürdü gitti. Durdu durmasına ya tozcuk, kimdi 'Duuurrr!', diyen? Durup, düşünürken tozcuk, yine bir ses :

— Yaz!.. diye ünledi bu kez, fısıldarcasına... Duran tozcuk, yazmayı düşünmeye başlamıştı. Düşünüp, taşındı da :

An'sam geçen günleri yıllar içinde
Var mıyım acaba ben de düşünde
Nerde nasıl geden yazayım bilmem
İsterim toz eyle beni gönlünde

An değil.. yıl değil asırdidesin
Nice duyar sezer seslendirirsin
Iraklaştım derken can evimdesin
Lûtfuna erdiren meltem gibisin!..

diye ak kağıda gölge düşürdü... Düşürdü de, tozluğunu düşündü. Sonra yazdığını sevmeyi. Yazdırtan yele yöneldi. Dudağındaki meltem; düşünüy, düşündüğünü engelledi!

Güçlü yel melteme mi dönüşmüştü?

Nə meltemmişsin Avnî ağabey?

Toczukları bile örselemeyen; görüp-geçmeyen!..

Ak saygımla.

Lûtfi Oktay Berk

Şubat 1978

**SAYIN AVNİ ANIL'A
ANILSIN**

Gelecektik, işte geldik, gideceğiz
Nöbeti yenilere teslim edeceğiz
Kalıcı bir şarkı bırakabilsek keşke
Öte-dünyada malı-mülkü ne deceğiz?
Değil ki dünya yalnızca yemek-içmek
Halk için harcanmalı olanca emek
İz bırakabilirsen iz bırak, adın anılsın
Ölümlü dünyada ölümsüzlük bu demek...

Şadan GÖKOVALI

SEVGİLİ AĞABEYİME

5. Nisan. 1979

35. san'at yılınızın doğum tarihim olan 7 Temmuz tarihine gelişi beni, tarifsiz kelimelerle anlatamıyacağım kadar heyecanlandırdı, sevindirdi ve de duygulandırdı.

Her biri birbirinden ayrı güzel (çok güzel) olan eserlerinizin (bestelerinizin) yanında iyi kalpli, hassas, duygulu oluşunuz, daha doğrusu insanları sevmeniz beni size bağladı.

Üzüntülü olduğunuz zamanlarda bile daima neş'eli, esprili bir ağabeydiniz. Sizin yanınızda her zaman huzur ve sevgi buldum. Bana ağabey sevgisini siz öğrettiniz.

Allahtan size daha nice, nice 35. san'at yılları diler, sağlık, neş'e iyi kalplilik ve huzur sizi hiçbir zaman terketmesin dileğiyle Canım Ağabeyim.

ÖZER UÇAR

Neyzen Mahmut Bilki, ilk konserinde, Avni Anıl ve iki öğrenci ile. 1973

OTUZ BEŞİNCİ YIL

26. 4. 1979

2 Haziran 1973. Hacettepe Üniversitesi Korosu, Avni Anıl'ın eserlerinden oluşan bir konser veriyor. Ben de ilk defa Ney'imle bir konsere katılıyorum. O günü hiç unutamam. Çok heyecanlıydık hepimiz. Konserde İsmail Baha Süreisan, rahmetli Hayri Yenigün gibi hocalar da bulunuyordu. Konserin bir bölümünü de besteciyi kendisini yönetiyordu. Nefis bir gece. İşte Avni Anıl ağabeyimle ilk kez o gün tanışmıştım.

Aradan 4 yıl geçti. İzmir Rasyosu'nda göreve başladım. O günden bu yana bana her konuda yardımcı oldu. Bir ağabey kardeş, baba oğul gibi olduk.

Benim Avni Ağabey'le ilgili olarak söyleyeceklerim sadece onda bulduğum tüm güzellikler. Gönül insanıdır Avni ağabey, başka hiçbir şeye değer vermez. O sadece insan sesine, gönül sesine kulak verir. Her şeyinde daima ölçülüdür. Bize de daima onu öğütler.

Musiki yönü ile ilgili olarak bir şeyler söylemek bizim ne haddimize. Bizim görevimiz o güzel duyguları işlemek, onu ifadeye çalışmak olmalı bence. Bunu da becerebilirsek ne mutlu bize.

Avni Ağabey yakında emekli olacağından söz ediyor. Siz zannediyor musunuz ki artık şarkı bestelemeyecek, yazılarını yazmayacak, musikiyle uğraşmayacak. O yıllardır hizmet verdiği TRT'deki görevinden emekli olacak. Böylece musikimize daha fazla hizmet etmiş olacak. Yazılarını yazacak, şarkılar besteleyecek, Ulusal musiki kavgamızı sürdürecektir, biz gençlere kucağını açacak.

Ağabeyim, babam şana sanatla dolu, sağlıklı ve mutlu yıllar diliyorum.

Saygılarımla
Mahmut Bilki
NEYZEN

Avni Anıl, Mahmut Bilki ile (1979)

35. SANAT YILINDA AVNİ ANIL

Aşağıdaki satırlarla ben, hemen herkesin hafızasında yer etmiş olan Avni Anıl'ı yazılı hâle getirmekten ileri bir şey yapmadığımı biliyorum. Ve inanıyorum ki, Üsküdar'da dünyaya geldiği andan itibaren geçirdiği ellibir yıllık ömrünü bizzat paylaşmadıktan sonra O'nu anlatmak mümkün değildir!

Taner ÇAĞLAYAN

Samsun Musiki Cemiyetinin Avni Anıl konseri... Taner Çağlayan ile birlikte. (1977)

İlk kez, Samsun Musiki Cemiyeti'nin adına düzenlediğimiz «Yaşayan Bestekârlarımız Serisi» konserlerinden «AVNİ ANIL GECESİ»nin programına yazmıştım O'nu. Şimdi, hakkında çok daha fazla bilgi sahibi olduğuma inanarak ikinci defa yazmağa çalışacağım

KISA HAYAT HİKAYESİ

23 Nisan 1928 Tarihinde İstanbul, Üsküdar'da doğdu. Hamdi Bey ve Fatma Hanım'ın evlâdıdır. Tahsilini, İhsaniye 19. İlkokulu, Paşakapısı Ortaokulu ve Haydarpaşa Lisesi'nde tamamladı. Çeşitli memuriyet kademelerinde bulundu. Bir süre serbest çalıştı. Son resmi görevi, 1967'de ayrılıp 1972 yılında tekrar döndüğü, TRT'nin İzmir Radyosu Müzik Yayınları Şefliği'dir.

Kendisi evli olup, Eser ve Alev isimli iki kızı ile, Ezgi Avni isimli bir oğlu vardır.

MUSİKİ KİŞİLİĞİ VE BESTEKÂRLIĞI

AVNİ ANIL'ın güzel san'atlara ve müziğe ilgisi, çok küçük yaşlarında başladı. Henüz çocuk denecek çağlarında, Üsküdar Halkevi Tiyatro ve Müzik bölümlerine katıldı. 1946 Yılı'nda Üsküdar Musiki Cemiyeti'ne girdi. Uzun süre bu Cemiyet'te çalıştı. Bir yandan klâsik eserleri repertuarına alırken, bir yandan da, beste tekniğini ve bestecilik san'atını inceledi.

Birkaç -denemeden sonra, 1952 yılında, «Sordular Mecnûn'a Leylâ'nın saadethânesin» mısraı ile başlayan güfteyi, Rast makamında ve Curcuna usulünde besteleyerek ilk ciddi eserini vermiş oldu. Bu şarkı Ankara Radyosu repertuarına alınarak, çok kısa aralıklarla okundu. Aynı yıl, 8-10 eser daha besteleyen ANIL'ın en fazla eser verdiği dönem, 1960 - 1970 yılları arasındır. Hâlen bestelediği eser sayısı ise 140'dır.

Eserlerinde, hassas rûhunun bütün incelikleri hissedilir. Güfte seçiminde çok titizdir. Güftenin mâna ve rûhuna uygun motifler yaratmakta büyük maharet göster-

mektedir. Kendisinden evvel ve kendi devri içerisinde, hiçbir bestekârın tesirinde kalmamış, taklide yönelmemiş, nev-i şahsına münhasır bir bestekâr olduğu, bütün musiki otoritelerince kabul edilmektedir.

KULLANDIĞI MAKAM VE USULLER

Bestelerinde, Acemkürdi, Hicaz, Hüseyini, Hüzam, Karcıgar, Kürdilihicazkâr, Mahur, Muhayyer, Muhayyerkürdi, Nihavend, Nikriz, Rast, Saba, Segâh, Sûz-i nâk, Uşşak ve Yegâh makamları ile, Semaî, Düyek, Sofyan, Aksak ve Curcuna usullerini kullanmıştır.

DİĞER MUSİKİ FAALİYETLERİ

1955 yılından beri, bestecilik, yazarlık, prodüktörlük, koro yönetimi ve musikiye dönük bir sürü yoğun faaliyeti birarada yürüten Avni ANIL, büyük gazetelerimizde müzik sayfeleri düzenledi. Oniki yıl İstanbul Radyosu'nda gazeteciliği ve redaktör kadrosunu birlikte sürdürdü. TRT'den ayrı kaldığı beş yıllık dönemde, kendi adına kurduğu müzik yayın ajansında tek tip notalar yayınladı. «MUSİKİ VE NOTA» adlı dergiyi üç ciltte tamamladı. TRT'ye döndüğünde, bir seri dizi belgesel Türk Musikisi programları hazırladı ve sundu. Ayrıca, Türk Musikisi nazariyatına iliş-

Samsun Musiki Cemiyeti, Avni Anıl'la toplu halde (1977)

kin çeşitli derlemeler yaptı. Derlemelerini, Yakında kitap halinde yayınlıyacak. İki ciltlik ilk eseri «TÜRK SAN'AT MUSİKİSİ SÖZLÜ ESERLERİ» adını taşıyacak. Bunu, «AN-ŞİKLOPEDİK TÜRK SAN'AT MUSİKİSİ» adlı ikinci kitap takip edecek.

Avni ANIL, musıkimize çok yönlü hizmet veren bir san'atkârdır. Her gittiği yerde, Türk San'at Musikisi toplulukları kurarak yönetmiştir. Bunlar arasında, İSTANBUL İLERİ TÜRK MUSİKİSİ KONSERVATUARI KOROSU, İzmir'-de, TÜRK ALMAN KÜLTÜR MERKEZİ TÜRK MUSİKİSİ KOROSU ve çeşitli illerin musiki cemiyetleri sayılabilir.

KORO ŞEFLİĞİ

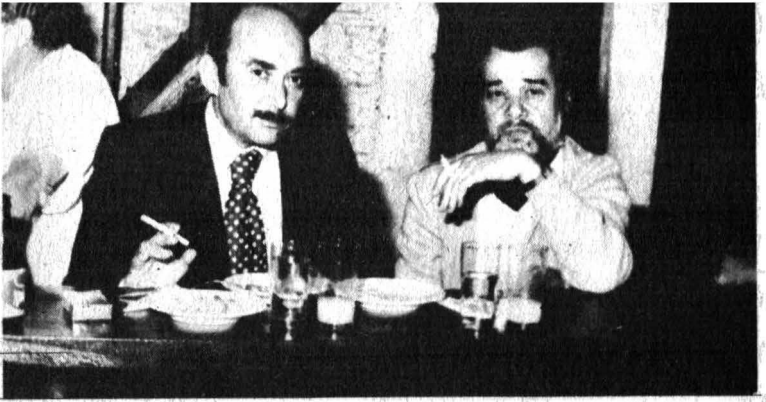
Yukarıda da değindiğim gibi, ANIL'ın becerileri arasında, «Koro Şefliği» de vardır. Ancak, O'nu salt «ŞEF» olarak tanımlamak kanaatimce yanlış olur... Bana göre Avni ANIL, kelimenin tam anlamı ile bir «YORUMCU» dur. Koro yönetiminde alışlagelen klâsik şefliğin çok ötesinde bir yönetim tarzı uygulamıştır. Koro şefliğinde öncülük Mesut Cemil Tel'e ait ise, yorum'da öncülük de ANIL'a aittir. Şu'na samimiyetle inanıyorum ki, Musiki Tarihçileri O'ndan «TÜRK SAN'AT MUSİKİSİ'NE YORUMU GETİREN ADAM» olarak bahsedeceklerdir.

VE 35. SAN'AT YILI

İzmir'den binlerce km. uzakta, yazmakla büyük mutluluk duyduğum bu satırlar cıkunurken, AVNİ BEYEFENDİ 35. San'at Yılı'nı kutluyor olacak. Şahsım ve Şefliğini yapmakta olduğum SAMSUN MUSIKI CEMİYETİ mensupları adına, bu değerli müzik ustasına daha nice başarı dolu yıllar temenni ediyorum. Ve Karadeniz'den sesleniyorum:

DEĞERLİ ÜSTADIM, EN VERİMLİ ÇAĞINIZI İDRAK ETMEKTESİNİZ; MUSİKİ ÂLEMİ SIZDEN DAHA ÇOK ŞEYLER BEKLİYOR. UNUTMAYIN,

..«OTUZBEŞ YAŞ, YOLUN YARISI EDER...»

Avni Anıl, Ahmet Ilgaz (1978)

SAYIN ANIL AĞABEY'İME...

Türk Sanat Musikisi'ne tutkum küçük yaşlarda başladı, şlr'e de öyle... Rahmetli babamın tasavvufila ilgili kitaplardan kendine özgü ses ahengi ile okuduğu şiirleri hayranlıkla dinlerdim. Musiki dinleme sevgisi de yine o yıllarda, 'özellikle Münir Nureddin Selçuk'un plakları ile başladı, bugün de devam etmekte...

1978 başlarında eserlerini zevkle dinlediğim, özellikle 1963'lerde «Biraz kül biraz duman, o benim işte» eseriyle çok etkilendiğim ünlü bestekâr, değerli insan Avni Anıl'la, bir restaurant'ın barında tanıştım. İlk görüşmemizde, sanki eskidenberi tanışıyor muyuz gibiydim Avni Bey'le. Kısa sürede arkadaşlıktan öte gönül dostu olduk, sevgi ve saygı bağlarıyla bir ağabey - kardeş'lik doğdu aramızda.

Bir buluşmamızda okuduğum bazı şiirlerim ilgisini çekmişti. Bir gün bana şiirlerimden birini bestelediğini söyledi. Dinlediğimde büyük mutluluk duyduğum (Hicaz Şarkı) şu dörtlüğüm idi :

«Bir çağrına bin cân-ile gelirim
Bak bir kerre, bakışınla eririm.
Dîvânenim ey gül-endâm, nâzenin
Can yurduma gel ben cânım veririm...»

Avni Anıl'ın sanat dünyasında mümtaz bir yeri olduğu tüm sanat severlerce bilinen yönü. Ben bu konuda sadece şu iki dizeciği diyebiliyorum

«Anıların her zaman gönülerde kalacak

O ilâhi nağmeler dillerde anılacak...»

Şimdi san'at yönü dışında bazı özelliklerinden söz edelim

Genellikle masaya oturmak istemez. Bar'da (Banko'da) iki tek içkisini ayakta, yalnız kaşar peyniri ile içer. Ve beraber olduğu arkadaşlarının ev sahibidir çoğu zaman. Uçağa binmekten korkar, seyahat sever, özellikle vapurla Otomobillie birlikte seyahat ederseniz 5 saatlik yolu 10 saatte gidersiniz, çünkü yollarda sık sık doğa fotoğrafları yakalar, dayanamaz, tabii mola... Yol boyunca kahve çay içilecek, zaman zaman sizi duymayacak, dalacak, mırıldanacak, yeni bir fotoğrafta yine mola...

Tüm insanlar için şefkat duygusuyla çarpan bir yüreği var. Ölen, öldürülen her insanla, 10 kerre ölür Avni Anıl...

Sevgili Ağabeyim, değerli dostum, Büyük besteci Avni Anıl'ın 35. sanat yılı jübilesinde daha nice sağlıklı, verimli yıllar diler, saygılar sunarım.

Çok sevdiği ve sevdiğimiz çocukları Eser, Alev ve Ezgi Avni'ye, babalarının bu mutlu gününde, şu şiirimi ithaf ediyorum

«Varsın aşkın ahengi seni ALEV'le sarsın
Sen ki o EZGİ'lerle, o ESER'lerle varsın
Ne var âlemde başka, duygular kadar engin
Elbette nesilden nesle gönüllerde yaşarsın...
Bak NEY'le Tanbur bile nasıl geldiler dile
Terennüm ediyorlar seni senin dilinle
Dökülen nağmelerden şu feryâdı bir dinle
Sen ALEV, ESER ve EZGİ'lerle yaşarsın...»

AHMET ILGAZ

**Avni Anıl, Fethi Dinçer (sağda) değerli Sanatsever
öçstları Mert Belir ile... (1979)**

ANILARIMDA AVNİ ANIL

Ne söz ne düşünce ve ne de yazılarımla değer ölçülerini anlatamıyacağım, büyük bestekâr şiir insan Avni Anıl'la ilk tanışmamız bir telin iki ucu arasında 1972 yılında oldu.

Aynı gün Cağaloğlu'ndaki bürosuna davet etmişti beni, güftelerimi de birlikte götürmüştüm..... aldı, okudu, beğendi.

Karşılıklı sohbetimiz bir hayli sürmüştü. Yanından ayrıldığımda mutlu idim..... Kendisinden güç almış, geçen çok güzel saatlerimizi geride bırakmıştım.

Tanışmamız kısa sürede birbirine kenetlenmiş yakın dostluğa dönmüştü.

Besteleri arasında, beğenisini kazandığım benim de güftelerim vardır. Güftelerimin yazı ve uslubunda, onu tanıdıktan sonra bir hayli gelişme olmuştur

Avni Anıl Türk Musikisi kültürü ve edebiyatına büyük katkısı olmuş eşsiz san'atkârdır.

Kişiye özel tutuculuğu içinde önce güfteyi seçer ve ılık yumuşacık rüya dolu akışı içinde beste yaratır. Her eseri Musiki Kültürüne bir çivi çakmıştır, Avni Anıl işte bunun için ölümsüzdür.

İnsancıl ve hoşgörüsü olması yanında, gururlu, mücadeleci ve her an kendini yenileyen bir icracıdır.

Bu büyük ustayı, şu kırık dökük satırlarım içinde anlatmam imkânsız.....

O bir dâhi, o kalptir; her kesin gönlünde çırpınır durur işte.....

Akrestitiş dizelerimde bir azcık olsun onu anlatabilmişsem ne mutlu bana.....

«Ateşle ayrılık benim içimde
Vakitler geçiyor başka biçimde
Neler yazdım yıllar neler söyledim
İsyanın gölgesi yine peşimde
Ay yüzünü dönmüş mehtap kalmadı
Neşe gelip bir gün hatır sormadı
Irmak gibi yalçın dağlar dolaştım
Leylâlar aşk verdi çilem dolmadı»

FETHİ DİNÇER

Avni Anıl, Yılmaz Yüksel (1974)

AĞABEYİM ANIL'A...

Amatör bir müzisyen olarak çalıştığım zamanlar, eserleriyle tanıyordum Avni Anıl'ı. Çaldıkça, söyledikçe daha bir başka seviyordum, 'nev'i şahsına münhasır' nağmeleri ile bezenmiş eserlerini.

1966 yılında Ankara Radyosu'na Ud san'atçısı olarak girdim. 3 yıllık staj döneminden sonra programlara Ud'umla katılmaya başladım. Program olmuyordu ki, Avni

Anıl'dan bir eser olmasın, san'atçılar yarış ediyorlardı onun eserlerini okumak için.

Böylece ben de Ud'umla sık sık eşlik ediyordum san'atçılara velûd Avni Anıl'ın eserlerinde...

Geliri o zaman Ankara'da yapılmakta olan Trafik Hastanesi'ne verilmek üzere adına düzenlenen bir konserde Ud'umla ben de görev aldım. Başta Cumhurbaşkanı olmak üzere bir çok devlet adamının da dinleyici olarak bulunduğu konser pek ihtişamlı olmuştu. Ve ilk defa o gece görmüştüm kendilerini, Zarif, nazik tavırla pek sevimli gelmişti bana...

1973 yılında İzmir Radyosu'na tayin oldum. İzmir'e geldiğim zaman Avni Anıl'ın da benden kısa bir süre önce İzmir'e yerleştiğini, Türk San'at Müziği Şubesi'nde Şef olarak görev yaptığını gördüm. İşte ondan sonra birbirinden hiç ayrılmayan iki dost, ağabey kardeş olduk onunla.. Ondan sonra öğrendim İzmir'e geliş nedenini; İstanbul'da yıllarca san'at ve ideali uğruna verdiği çetin mücadelelerin sonunu! O, mücadele ve azminden hiç bir şey kaybetmemişti, yine çalışıyor, yarınlara umutlu bakıyordu. Birbirinden güzel eserlerini yaratmaya İzmir'de de devam ediyordu. Çıkarılmış olduğu Musikî ve Nota adlı mecmua ile ve uzun yıllar Dünya Gazetesi'nde yazdığı sayısız makalelerini. Musikimize büyük hizmetleri dokunan Avni Ağabey'imın Bestekârlığını, nâcizâne şu dört mısralık şiirimde ifadeye çalıştım

«Beste vâdisinde sen, doğrusu pek yamansın

Nağmeler denizinde, bir yüce nağmegânsın

Sevilen gönülde can, sevenlerde canânsın

Güzel musikimizde, nâdide bir makamsın»

Kendilerine bütün aile fertleriyle birlikte nice sağlıklı ve mutlu yıllar temenni ediyorum.

Saygılarımla,
Yılmaz YÜKSEL

AVNİ ANIL'a

Âşık oldun yaslanarak bir sazın tellerine;
Verip bir ömrü bütün bestenin ellerine,
Nice yıl neş'e kattın şu sevdâ sellerine;
İnliyen şarkılarda âşıkın dillerine...
Anıldın her bestede, uçuştun dilden dile;
Nağmelerle dolaştın hep gönülden gönüle;
İzdirap mı musikin, yoksa neş'e mi söyle!
Lâleyi getir dile, emret açılsın güle!..

AKROSTİŞ

İstanbul, 12 Temmuz 1979

Avuçların güfte dolu, beste dolu ey Avni!
Verdin bütün musikiye, otuz beş yıl ne mutlu!
Nice, nice sevenlerin bağına bastı seni;
İşte, sonsuz sevgilerin kucağında ol kutlu...
Aşık olup o güllere şakıdın sen ey Anıl!
Nağmelerin gönüllerde, hep dillerde dolaşır;
Ilık bir haz damla, damla kalbe akarsa nasıl;
Leylâk açar, sazlar çalar, musikin hep aşk taşır...

A. Orhan Arıtan

EN GÜZEL ANILARIN ANIL'INA

Eğer, «BAKÎ KALAN BU KUBBEDE HOŞ BİR SADÂ»
ise Sen AVNİ ANIL'SIN; çok sevdiğim ve de saydığım
«BABO»sun.

VEFİK ATAÇ
Tanburî

SAYIN ANIL

Meğer bir dost hakkında yazı yazmak ne kadar zormuş.

Jübilenize bütün kalbimle katılıyorum. Ama emekliliğinize hayırlı.. Bizler emekli şeklen olduk, Türk Müziği sizden daha çok hizmet bekliyor ve bu hizmeti en iyi şekilde vereceğinize kanlım. Siz, dinlenmek için değil daha çok çalışmak için emekli olabilirsiniz ancak...

Senelerce beraber çalıştık, hiç incinmedik. İşte insan tarafınız... Herkesin işine koşunuz, devamlı iyimser, devamlı hoş görü içindeydiniz...

Hacı Arif Bey, Şevki Bey ekolünü en iyi şekilde zamanımıza kadar getirdiniz. Bestecilik yönünüze hiçbir şey söylenemez, zira kendinizi çokdan kabul ettirdiniz. Hele sizin, Türk Sanat Musikisinin haysiyetli savaşınız vardır ki, bütün sanatçı arkadaşlar gibi herkese örnek seviyededir...

Bundan sonraki yaşamınızda başarılar diliyorum. Emekli değilsiniz, hizmet şimdi başlıyor...

Saygılarımla,
Nihat İNCE

Gök Kuyumetli büyük
berberin yanı
Avni Anıl'ın sigarası
en içten sevgilerle. M. Şen
2-12-1958

Ölümsüz eserleriyle Türk San'at Müziği sayfalarına
adını altın harflerle yazdıran Saygıdeğer İnsan Avni Anıl'a,
bundan böyle de başarılarının devamı için uzun ömürler
ve mutluluklar dilerim...

Mediha Şen SANCAKOĞLU

Serap Mutlu Akbulut, ilk kez Avrı Anıl'ın 25. Sanat yılında sahneye çıkıyor (12 Temmuz 1969)

35. San'at Yılı'nı idrâk etmenin onuruna erişmiş olan Sevgili Avni Anıl'ımızı bir kaç satıra sığdırabilmek oldukça zor bir iş...

Her eserine, ince bir zevki oya gibi işleyerek imzasını atan ender bestecilerimizden olan Avni Anıl'ın benim sanat hayatımdaki yeri pek önemlidir.

Zîrâ bana; her yeni eserini bizzat geçmek ve ilk olarak lâmse edebilmek zevkini ve onurunu tadabilen bir kaç sanatçıdan biri olma vasfını bahşetmiştir. San'at çalışmalarında daima yardımlarını ve iyiyi gösterme lûtfunu esirgememiştir.

Her zaman vefalı bir dost, sevgili bir ağabey olan Anıl'ımıza, 35. San'at yılını kutlama kıvancına ortak olmak isterken, çalışmalarının, yeni kuracağı düzende daha da verimli olacağına emin olarak, başarılar dilerim...

Serap Mutlu AKBULUT

13. 3. 1979

BÜYÜK BESTECİM...

Zamanımızın bir Selahaddin Pınar'ı, Bir Sadettin Kaynak'ı diyebileceğimiz AVNİ ANIL hocamız, gerek kişiliği, gerek san'atı ile hepimizin takdirini, saygısını, sevgisini kazanmış ender bestecilerimizden biridir.

Engin müzik kültürü, büyük besteciliği, yüksek hocalık vasfı yanında, AVNİ ANIL ağabeyimiz daima mütevazi, alçak gönüllü ve dost aşığı olarak kalmasını bilmiş, yediden yetmişe, bütün Türkiye'nin gurur duyduğu, sevgi ve saygı ile bağrına bastığı bir san'at abidesi olmuştur.

Bugün, Türk Sanat Müziği'nde isim olmuş bir çok bestecinin, ses san'atçısının ve saz üstadının san'atında; onun izleri, onun emeği, bilgisi ve müzik kültürü vardır.

Eserleri dilden dile dolaşan, her geçen gün, daha bir kıymet, daha bir değer kazanan, her yeni eseri, ayrı bir güzellik, ayrı bir san'at şaheseri olan AVNİ Hoca'mız; Türk Sanat Müziği'ni sevenlere, yaşatmak isteyenlere ve bu san'atı meslek edinenlere daima örnek olacak, önder olacak ve yollarına ışık tutacaktır.

Tanrı uzun ömür, sıhhat ve bitmeyen bir mutluluk versin sana, değerli ağabey'im, kıymetli hoca'm ve güftelerime ölmezlik kazandıran büyük bestecim..

İlkan SAN

Merhum Prof. Dr. Muhittin Ülker...

UNUTULMAYACAK BİR GECE

20 Mart 1970 tarihinde DEDEMAN Sinemasında sayın AVNİ ANIL'ın 25. san'at yılı jübilesi bütün yönleriyle Türkiye Modern Cerrahi Eğitim ve Araştırma Derneği için kıymet dolu bir gece olarak geçecek ve hatırlanacaktır. Çünkü bu müstesna gecede AVNİ ANIL gibi memleketimizin ünlü bir bestekârının, kıymetli bir san'atkârının 25 yıllık mesaisi değerlendirilecektir. Çünkü bu gecede bu san'atkârın eserlerini takdire koşarak tatlı nağmeler saçacak olan Türkiye'nin en tanınmış san'atkârları da beraber olacaklardır. Bu gece, Ankara'nın birçok şahsiyetleri, san'at severleri burada olacaklar ve mutlu dakikaları yaşayacaklardır.

Bütün hasılatı Türkiye Modern Cerrahi Eğitim ve Araştırma Derneği'nin Ankara'da yaptıracığı ÂCİL YARDIM VE TRAFİK HASTAHANESİ masraflarına terkedilecek olan bu gece, bu derneğe maddî ve manevî bir kudret ve kuvvet de kazandıracaktır. Bu demektir ki; Derneğimizizin yaptıracığı Âcil Yardım ve Trafik Hastahanesi için yardımlar başlamış bulunmaktadır. Sayın Avni ANIL'ın ve bu geceye katılan birçok sanatkarların lütfedecekleri san'at bağışları ile başlayan yardım kampanyasının bundan sonraki günlerde gelişeceğine ve çoğalacağını inanıyoruz.

Memleket için en önemli bir problem olan trafik kazaları konusunda devletin olduğu kadar halkın da ilgilenmesi ve trafik konusunun noksan kalan birçok problemlerinin beraberce düzenlenmesi, tamamlanması bir ihtiyaçtır ve zarurettir.

Hep birlikte hizmete koşmak için yorulmadan, gayretler sarfedilecek, dava bilmeyenlere öğretilecek, inananlara inandırılacaktır. Böylece sonuca varılarak başarı sağlanacaktır.

Bu geceyi canlandırarak derneğimize maddî ve manevî güç kazandıran sayın AVNİ ANIL ve değerli san'atkar arkadaşlarına dernek adına candan teşekkürlerimi arz ederim.

TÜRKİYE
Modern Cerrahi Eğitim ve
Araştırma Derneği Genel
Başkanı
Prof. Dr. Muhittin Ülker

TÜRKİYE MODERN CERRAHİ EĞİTİM ve ARAŞTIRMA DERNEĞİ

Derneğimizin Ankara'da kuracağı ACIL YARDIM VE TRAFİK
Hastahanesinin yapımına katkıda bulunan

Sayın *Avni Anıl'a*

Dernek adına şükranlarımızı sunarız

20.3.1970 Ankara

M. Ülker
GENEL BAŞKAN
Prof. Dr. Muhittin Ülker

BİR ŞÜKRAN BORCU

Modern Cerrahi Eğitim ve Araştırma Derneği'nin âcil yardım ve trafik hastahanesi adı ile Ankara'da modern bir hastahane kurmak gayreti, temel atma arifesinde bulunduğumuz şu günlerde hızla inkişâf etmektedir.

Balo, defile ve eşya piyangosu tertibi gibi normal faaliyetler içerisinde yer alan dernek çalışmalarına bu yıl büyük bir musıki gecesi ilâve etmeyi düşünürken aklımıza değerli bestekârimız Sayın Avnî Anıl geldi ve kendisine bir mektupla müracaatta bulunduk. Sayın bestekâr, Ankara'da tertip edilecek böyle bir gecenin bütün gelirinin hastahaneye terkedileceğini ve buna bir çok san'atkârların da iştirak etmekte tereddüt etmiyeceklerini bildirdi.

Aldığımız bu cevap, umduğumuzun çok daha üstünde idi; bize, büyük bir şevk, güç ve enerji kaynağı oldu.

Bir kere daha anladık ki, ilk bakışta yerine getirilmesi çok zor görünen sosyal ödevler, yardımsever vatandaşlar sayesinde kolayca ve zevkle ifa edilebilmektedir.

Başta Sayın Avni Anıl olmak üzere bu geceye renk katan bütün değerli san'atkârların bu jesti, takdir ve tebrikeye şayandır.

Yakın bir gelecekte güzel ve modern Ankaramızda Eskişehir Konya yollarının birleştiği yerde âbideleşecek olan trafik hastahanesinin etrafında hayırseverliğin bir hâle şeklinde parıltısını şimdiden görür gibi oluyoruz. Derneğimiz adına kendilerine olan şükran borcumuzu yerine getirirken cidden sonsuz bir mutluluk ve gurur duymaktayız.

Genel Sekreter
Prof. Dr. Osman Fazıl Berki

Devrin Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay Avni Anıl jübilesini izliyor.

Avni Anıl, kutlanıyor.

**SON JÜBİLE HASILATINI İNŞAATA
BAĞIŞLADIĞI İÇİN
ACİL TRAFİK HASTANESİNİN BİR ODASINA
«AVNİ ANIL» ADI VERİLİYOR»**

Türk San'at Müziği ile ilgilenenler hatırlayacaktır; 1969 yılı temmuz ayında 25. San'at Yılı Jübilesi'ni İstanbul'da yapan Avni Anıl, bu jübilenin tekrarını 1970 mart ayında Ankara'da yapmış ve jübile hasılatının tamamını Ankara'da inşa edilen Acil Trafik Hastanesine bağışlamıştı. Bu nedenle, önümüzdeki günlerde bir törenle hizmete açılacak olan Hastane bir «Altın Kitap» yayınlayacak. Bu kitapta Avni Anıl'a geniş bir yer verileceği gibi, hastane-nin bir odasına da «Avni Anıl» adı konulacaktır.

Bir yıl önce İzmir Radyosu Türk San'at Müziği bölümü şefliğine atanan Avni Anıl, Türk Müziği'nin her yön-den lâayık olduğı seviyeye getirilmesi için yaptığı çalışma-

larına tüm gücüyle devam ediyor. İzmir Radyosu şu anda, zengin repertuarı, eksiksiz kitaplığı ve değişik programlarıyla bütün Ege ve İzmir'in ilgi ile izlediği bir radyo durumuna geldi.

Beş yıllık bir aradan sonra tekrar TRT'de görev alan Avni Anıl, Türk San'at Bölümünün eksiklerini giderme çalışmaları yaparken, bir yıl içinde beş de yeni şarkı besteledi. Anıl'ın yeni eserlerinin ad ve makamları şöyle «Sen saçlarıma koşan aklar gibisin Hicaz», «Biz bu sahillere nice sevda denizinden geldik Kürdili hicazkâr», «Güzel gözler menekşe, yüce dağlar mor olur - «Hüseyini», «Ey bu bahçelerde esen eski şarkılar Kürdilihicazkâr» ve «Sevgin yaşatır beni, sevivermen öldürür Rast».

ANIL DİYOR Kİ

Birkaç günlüğüne İstanbul'a gelen Avni Anıl, İzmir'deki görevi ve yeni beste çalışmaları için şöyle konuşuyor

«Son beş yılım çok yorucu geçmişti. İzmir Radyosu'nda görev alışım beni mutlu etti, dinlendirdi. Bugünlerde aşırı çalışmama rağmen, beste yönünden kendimi daha rahat hissediyorum. Daha heyecanlı bir halim var. Türk San'at Müziği'ne yeni yeni eserler kazandıracağım. Bir süre önce bestelediğim, «Dolaşır dururum boş yere, neden» ve «Neden hiç dinmiyor gözyaşların biçare gönlüm» adlı şarkılarım TRT repertuarına girdi.»

Bu arada ses sanatçılarının durumuna da değinen Anıl, konuşmasını şöyle tamamladı :

«Bugün geçtiğimiz yıllara oranla bazı yeni sanatçılar Türk Musikisi'ni layık olduğunca icra ediyorlar. Bunlar arasında Mediha Şen, Muazzez Abacı, Serap Mutlu, Mustafa Sağyaşar oldukça başarılılar. Bu da Türk Musikisi'nin ilerisi için sevindiricidir...»

Milliyet
Ethan AKYILDIZ

İÇLİ VE HASSAS KARDEŞİM AVNİ ANIL'A

Mırıldanıp gezersin, bilmeyen sanır deli,
Yıpratamaz seneler, sendeki hassas teli;
Dâd-ü Hak'tır, gönlünde çağılayan o nağmeler
Hele bir de eşmeşe başında «kavak yeli»

AVNİ HOCA

Duydum ki, tekaütlük çalmış senin kapını
Hazırla Avni'ciğim, takke, fistan, hapını
Hoca'lık sıfatına çok yakıştı sakalın
Bu sıfat belgeliyor, senin müzik yapını..

35 YIL VE MÜZİK

Otuzbeş yıl meyve veren ulu bir ağaçsın sen
Yarattığın bestelerle, ustasın, anaçsın sen
«Hoca» demek azdır sana, melodide taçsın sen
Senin için hayat O'dur, müziğe muhtaçsın sen..

Turgut YARKENT

Yazan : Burhaneddin ÖKTE
(Musiki ve Nota Dergisi)
(Sayı : 23. Eylül 1971)

SEVGİLİ Kardeşim, Avnıcığım.

Önce, Derneğiniz hepimiz için hayırlı olsun, kutlarım.

Boykot'u kaldırdığınıza çok sevindim. Eski TRT'ye göre boykot çok tesirli bir silahtı, fakat, şimdi TRT tamamiyle değişmiş, yepyeni bir anlayış ve kavramın içindedir. Bunun için Türk Musikisi dinleyenlerini çok güzel eserlerden mahrum etmeye hakkınız yoktu, çok iyi oldu...

Gelelim sohbetimize... Türk Musikisi mensupları ile sevenlerine intikal ettirmek istediğim bazı tarihî gerçekler var, bunları sırası geldikçe yazmak istiyorum, işte bunlardan biri ve bence en önemlisi :

Yıllar evvel Sayın İnönü, Cumhurbaşkanı, Fuad Ağralı Maliye Vekili, Hasan Âli Yücel' de Maarif Vekilidir. İnönü'nün başkanlık ettiği bir kabine toplantısında, Sayın İnönü, Ağralı'ya dönerek :

— Fuat Bey. Ben Hasan Âli Yücel'den çok şeyler bekliyorum, fakat bu işler parasız olmaz, senden rica ediyorum, bu genç vekil arkadaşımıza elinden gelen mâli yardımı esirgeme, bunu senden bilhassa istiyorum, demiştir...

Sayın Ağralı da cevap olarak :

— Sayın başkanım, bu arzunuz başım üzerine, fakat benim de bu genç vekil arkadaştan bir isteğim var. Bir Türk Musiki Mektebi istiyorum. On yıl mı, beş yıl mı okunacak, ne dersler okunacak, ben bunları bilmem, fakat yarın karşıma gelecek bir ses san'atçısına sorduğum zaman bu san'atçı bana elindeki diplomasını gösterecek, bu belgeden ben karşımdaki san'atcının birinci sınıf bir ses san'atçısı veya ikinci sınıf bir keman icracısı olduğunu anlıyacağım. Ben bunu bilhassa istiyorum, deyince Sayın İnönü, Hasan Âli Yücel'e dönerek :

— Bu isteğe ben de katılıyorum, çabuk bu ihtiyaca cevap verecek bir okul hazırlayın, emrini verir...

Sonra ne olur?...

Ben bu acıklı hikâyeyi bizzat Fuat Ağralı merhumdan dinledim. Hasan Âli Yücel bu işin yapılmasını Mesud Cemil ve Suphi Ziya Özbekkan'a havale eder. Bu iki önemli kişi bir araya gelip ilk iş olarak o tarihlerde Ankara'da çalışan ünlü saz yapımcısı Galip Usta'ya, ses san'atçılarına yardımcı ders aracı olarak kırk tane tanbur ısmarlarlar. Bir taraftan da okulun ders programlarını hazırlamak üzere toplantılar yaparlar. Ve konuyu ellerinden geldiği kadar UYUTURLAR!...

Sonunda Ağralı vekillikden düşer ve bunu fırsat bilen Türk Musikisi düşmanları bu projeyi ortadan kaldırır-

lar, tanburlar uzun yıllar Ankara Radyosu'nun bodrumunda süründü, bir ikisi kırıldı, bir kaçı yanlışlıkla san'atçılardan bazılarının evine gitti, orada unutuldu, bugün dahi radyonun bodrumu aransa bir kırık tekne veya bir çarpık tanbur sapı bulunabilir!...

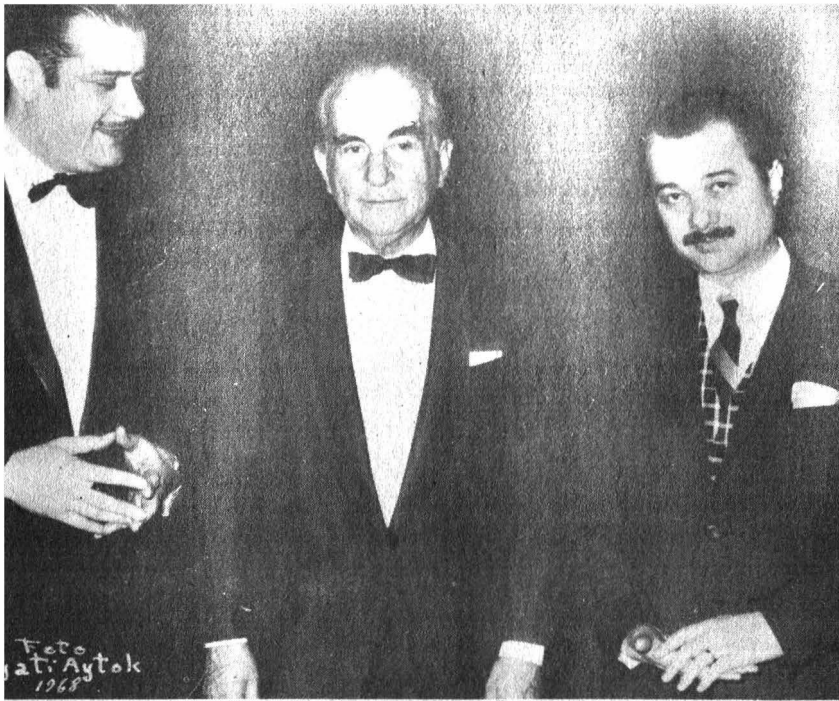
Bu satırları neden yazıyorum? Bilhassa bu olayın kahramanları çoktan dünyasını değiştirmiş ve kendilerini savunmak yeteneğinden mahrum amma, onların ektiği tohumlar, bıraktığı örnekler daha dallı budaklı yaşıyor...

Örneğin, bir yarışma açılıyor. Ömründe tanbur görmemiş kişi jüri üyesi olup not veriyor... Öylesine ki bir yarışmada ud, tanbur ve bağlama metodu ödül kazanıyor, fakat bu yarışmada hakem durumunda olan kişilerin hiçbiri bu sazlardan hiç birinin âşinası değil. Hattâ bu sazlar hakkında en küçük bilgileri yok ama ödül vaad eden kurumun koyduğu üç, beş kuruşa tenezzül edip yüzleri kızarmadan gidip hakem ücreti alanlar var...

İçlerinde öyle üstün yaratılmış kişiler var ki, sabah sekiz uçağı ile Ankara'ya gidip öğle uçağı ile İstanbul'a dönen, fakat bu arada sekiz metod, iki solfej kitabını denetleyip ödül dağıtacak kadar san'atı hafif, insafı akıl dışı, insanlığı sadece menfaat diye görenler var. Onun için evvelkilerin örneklerini musiki tarihine havale ediyorum ki, bundan sonra herkesin yaptığı yanına kâr kalıyor düşüncesinden sıyrılalım.

Belki kanun önünde suçlu olmazlar veya ilgili kişiler (Allah'dan bulsunlar) deyip susarlar ama, ortada san'at ve san'ata gönülden bağlı olan kişilerin şevki ve hevesi kırılıyor, onun için susmak hiç doğru değil, bilâkis böyle san'at çetelerini, yetenek budalalarını üç kuruşa san'at haysiyetini satışa çıkaranların yakasından tutmak zamanı geldi...

Bilmem ama, **(Türk Musikisine musallat olan asalaklarla Savaş Derneği)** kuralım mı? Var mısın Avni'ciğim...

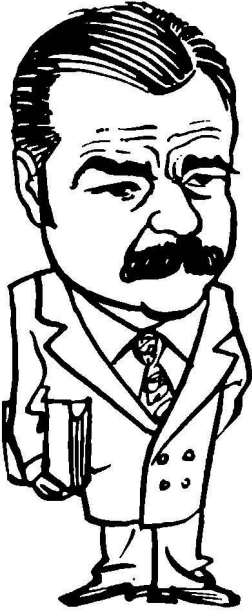

25. YIL JÜBİLESİ

Her bestesi bir hâdise olmuştur Avni Anıl'ın... Sonra hazırladığı her beste, en büyük ses san'atçısından tutun, en genç ses istidatları tarafından okunmak için adeta yarışa girilmişştir... Avni Anıl'ın bugüne kadar meydana getirdiği 87 eser'in hepsi de birbirinden güzel olmakla tanınmıştır. Zira en büyük otoriteler ve en müşkülpesent ve kaprisi bol ses san'atçıları bile «Avni Anıl» patenti, önünde eğilmeyi bir büyüklük saymışlardır. Avni Anıl önümüzdeki hafta 25. yıl jübilesini yapıyor. Açık Hava Tiyatrosu'nda sabaha kadar devam edecek olan programı başta Zeki Müren olmak üzere en popüler san'atçılar süsleyeceklerini vaadetmişler. Resimde Avni Anıl, üstad Münir Nurettin Selçuk ve Ercümen Batanay'la görülüyor.

PORTRELER

AVNİ ANIL

Avni Anıl, Türkiye'nin en ünlü bestecilerinden biridir. 23 Nisan 1928 tarihinde İstanbul'da dünyaya gelen Anıl, Haydarpaşa Lisesi'ni bitirdi. Bu yıllarda müziğe karşı büyük ilgi besliyordu, beste çalışmalarına başladı. Bir ara İstanbul Emniyeti'nde çalışan Avni Anıl, o yıllar bile müzikle olan ilişkisini kesmedi. Pek çok bestesi altın plak kazandı. Avni Anıl, bu arada Milliyet Gazetesi'nin yılın şarkı ödülleri ve çeşitli kurumların ödülleri aldı. Bu arada gazetecilik çalışmalarına da başladı. Çeşitli gazetelerde müzik üzerine makaleler yayınladı, köşeler hazırladı. son derece duygulu ve başarılı bir bestecimizdir. Müzikle ilgili çok geniş çalışmaları vardır. Ciddi bir araştırmacıdır. Geniş bir dost çevresi vardır. Dostları arasında konuşkan, cana yakın bir insan olarak tanınır. Polislikten kalma alışkanlığı ile TRT'deki görevinde bile otoriteyi elden bırakmamıştır. Dost meclislerini sever. Hatırşınastır. Oldukça sade bir yaşantısı vardır.

11 Mart 1978

İzmir - Ekspres

ÜSTÜN BESTEKÂR, SAYIN AVNİ ANIL'IN ANLAMLI JÜBİLESİ

Bir çok insanlarda olduğu gibi, bende de bir inanış vardır. Bu masum inanışımı şimdi Sayın Avni Anıl üzerine yorumlamak bana nasip olduğundan, ayrı bir mutluluk duydum.

Çok eski yıllardanberi insanların geleceğini; doğum günü, doğum yılı veya BURÇ'lara bağlamak, onlarla ölçmek, nerede ise adetten öte bir inanç halini almıştır.

Sayın Anıl'ın Türk Milletinin, yeni Cumhuriyetli'nin kuruluşuna rastlayan ve o'nu takib eden çok mutlu, anlamlı ve Büyük Atatürk.ümüzün devrimleriyle dolu olan 23. Nisan 1928 tarihi, doğum günü olduğu için, bu tarih üzerinde biraz durmak istedim.

İlk hız ve kudrete, böylece, 23 Nisan'daki doğumu ile başlayan Sayın Avni Anıl, İstanbul'un yine tarihsel kokuları ve anıları ile dolu Üsküdar semtinde dünyaya gelmiştir. Haydarpasha lisesi'nde tahsilini sürdürürken, musiki ve yazı hayatını da birlikte yürütme başarısını göstermiştir. Böylece de 35 yılı aşkın bir musiki hayatı vardır. Günlerini, aylarını ve yıllarını musiki uğraşısı ile dolu geçiren sayın ANIL, İstanbul radyosunda 12 yıl, İzmir radyosunda 7 yıl görevde bulunmuş ve halende İzmir TRT'sindedir.

Akşam ve Dünya gazetelerinde 10 yılı aşkın musiki ve san'at sayfaları düzenlemek, 3 ciltlik Musiki ve Nota dergisi yayınlamak gibi Türk San'at ve Musikisi'ne hizmet etmiş bulunan sayın Anıl'ın hemen hemen hepsi, Radyo, televizyon, plâk ve sahnelerde okunan ve yayınlanan 140'ı aşkın bestesi vardır. Bir çok san'atkârlara OCAK olan Üsküdar Musiki cemiyeti'nde, musiki bilgisini arttıran ve olgunlaştıran bu büyük bestekârimızın, Yüce Allah mutlu

ve uzun ömürlü etsin; ESER, ALEV ve EZGİ AVNİ isimli üç yavrusu vardır.

Bir zamanların Hacı Arif Bey, İsmail Dede, Zekâî Dede gibi ünlü bestekârlardan ve yine rahmete kavuşan Sâdetin Kaynak ve Osman Nihat'dan sonra, zamanımızın ender yetişen ve adetleri yıldan yıla azalan ünlü besteciler arasında bulunan Sayın Avni Anıl'ı, başarıları için kendi adına düzenlenen jübileyl, her şeyden evvel, bir san'atkarımıza karşı gösterilen bir KADİRŞİNASLIK olarak kabul ederken, diğer nice san'atkârlar için de bu takdîrkarlığın devamını gönülden dilerim.

Güzel san'atlar dalındaki Musıkîmizi dillendiren 7 işaretin anahtarını; duygu ve düşünceleri sesle anlatmak ve aktarmak san'atını; ölçü çizgilerini; usul ve makamları çok ustaca kullanmasını bilen ve Yüce Allah'ımızın nadir kullarına verdiği yeteneklere sahip üstadımız için şöyle yazdım:

Adı anılır, her gün;
Vatan sahinde,
Nadir rastlanan bir ÜN;
İnsan katında...
Avni Anıl'dan doğan,
Notalarla besteler,
Irmak olup, taşmıştır, O'nun
Liyakatında....

Benimle birlikte düşünenerin çok olacağı inancıyla satırlarıma son verirken, kendilerinden geçmiş yıllara ait anılarını, belgeleriyle zenginleştirip sergilemesini ve kendilerinden sonrakilere (GÖNÜLLERDE KALACAKLAR) ı yayınlamalarını ve Türk Musıkisine nice uzun yıllarda hizmet ve himmette bulunmalarını içtenlikle dilerim.

Yunus Emre Yolu
Türk Şairler Derneği Bşk.
M. Aziz BOLEL

SAYIN ÜSTADIM AVNİ BEY.

Seni anlatmamı istedin benden.

Seni bütün yönlerinle anlatabilmem mümkün olsa, kitaplar dolar da yine anlatamam...

Kısaca şunu belirtmek isterim ki; eserlerin dikkatle incelenirse, seni onların derinliklerinde bulmak, zarif eserlerini icra ederken seninle beraber olup, seninle beraber yaşamak ne güzel şey...

Tüm güzellikler senin olsun.

Allahtan sıhhatli, uzun ömürler dilerim.

Saygılarımla,
Necdet ERDEMLİ

BANA GÖRE : AVNİ ANIL

Sevdiğim Türk San'at Musikisi'ne beni aşık eden insan.. Aruz vèzninin kalıplarına göre kolay oturan Türk San'at Musikisi'nin Hece vezninde yazılmış güftelelerde Prozidi hatası yapmadan kıvrak nağmeler kullanabilen, bir güfteyi Musiki ile ifadede, hele meyan kısmında rakipsiz Bestekar..

Hiçbir zaman bestelerini güfteye taşıtmamış; hatta kendisinde llersi için cevher gördüğü isimsiz bir şairin güftesini besteleyerek güfteyi bestesine taşıttırmıştır.

Yaptığı bestelerin altında isme ihtiyaç yoktur. İcra esnasında burcu burcu Avni Anıl kokar.

Türk San'at Musikisi'nde bestekarlığı yanında kuvvetli bir eleştirci yazar ve örnek bir mücadeleci..

Güfte seçmede yeni fikir ve espri arar.. Seçtiği güfteyi bestelediği zaman Şairin hayâline hayâl katarak Şairi yeni güftelere iter...

1966 senesinde tanıştığım zaman yeni yeni güfte denemeleri yapan bir acemi idim. Tanrıya şükür bugün muhtelif bestekâr tarafından bestelenmiş seksenin üzerinde güfte sahibiyim. Bu hususta ilk hocam ve beni teşvik eden Avni Anıl olmuştur.

Onunla dostluk kuranlar hayâl âleminin tiryakisi bir seyyâh olup gezەر durur. Neme lâzım, ben bu dostluktan çok memnun kaldım. İnşallah dostum şikâyetçi değildir.

Dostuma bundan sonraki çalışmalarında yeni ilham ve sıhhatli günler temenni ederim.

Sedat ERGİNTUĞ

AVNİ AĞABEYİM...

Avni Anıl... Baba dostum, dost ağabeyim.

Sana böyle bir günde ne yazılır, bilemem ki?..

Aslında ne çok şey yazılır, ne çok şey söylenir bir Avni Anıl için. Ama onu, Avni Anıl kendisi söylemiş zaten. Kulaklardan silinmeyen yüzlerce beste, yüzlerce duygu güzellemesi...

Babam seni hem dost, hem sanatçı olarak severdi. Ben de hem dost, hem sanatçı, hem de ağabey olarak sevip sayıyorum seni..

Sen bu mutlu gününde jübile yapıp da müzikden ayrılacağım sanıyorsan yanılıyorsun ağabeyim. Sen müziği bıraksan da o seni ölene dek bırakmaz..

Saygılarımla ağabey...

MÜJDAT GEZEN

Bestekâr olarak nasıl Selâhaddin Pınar, Sadetin Kaynak Türk San'at Müziğinde bir ekol ise, ben de Avni Anıl'ı öyle görüyor ve kabul ediyorum.

Çünkü Avni Anıl Bestekârlıkta taassubu yıkan ilk Bestekâr bence...

Zemin, nakarat ve miyan. Bir de bunlar batota olarak aynı sayıda olacak. Yok böyle şey Sayın Anıl'da.

Genç kuşaklara bundan güzel örnek olamaz.

Sayın Anıl güzel güfte seçmek ve bunları melodi ile kaynaştırmakta da büyük usta...

Emekli olduktan sonra kendisini bestelerine daha çok vereceğine inanıyor, şimdiden seviniyorum.

Ömür boyu mutluluklar...

Ziya TAŞKENT

Sayın AVNİ ANIL'a

Bir zamanlar tanımazdık cemalini görmeden
Âsârına hayran olduk aramıza gelmeden
Sohbetine bayıldım ben görüşünce ilk defa
Şarkıları gönlüme hep girince eyler sefa...

Güzel sözler üzerine bir hoş seda ekliyor
Denetimden geçene dek sabır ile bekliyor
Besteleri pırıl pırıl ehibbadan kendisi

Kimsele benzemez hiç, onun güzel ezgisi...

Eseriyle sohbetiyle bitmeyecek anımız
Nağmesiyle şarkisiyle şenlenecek canımız
İlhamını notalara diziver üstadımız
AVN'eyleyip sen bizlere veriver ANIL'ımız.

Saygılarımla
Ahmet Güneş
NEYZEN

Avni Anıl, Kitabın tüm hazırlığında büyük yardım gördüğü Sayın Dost Günbey Zakoğlu (ortada) ve Anadolu Basımevi elemanlarından Sayın Mustafa Naili zemer ile.

Değerli Hocam;

7 Temmuz 1979... Bizlerin de bir dönüm noktası olacak. Daha nice 35. Yılları gerilerde bırakacağız Hocam.. Hem de unutulmamacasına... Gönlümüz seninle... Seninle doluyuz Hocam...

Günbey ZAKOğLU

AVNİ ANIL'I ERENLER BİLİR...

«Bir rüzgâr eser, esintisi kalır
Rüzgâra bağrını gerenler bilir
Sofralar dağılır dost sesi kalır
Avni Anıl'ı ancak, O'na erenler bilir»

Hiç bitmemesini arzuladığım ve daima arzulayacağım beş yıla yaklaşan bir ağabey-kardeş ilişkisi... Bu kısacık süre içinde sanki bin yıllık bir dostluk, her zaman yol gösteren, iyi ve yürekli, candan bir kadeh arkadaşlığı...

Üç-beş câresizin ertesi gün etrafındakilere «Dün gece Avni Anıl'la beraberdik» diyebilmek için etrafında umutla dolaştıkları o Azîz sofraya, eren ender mutlulardan biriyim. O kadeh arkadaşlığının bana verdiği binlerce not aklımda kalacak hep.

35. San'at yılı jübilesi bu büyük ustayı buram, buram, dakika dakika yaşadığı san'attan koparamaz elbet. Yoksa, şarkılar boş, bestekâr fakîr kalır... Yoksa duyamayız her satırında kendimizi yaşadığımız o eşsiz besteleri...

Azîz Hocam, Bir ressam ancak bu kadar yazabilir, kusura kalma...

Şunu bil ki, bestelerde imzan, meclisimizde ismin, kadehimizde ânın yaşayacak biz yaşadıkça...

Bahattin ERTÜRK
Grafiker - Ressam

AVNİ ANIL İÇİN

«Dilşad olacak diye» avuttu seni zaman
Saçına karlar yağdı altın bestelerinden
«İspanyol Meyhanesi», «Yalan Yıllar»da kaldı
Ömür boyu söylenen şarkı bestelerinden.

Turhan OĞUZBAŞ

SENİN ŞARKILARIN

Avni Anil ağabeyime sevgilerimle...

Aşk gelmiş, yüreğime çökmüş...
Gözyaşımdan kalmamış hiç kıyı;
Bilmem ki nerde söylesem?
Beni mutlu edecek şarkıyı.
Şairim üstelik, işim gücüm aşkla...
Dalgınım, yalnızım, düşünceliyim;
Bir kadeh anıda tüm avuntum,
Biraz sarhoş, biraz pişman, biraz deliyim.
Oysa ki sevmeğe mecburum...
Elimi saçıma atıyorum, aşk geliyor;
Kan ağlıyor bir yerde aşktan yüreğim,
Düşüncelerim herşeyi ince eliyor.
Yine de mutluyum ama...
Küçücük bir aşk benim herşeyime yetti;
Yaşadığımı sevdikten sonra anladım ben,
BENİ; SENİN ŞARKILARIN AŞIK ETTİ.

İlham Behlül PEKTAŞ

Anılarda Irmak'lar, Pınar'lar, Kaynak'lar var;
Veda ettim sanma sen, daha nice yıllar var.
Nidalar gök kubbede devredip dolandıkça,
İsmin yâd olunacak, gelecek asırlar var.
Açıl enginlere sen, nurlu ufuklara dal;
Nağmeler diyârında, yanan şafaklarda kal.
Işık dolu bir kadeh, ellerinde yandıkça
Lâhuti ezgileri, yürekten duyanlar var.

Ağabeyim Sayın Avni Anıl'ın 35. sanat yılını, tüm gön-
lümle kutluyor, ellerinden öpüyorum.

Nursal Ünsal Canevi

İzmir, 26 Nisan 1979

ANIL'LAR UNUTULMAZ...

Bestelerini zevkle dinlediğimiz sayın ANIL'ı ilk kez İzmir Radyosu'nun küçük bir odasında tanıdım.. Anılarının tatlı musikisini dinler gibiydi.

Yılların aklarla donattığı aydınlık çehresinde, derinden bakan gözlerinin kendi ufuklarında gezinen bir hali vardı. Sanatının bütün inceliğini ve güzelliğini yansıtıyordu..

Diğer büyük san'atçılar gibi O da küçük yaşlardan itibaren musikinin TESELLİ LİMANINA sığınmış, arada aradığı iklimi bulmuştur.

Bugün, bu duygulu ve zarif insanın 35. San'at yılını kutluyoruz. Bir şairin böyle bir san'atçıya sunacağı ancak bir kaç kalbî mısra olabilir. Ben de bunu yapıyor ve kendisini yürekten kutluyorum.

GEÇTİ ÖMRÜN DUYARAK BESTELERİN RÜZGÂRINI
SANMA BEYHUDE TÜKETTİN O YEŞİL YILLARINI;
AKŞAMIN OLDUĞU YERLERDE GÜZEL ŞARKILARIN
BİL Kİ HATIRLANACAK SÜSLEYECEKTİR YARINI...

Ali Sabit BİLGİN

SAYIN AVNİ ANIL'A...

— 35. san'at yılında -

Bin neş'eyi vâdetse de artık sana yıllar
Dilşâd olacakmış diye.. bekler mi ANIL'lar..?
Her nağmede sevda tutuşur, güller açar da
Bülbül niye ağlar bunu anlar mı akıllar..?
Geçmiş bir otuz sene san'at çilesiyle
Gür nağmelerin, şarkıların velvelesiyle..
San'atla geçen ömre çiçekler bile azdır
Alkışlıyor İzmir seni titrek gecesiyle..
Sen ağla desen ağlamaz artık bu gitarlar
Süsler bu güzel ömrünü bambaşka baharlar..
Varsın ne çıkar saçlarının akları artsın
Kâfi bize güz bahçesi gönlündeki rüzgâr...

Ali Sabit BİLGİN

Yazılarından Seçmeler

Avni Anıl yönetiyor

GÜLTEKİN ORANSAY DİYE BİR ADAM...

Bir Bağdar

Bir Çözümleme Yöntemi

Bir Çizit Kütüğü!... ve ötesi...

Başlıktan pek bir şey çıkaracağınızı ummuyorum,
elimden geldiğince açıklamaya çalışacağım!...

Türkiye Radyolarında Merkez Müzik Dairesi Başkan-
lığı vardır, bu başkanlığın bir de başkanı ve yanında üç

dört tane evrak memuru bulunur..

Müzik Dairesi Başkanlığının kadrosu yoktur başka... Kağıt üzerinde yıllar yılı emek harcanarak hayâlî kadrolar düzenlenmiş, denetim, repertuar kurulları, öğrenim üyeleri ve diğerleri plandaki yerlerine yerleştirilmiş, Başkanlık, resmen onaylanmış ve sadece Başkan otan bir Dâiredir burası...

Bu başkanın adı Gültekin Öransoy... Samimiyetin (S) sini bile bilmeyen, sadece art niyetlerle başkanlığını sürdüren bu başkan, bakınız: Ankara'da yayınlanan SAN,AT isimli bir gazetenin 15. Ocak 1972 tarihli sayısında neler yazıyor:

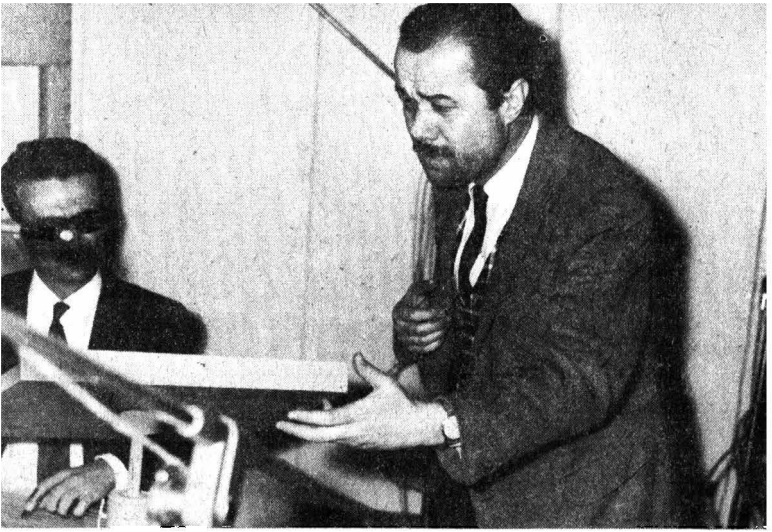
«İtrî bayraktarımdandır benim Ayyıldızımın dalgalandığı her yerde, hele devlet eliyle kurulup yaşatılan dinletievlerimde elbet yeri olacaktır. Ama bugün değil kamuoyu ile devlet ileri gelenleri, esnaf bir İtrî'yle Mitrî'yle sapla samanı birbirinden ayırdedememekte henüz. Bu ortamda İtrî'ye açılan kapıdan Münir Nureddin Selçuk'un, onun ardından da Avni Anıl ve bayağılarının içeri süzüleceği, san'at tapınağındaki günlük kokusunun anason kokusundan kaçacağı besbelli. Öyleyse beklmem gerek, sabretmem gerek şimdilik : Radyo ve televizyonlarımızda İtrî'nin çok değil 6-7 yaratısından oluşma bir programın olağanlaştığı, geleneğe bağlı ortalama dinlêyicinin böyle bir programı sonuna dek izleyecek sabrı gösterebildiği, seğâh âyinin yarım yüzyılda bir kez olsun radyodan yayınlandığı, Baol'ın Matta Ezinc'ini istediğimde «Elimizde yalnız Ramin, Münchinger ve Richter'inkiler var, ama isterseniz Thomas, Mangelberg, Jochum, Jacques, ya da Grossmann'inkilerden birini de getirtebilirim» diyen plak satıcısının İtrî'nin rast naat'ını istediğimde alıklaşmadığı, Türkiye'de tek bir dolmuşçunun olsun pick-up'unda Tutî-i mûcizegûyem'i çaldığı günlere dek, hatta geçelim halk eğitimiyle ilgili bütün bu noktaları, bunların önkçulları olan

25 yıl öncesi... Sadettin Kaynak, Avni Anıl

25 yıl öncesi... Refik Fersan, Avni Anıl.

Avni Anıl, bir plâk çalışmasında... (1965)

sağlam kuram ve meslek okulları kurulanadek isteklerimi dizginlemeliyim: Tabanından çatısınadek bir yanlışı bir başkasıyla doğrultmaya çalışan Arel Ezgi kuramının yerine geleneklerimizi uygun sağlam bir kuramı temel alarak bilgili, sağduyu ve sağbeğenili yaratıcı ve seslendiricileri yetiştirecek okul kurulduğu gün bu yolun ilk adımı atılmış olacak elbet.»

Sayın Oransay; Bu ne samimiyet! böyle?.. Siz iki yıldan bu yana TRT Müzik Dairesi Başkanısınız, mâdem ki İtrî bayrağınız idi, bu süre içinde neden bir faaliyet göstermediniz de, bugünlerde sesiniz çıkıverdi? Sizin bayraktarların hedeflerinize varabilmek için nasıl çalıştığınızı biliyoruz ve şimdi daha iyi anlıyoruz ki, Türk San'at değerlerini Dinletievlerine! sokmak için dolmuşcunun pick-up'una İtrî'yi koyacağınız zamanı bekliyorsunuz, fakat TRT'nin müzik dairesi başkanı olarak hiç bir şey yapamıyorsunuz.. Vah yazık!..

Ne büyük samimiyettir sizinkisi! Maamafih müzik dairesi başkanı olarak yaptığınız bazı işler de var, bunları

okurlarımıza, sanatseverlere ve milletimize nakletmek bizim için görev sayılır. Meselâ elimizde çok değerli! «Türk Halk Ezgilerini Çözümleme Yöntemi» isimli eseriniz! var... Son sayfasında aynen şöyle yazmışsınız

«Türk Halk Ezgilerini çözümleme yöntemi.. Hazırlayan Dr. Gültekin Oransay. Her hakkı yazarındır. (Copyriht 1971 by Dr. Gültekin Oransay) TRT’de hizmet içinde kullanılmak ve personelin iş başı eğitiminde yararlanılmak üzere yazarınca 200 ikit çoğaltılmasına izin verilmiş Derya Özalp mumlu kâğıda ağırtmıştır.»

Tevekkeli değil Halk ezgilerimiz son zamanlarda büyük bir değişiklik arzetmektedir! Allah sizden razı olsun! Yalnız radyolarımızda Halk Musikisi ile ilgili bir kaç yöneticiye sorduk, bu büyük eserinizden! haberdar değil, aman bunlara da birer tane ağırtın da faydalansınlar!

Şimdi de bu Yöntemden bir kaç kelime sunalım :

— Türk Halk Ezgilerini çözümleme yönteminin betimi.

— Birim Saptamı.

— Toplamları eş nitelikde olan ölçüleri bulup ezginin söylem dizilişini saptama.

— Malzeme aşıtının ve perdelerin kullanılış sıklıklarının saptanması. İlah....

Bir büyük eseriniz! daha var Müzik dairesi olarak : Çoksesli Türk San’at Musikisi Çizit Kütüğü. (Bağdarlara göre)

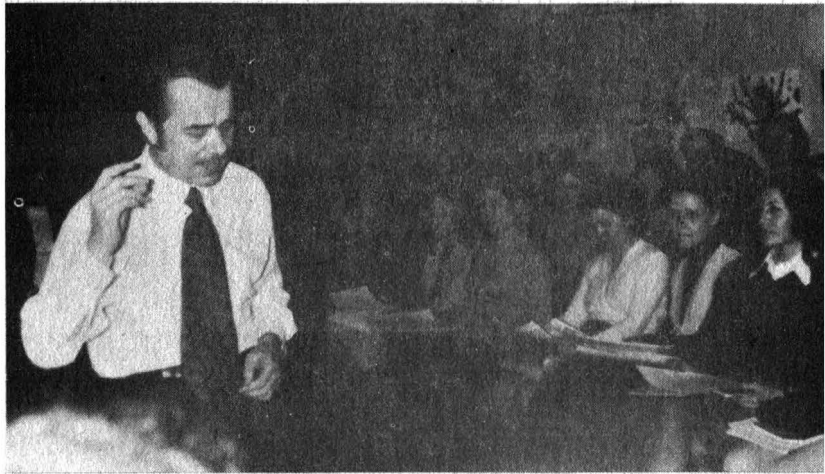
Bakın buna sözümüz yok doğrusu, büyük, çok büyük bir eser bu da!

Sunuş’un birinci paragrafı aynen şöyle

«Çok sesli Türk San’at Musikisi Çizitleri Kütüğü, Türk Bağdarlarının 1826 yılından bu yana ortaya koydukları san’at musikisi yaratıların çizitlerini içerir. Ancak bu sanatçıların yazdığı marşlar özel bir konu sayıldığından bu kütüğe alınmamış, «Mar çizitleri kütüğünde (MMD Ç2)» toplanmıştır.

Süremeler ve çizitlerle ilgili öteki ayrıntılar şeritle-
rin içindeki fişlerden alınmış, gerektiğinde üzerine bilgi-
ler eklenerek bağdarların soyadı sırasına göre dizilmiştir.
Bağdarlar ve bağdarları üzerine ayrıntılı bilgi için Dr. Gül-
tekin Oransay'ın «Batı tekniğiyle yazan 60 Türk Bağdar
(Ankara 1965) ve «Çağdaş seslendiricilerimiz ve Küğ Ya-
zarlarımız ,Ankara 1969) başlıklı kitaplarına başvurmalı-
dır. Türk bağdarlarının yaratıları ayrıca (Çok sesli Türk
San'at Musikisi Dağları» (MMD D 11) ve (Çok sesli Türk
San'at Musikisi Türler Dağarı» (MMD D 12) başlıklı ya-
yınlarımızda gösterilmiştir...»

Hah şöyle... Tabii, bütün bu büyük eserlerinize de
başvurmalı ki eni konu aklı karışsın milletin, ne yapacağı-
nı şaşırsın ve sizler de bu musikiye olan düşmanlığınızı
rahatça sürdürün, kafaları bulandırın, batı tekniği ile Çok
sesli Türk San'at Müziği dağarları meydana çıksın, hepi-
miz alkışlayalım!..

Avni Anıl, provada...

Sevsinler sizi emi Oransay...

TRT Genel Müdürüne sormamız gerekiyor şimdi de, bu kütükler ve bu yöntemler millete kaçta malolmuştur, ne derece faydalanılmıştır ve bu zat merkez müzik dairesi başkanı olarak başka neler yapmıştır, neler yapmaya niyetlidir?

Sayın Oransay Çizit Kütüğünde, Batı Tekniğiyle yazan Türk Bağdarlarının bir de listesini veriyor. Aşağıya bazılarını alıyorum, bakalım tanıyabilecek misiniz ve eserleri hangileridir, milletçe ne derece benimsenmiştir, araştırmaya başlayınız lütfen. İşte bu Bağdarlardan bazıları Nacâr Tevfik Bey, Safvet Atabinen, Mehmet Zatî Arca, Faik Daim Bey, Mustafa Rahmi Otman, İsmail Zühtü Kuşcuoğlu, Ali Sezin, Seyfettin Asal, Halit Recâî Arman, Sadi Karsel, Ziya Aydınant, Raşit Abed ve daha bir sürü isim.

VALS

USÛL

Avni Anıl, sanatçılarla... H. Özenen, C. Peksayar B. Erköse, C. Orhon, A. Anıl, A. Yavaşca, K. Deniz, N. Yıldızdoğan, R. Şanlıel, N. Konan...

Aralarında, batı tekniğiyle eser yapan ve alkışladığımız isimler de yok değil, ancak azınlıktalar ve bu isimlerin de hakikaten ulusal sayılabilecek çok sesli Türk Müsıkisi eseri yapabildiklerinde tam bir beraberliğe varmış değiliz...

Oransay'ın San'at Gazetesi'ndeki yazısından bir kaç satır daha alıyorum

«... Yarımkalımlılığının ezikliğini sağa sola uluorta çatmakla gidermeğe çalışan birinin, kendinin yazmadığı, yazamıyacağı bir yazıya bilgisizliğinin verdiği cesaretle imza koyan bir başkasının, deyimleşmiş «Tenor aptallığı'y-le en yakın geçmişimizi bile çıkarınca ve keyfince değiştirip bunu bilene bilmeye yutturabileceğini sanan bir üçüncünün, devlet kësesinde harcanan yüzbinler karşılığı notları şurda-burda şeslendirildiği için kendini dev aynasında gören ve kofluğuna bakmadan adının sözümona ağırlığını terazinin kefesine koymaya çalışan bir dördüncünün, bir beşincinin, onuncunun, yüzüncünün ve bi-

nincinin önyargıları beni şaşırtamaz bu konuda, Sancağı-mı elbet dinletievlerime sançacağım bir gün. İtrî bayrak-larımdandır çünkü benim...»

Sançat bakalım... Ama lutfen biraz dinle bizi Oran-say

«— Hiç bir batılı kompozitör, müzikolog veya icracı çıkıp da bugüne kadar, BACH bayraklarımdandır benim, deyip de bir diğerini, bir başka musikiciyi, böylesine zır-vaça küçümsemez, bayağılaştırmaz... Bu, ancak yıllardır Türkiye'de, milletin öz musikisine sizin gibi ilerici nu-maralarıyla düşmanlık taslıyanlarda görülür Bir tek baş-ka örnek bulamazsınız bize, anlaşıldı mı?

Her milletin her devirde bir yolu vardır ve yine her milletin klasik san'atını bozmadan yürütmeye çalışan de-ğerleri vardır, hiç bir millet bu değerleri küçümsemez ve hele idealist kişilere dokunmaz ve onları bağırlarına ba-sar, sever, alkışlar. Ancak bizdedir ki, sizler gibi bir kaç kendini bilmez zaman zaman boy gösterir, lâyük oldukları cevapları alarak susar, bir süre sonra yine çatlak sesleri-niz duyulmaya başlar, bu; kaderidir bu milletin her konu-da ve bu konular içinde büyük musikimizin nâsibi de siz-lersiniz, ama, hiç bir tesiriniz olmadığı gibi, sadece zırva-lıklarınız ortaya çıkmakta ve musikimiz daha da büyü-mekte, değerlenmektedir.

Cok yakında Türk Milleti'nin radyolarının Müzik Dai-resi Başkanlığı'ndan sizi uğurlama merasimi yapacağız ama, unutmayın ki, bu pis anlayışınızı başka müessese-lerde sürdürmenizi de boş bırakmayacak, size kaçacak delik aratacağız, bunu böylece belleğin ve şimdilik bu ka-darı yeter, diyerek keseceğiz, sanırım ki burada bitmeye-cek bu iş. Biz varız ve isterseniz devam edeceğiz...

AVNİ ANIL

(Musiki ve Nota Dergisi)

Sayı : 28. Şubat 1972)

AYDAN AYA

TRT'NİN BÜYÜK YALANI «BURASI TÜRKİYE RADYOLARI!..»

Batının bütün bestecileri büyük... Bizim Musıkimizde bir tek olsun büyük besteci yok mu sizin anlayışınızda? Bizim büyük bestecilerimiz sizin anlayışınızla küçölmez, hatta daha da büyür ama, neden durmadan aldatırsınız milleti. «— Burası Türkiye Radyoları» imiş...

Yazan : AVNİ ANIL

Her gün defalarca dinlediğimiz anons bu

«— Burası Türkiye Radyoları...»

Değil işte... Daha samimi olamaz mısınız?

Burası Türkiye Radyoları, deyip de, yıllardır «Büyük Besteciler» programlarınızın bir tekinde olsun, Türk Musikisi Bestekârlarını ele alıyor musunuz?

Acaba hangi devlet radyosunda, programlar arasındaki boş zamanlar kendi musikileri dışında bir melodi dizisi ile doldurulmaktadır, bir tek örnek verebilir misiniz bize? Bu boş zamanlar; Türk Halk veya San'at Musıkimizden bazı pasajları enstrümantal olarak hazırlayıp yayınlamakla doldurulamaz mı? Ya Amerikan müziği çalacaksınız, ya da Avrupa devletlerinden birinin müziği ile... Sonra da hemen arkasından anons hazır «— Burası Türkiye Radyoları...»

Değil işte... Daha cesur olamaz mısınız?

Anladık, Batının bütün bestecileri büyük, bizim musıkimizde bir tek olsun büyük besteci yok mu sizin anlayışınızda? Bizim Büyük Bestecilerimiz sizin anlayışınızla küçölmez, hatta daha da büyür ama, neden durmadan al-

datırsınız milleti. «— Burası Türkiye Radyoları» imiş!..

Değil işte... Daha doğru olamaz mısınız?

Halk musıkisini sevip dinleyen büyük bir dinleyici topluluğunun sekizinci uykusuna girdiği saatte bu musikiyi ver, tam dinlenecek saatte klâsik batı musıkıslını dayayıp milleti çileden çıkar...

Amerika'nın veya Avrupa devletlerinden birinin hafif batı müziği isimlerini, künyelerini ezberletircesine yayınla, bizim hafif müziğimiz yok sanki.. Yıllardır bir Necip Ceval'i ağzınıza aldınız mı siz? «— Burası Türkiye Radyoları» imiş!..

Radyo Tiyatrosu saatinde yayınladıklarınızın yılda kaç tanesi milletin heyecanını dile getiren oyunlardır?

Çocuklarımız için hazırlanan programların kaç tanesi, onların iyi yetişmelerinde rol oynamaktadır?

Yayınlanmakta olan Açık oturumlar, haberler ve kültür programları, ne derece yapıcıdır, ne derece yıkıcıdır?

Batı müziği kültürü ve tekniği ile yetişmiş sanatçılara, Türk Halk Musıkisi parçalarını gûya çok sesli verdiğinizde, ortaya sadece bir komedinin çıktığının farkında mısınız, yoksa özellikle yapıp, milleti kendi musıkisinden de mi soğutmak istiyorsunuz?

«— Burası Türkiye Radyoları...» imiş...

Değil işte, değil...

Batının Klâsik musıkicileri olsun, hafif müzik yapanları olsun, hayatta olanı olmayanı benim radyolarımın antenlerinden alabildiğine verilirken, batının melodilerine uydurma sözlerin montajı ile meydana getirilmiş herzelerin benim radyolarımın antenleri ardına kadar açılırken, Benim Musıkime, benim musıkicilerime üvey evlad muamelesi yapan TRT yetkilileri bunun hesabını bir gün çok acı ödeyeceklerdir, bir kerre daha hatırlatıyoruz.

(Müzik ve Nota Dergisi)

(Sayı : 9. Temmuz.. 1970)

MUSİKİ ve NOTA

Eğitici Aylık Musîkî Mecmuası

YIL 1
SAYI : 1
Cilt 1
KASIM 1969

Sahip ve Yöneticisi : AVNİ ANIL
Yönetim ve Abone Adresi : Avni Anil
Yeni Fikir Sokak, Nu. 24- 7, MODA - İSTANBUL
Yazı İşleri Müdürü Mine ANIL

ABONE Bedelini Ziraat Bankası
Moda Şubesi 2076 hesap
Numarasına, bölgenizdeki Ziraat Bankası
Şubelerinden yatırabilirsiniz...

Gönderilen Yazı ve Resimler
hiç bir suretle iade edilmez.

Fiyatı 3. LİRA
Yıllık Abone : 35 Lira (12 Sayı)
Dizildiği Yer : LATİN Matbaası
Basıldığı Yer : KIRAL Matbaası

TÜRKİYE RADYOLARINDA TÜRK MUSİKİSİ

Türk San'at ve Halk Musîkisi dalında yetiştirilmek üzere imtihanla stajyerler almışlar, her ay paralarını ödemişler, çalıştırmışlar, yüzbinlerce lırayı harcamışlar ve sonunda «Artık sizler yetiştiniz» deyip salıvermişler ortaya...

Yazan : AVNİ ANIL

MUSİKİ ve NOTA'nın ilk sayısına bir sohbetle başlayıp, sizlere teğakkür ve selâm'den önce, içler acısı bir konuyu ele almalı her halde başlıyacağınız aziz okurlarım.

«Türkiye Radyoları ve Türk Musîkisi» der demez, bütün musîkiseverlerin neal yüzlerini buruşturduklarını, yıl-far yılı harcanan bu konuya neal özlüklüklerini görür gibiyim.

Son beş yıl, yâni, TRT'nin kuruluşundan bu yana adeta say edilmiş benim musîkimle... Evciik oynar gibi oynamışlar benim musîkimle ve açık, kapalı düğmanlıklar almış yürümüş...

TRT'yi kurmuşlar ve sonunu önceden karara bağlayıp göz boyamak için büyük bir jüri ile işe başlamışlar. Tendiğimiz, itimed ettiğimiz isimleri bir araya getirip gecalı göndüzlü çalıştırmışlar, siz ne dersiniz o olacak demişler ve alınan bütün kararları, medeni cassretten yok-sun Oc beş korkak hasıratlı edivermiş.. Bu kederle mı kalmış? Ne geçer, bağlemler yani oyunlara...

Türk sanat ve halk musîkisi dalında yetiştirmek için imtihanla stajyerler almışlar, her ay burslarını ödemişler, imtihanlar yapmışlar, yüzbinlerce lırayı harcamışlar ve sonunda — Sizler artık oldunuza deyip, salıvermişler... Gönlere yapılan mücadeleden sonra, biraz olsun utanarak bu gençlere, göya hizmetler tayin etmişler ve hepini ma-ağa bağlamışlar, sonu neraye varacak, Allah bilir...

Türkiye Radyolarında 15 yıldır STAJYER kadrosu tutup, ekiflenn almayacağı bir durum yarayıp, radyolarda ikli-kliker çıkarmışlar. Radyolara sanatçı olarak girmek isteyenleri imtihan edecek denetleme kurullarını lağvetmişler, radyolarda okuyan sanatçıları kontrol edecek olan, okunacak eserleri seçecek Repertuar kurullarını keyiflerine göre ortadan kaldırmışlar, Merkez repertuar deyip, işi savatsaya dökmüşler, oturdıkları makamı hamedemeyen ve sanat

ve sanatçı ile adeta alay eden kişileri söz sahibi kılmışlar ve hiç, ama, hiç bir sorumluluk duymadan koskoca BEŞ yılı doldurmuşlar...

Radyolarda söz sahibi olabilecek musîkicileri, devamlı kargı kargıya getirmişler. Büyük oyunlarla, küçük hesaplarla düğmanlıklarını aldırarak gelmişler koskoca BEŞ yılın sonuna.

Yeni yeni haberler duyuyoruz gımdı. Yeni yönetim kurulu üyeleri, Türk Musîkisine lıyık olduğu yeri vermek için mümkün olanı yapmaya kararlı imiş.. Tekrar ele alacaklarım bizim işli Yeni baştan kararlar alıp, Millî Musîkimiz için tedbirler koyacaklar ve bundan böyle dedikodu-dan çok işe baksacaklarımı!

Önce prensipler koyun beyler. Ne yapacaksınız buna süreler koyun beyler... Yapın bir şeyler, yıl veya kötü görelim, ondan sonra tartışmasına geçelim.

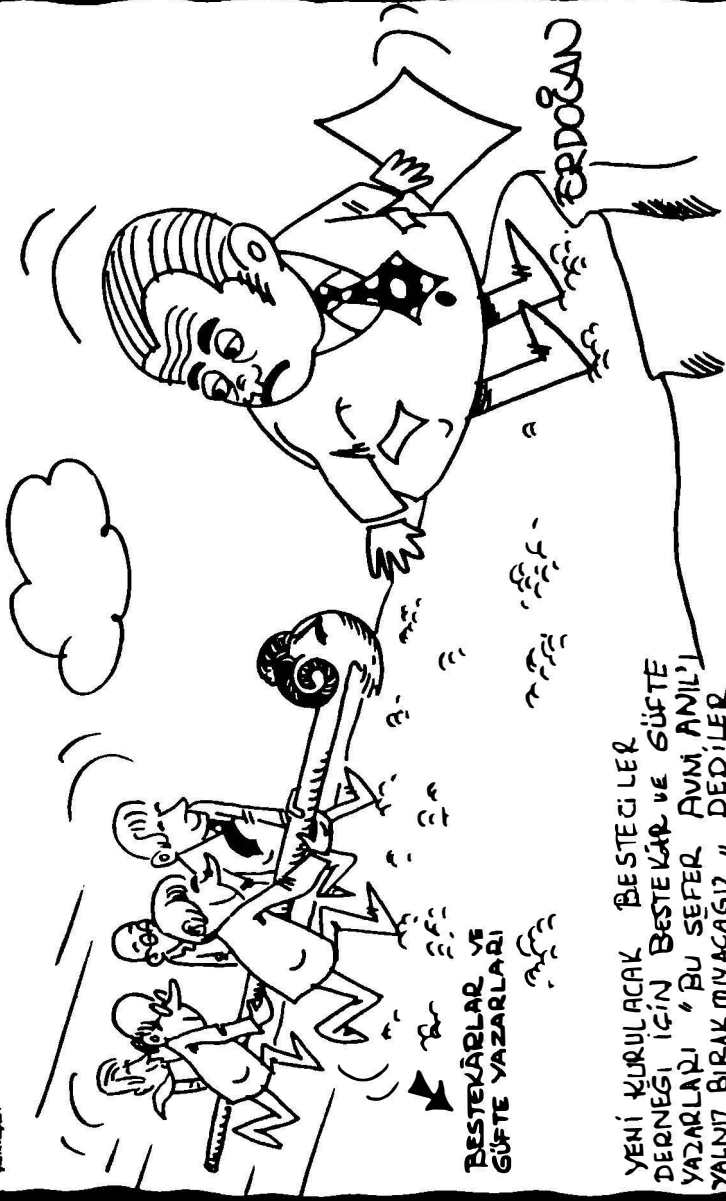
Radyolarda bir denetim ve repertuar komisyonunu kurmanız şart. Bu komisyonlara alınacak kişilerin isabetli seçilmesi şart. Alacakları kararların tatbik edilmesi şart. Koyacağınız süre içinde rahat bırakınız musîkicileri, koyacağınız süreden sonra yeni kararlar için toplantılar yapınız. Çocuk oyuncuğundan çıkarınız önce durumu, harkaa nedir, ne yapacaktır, önce bunu bir karara bağlayınız, gelisi ko-ley...

Evat aziz okurlarım, değerk musîkiseverler. İlk sayı-mıza bu konu ile bağleddimiz için bizi bağleğlayınız. Öyle bir konu ki bu, yıllar sonra çocuklarımız, torunlarımız, çok-tılmış çileyi hikâye edecekler birbirlerine... Onların dav-rinde Türkiye Radyolarında Türk Musîkisi konusu inşes-leh delma silhatlı tarafından ele alınır, o güne kadar inşes-Allah daha casur, daha dörört insanlar yetiştir, kendî musîkleini inkâr edenlerin sayısı azalır veya hiç kalmaz da, Türkiye Radyolarında Türk Musîkisel lıyık olduğu yeri bu-lur... Şimdilik dleğimiz bu...

Hepinize sağlık ve başarı...

Musîki ve Nota Mecmuasının 1. Sayısının 1. Sayfası...

Not: Bu karikatür, Demek Kuruluşu hazırlıkları sırasında
çalışmıştır.

BESTEKÂRLAR VE
GÜFTE YAZARLARI

YENİ KURULACAK BESTECİLER
DERNEĞİ İÇİN BESTEKÂR VE GÜFTE
YAZARLARI "BU SEFER AVMI ANILI"
YALNIZ BIRAKMIYACAGIZ " DEDİLER

Avni Anıl, arkadaşlarını boykot'u kaldırma teklifine çağırdı...

AVNİ ANIL, TRT'YE BEŞER LİRALIK İKİ

TAZMİNAT DAVASI AÇTI

Bestekâr Avni Anıl, protestosuna rağmen iki hicaz şarkısını radyolarda çalan TRT hakkında beşer liralık iki tazminat davası açmıştır. Avni Anıl, bu davalar için iki lira teminat yatırmıştır.

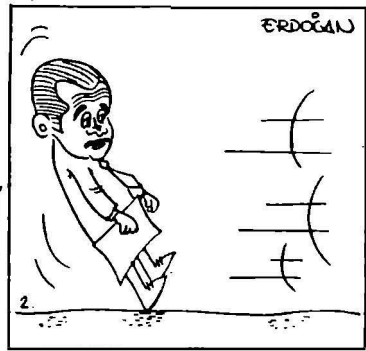
İlk dava, İzmir Üçüncü Asliye Hukuk Mahkemesinde önümüzdeki günler içinde başlayacaktır.

Tanınmış bestekâr, TRT hakkında ayrıca beş dava daha açacağını söylemiştir.

Cumhuriyet, 20. 10. 1975

BİR VARMİŞ

BİR YORMUŞ

AVNİ ANIL TRT'YE PROTESTO ÇEKTİ

BESTEKÂR AVNİ ANIL geçen haftaki yazımızın ardından bundan böyle eserlerinin Türkiye Radyo ve Televizyonu'ndan çalınması yasaklayan protesto mektubunu genel müdürlüğe gönderdi. TRT'ye kırmızı ışık yakan bestekâr ANIL'la ilgili açıklama ve gelişmeleri, bestekârların görüşlerini önümüzdeki hafta geniş şekilde aksettireceğiz.

(29 Ağustos 1976)

(Yeni Asır Gazetesi - İzmir)

AVNİ ANIL TRT ALEYHİNE 5 LİRALIK TAZMINAT DAVASI AÇTI

Türk Müziği'nin tanınmış bestekârı Avni Anıl eserlerinin TRT Televizyonu ve Radyosu'nda yayınlanmamasını istediği halde, 5 şarkısının geçen gün programda yer alması üzerine şarkı başına 1 lira olmak üzere 5 liralık tazminat davası açtı...

Uzun süredir TRT'nin telif hakkı vermeyi kabul etmediğinden yakınan Anıl, TRT'nin çalışma şekli ve usulünün düzeltilmesine gidilmediğini, bu nedenle eserlerinin TRT tarafından çalınmasına asla musamaha edemeyeceğini bildirdi.

Eserlerinin kesinlikle TRT'de kullanılmaması için TRT Genel Müdürlüğüne durumu bildirdiğini, gereken titizliğin gösterilmesini istediğini ifade eden Anıl, «Bütün girişimlerine rağmen bir sonuç alamadım dedi.

(3 Eylül 1976)

(Yeni Asır İzmir)

TELİF HAKKI VE BİR HANİMEFENDİ..

Oldum olası, Türk San'at Musikisi bestekârlarına Devlet Radyoları tarafından telif ödenmediği bir vakıadır.. Bu konu zaman zaman ele alınır, tartışılır, kalır.

Devlet radyoları her şeye para öder.. Okuyana öder, çalana öder piyes yazarına öder, bazılarına ikişer üçer defa öder de, Türk bestekârlarına ödememekte kararlıdır, ısrar eder, ödemez.

Türkiye radyoları son yıllarda bir nevi ticarethane de olmuştur üstelik. Reklâmcılardan milyonlar kazanır, bu reklâmcıların yarısından çoğunun malzemesi yine musikimiz eserleridir. Bu eserleri okuyana öder, çalana öder, reklâm bandını radyoya götüren adamına öder, bestekâra yine ödemez, TRT ile reklâmcılar birbirinin sırtından bestekârın malzemesi ile para kazanırlar.

Geçenlerde yine bir toplantıda bu konu tartışılırken, TRT ödemiyor, hiç olmazsa reklâmcılar şarkı başına ufak bir para ayırsalar da bu para ile bir hayır kurumuna yardım edilse diye bir fikir atıldı ortaya. En ufak bir hesaplama yılda toplanacak para miktarının 680 bin lirayı bulduğunu açıklamak isterim. İsteyenlere bu hesabı hemen çıkarırız.

İki ay bir içkili bahçede baş şarkıcılık yapan bir hanım solistimiz atıldı, bir hışımla başladı konuşmaya

«— Biz şarkılarınızı tanıtıyoruz; bir de para mı vereceğiz efendim... Ben ayda 20 bin liralık tuvalet masrafı yapıyorum, arabamı 90 bin liraya yeni aldım, iki kat aldım, villâmı tâdil ediyorum, bu kadar masraftan sonra okuduğum şarkı için de para veremem doğrusu!..»

14 bestekâr baktı baktık, sustuk. Haklıydı hanımefendi, masrafı çoktu,

«— Üzülmeyin hanımefendi, dedik sustuk...»

(A. A.)

1972'NİN TÜRK MUSİKİSİ OLAYI...

OLAY, 23. Temmuz. 1972 tarihli Milliyet Magazin'de başlıyor, Türk Musikisi'nin Ünlü Yöneticisinin dertli olduğu belirtiliyor ve Ünlü Yönetici Dr. Nevzad Atlığ'ın şu demecini yayınlıyordu :

«— Eserin sanatsal değeri olup olmadığı, klasik miyarlarla ölçülür... Klasik Türk Müziği İtri'den başlar ve Suphî Ziya Özbekkan'da sona erer...»

Klasik kelimesinin tarifine çok ters düşen bu cümleyi ünlü yönetici nasıl ve neden söylerdi, anlaşılamazdı...

Bugün ileriye Klasik hiç bir şey kalmıyacağını kesin bir ifade ile belirten Atlığ'ın bir dil sürçmesi yaptığını belirtmesini beklerken, Münir Nureddin Selçuk üstadımız Atlığ'a gûya cevap veriyor ve «Sanat yalnız geçmişe gömülmemiş olup bugün de devam etmektedir» diye mükemmel bir cümle kurduktan sonra, yine çok hafif bir cümle ile devam ediyordu :

«— Benim bir. Endülüs'de Raks'ım, en az dört Suphî Ziya Bey'in eserine bedeldir...»

Bütün bunları yanlış mı okuyoruz diye beklerken, Münir Nureddin'in beyanatından hemen sonra aynı gazete magazininin 20. Ağustos. 1972 tarihli sayısı da Cemal Reşit Rey ilk olarak (!) konuşuyor ve «Dr. Atlığ, klasik Türk Müziğine tekrar asalet kazandırdı» diyerek, konuyu bilenleri daha da şaşırtıyordu...

Bayram değil, seyran değil, eniştem beni niye öptü, gibilerden Dr. Atlığ'ı methetmeye kalkan Cemal Reşit Rey, 1926'larda, Türk musikisinin okullardan kaldırılması için

hazırlanan rapora imza atanlardan aldığı için, bu ne dönüştür Yarabbi, demekten kendimizi almak zor oluyordu!...

Cemal Reşit'in bu kadar da olsa, böyle bir şekilde de olsa Türk Musikisi'ni sevdiğini göstermesi ilginçti, ne var ki, iş bildiğimiz gibi değil, samimi değil, sadece iki adamın bu konudaki yer kavgasından ibaretti...

Bu acayip konuşmalara önce Avni Anıl, 11. Ağustos 1972 tarihli Dünya Gazetesi'nde şu sohbet yazısını ekliyordu

«Geçen haftanın ilginç olayını muhakkak ki, okudunuz!.. Sayın Dr. Nevzat Atlı, günümüzün Türk Musikisi konusunda verdiği demecin bir yerinde, Klâsik Türk Musikisi çizgisini, merhum Suphi Ziya Özbekkan'a kadar getirdi ve noktayı koydu!..

Olur a!.. Kendi fikirleridir, saygı duyarız...

Bir devrede bu çizgi Rahmi Bey'de noktalanmıştı! Be-reket Suphi Ziya Bey'e kadar geldi dayandı...

Hemen arkasından Türk Musikisi'nin büyük ses sanatçısı Münir Nureddin Bey'in demecini izlemek fırsatını bulduk. Üstad, cevap veriyor ve çizgini kendisine kadar uzatıyor, kendisinde kesip bırakır mı, daha da uzatır mı orası verdiği demeçte belirtilmemiş!..

Bu da pek güzel, fikirdir, hürmet etmemiz gerekir...

Şimdi biraz daha gerilere dönelim ve bu çok sayın musikicilerimize bazı örneklerle hatırlatmalar yapalım..

Büyük Hacı Arif Bey'den sonra Büyük Şevki Bey'e, o devirde meyhane bestekârı derlermiş!.. Bugün Sayın At-lı'nın klâsik korosunda ve özel klâsik konserlerinde Şevki Bey de Hacı Arif Bey kadar değerlidir ve öndedir!..

Sayın Münir Nureddin Eelçuk'un Aziz İstanbul'u, ilerkî devirlerde ne değerde olur, şimdiden kestiremeyiz, ama, herhâlde bugünden ileriye bir şeyler kalacaktır ve bunu bugün tesbit etmek, çizgiyi, Suphi Ziya Bey'de noktalamak

kadar yersizdir.

Sayın Atlığ ve Sayın Selçuk, 1955'den bu yana, sizlerin bir araya gelememeniz, bugünün tatsızlıklarının baş sebeplerindendir. acaba düşündünüz mü? Bugün, biriniz Türkiye Radyolarının Yönetim Kurulun'da görevli iken, çağımızda Türk Musikisi san'atı için başını koymuş idealistleri de pekâlâ tanırken, klâsik çizgiyi Suphi Ziya Bey'de keser, diğeriniz, Konservatuar İcra Hey'eti gibi önemli bir yerin başında bulunur ve bu çizgiyi lütfen biraz daha uzatıp kendinizde noktalarsanız, çağımızın musıkicileri acaba sizler için ne düşünecekler, sizi nasıl değerlendireceklerdir? Bir de bunu düşündünüz mü?

İleriye kimlerin ve nasıl kalacağını bugünden kat'i olarak tesbitinizi alkışlamak isteriz!..

Sizlere bir kere daha sesleniyoruz çok sayın otoriteler! Lütfen konuşmalarınızda olsun daha dikkatli olunuz. Hareketlerinize şu anda karışmak istemiyoruz. biriniz Yönetim Kurulu'na henüz girdiniz, ne yapacağınızı bilemiyoruz, diğeriniz İcra Hey'etinin perişanlığını zaten kendiniz anlattığınızdan pek üstünüze gitmek istemiyoruz, ama hiç olmazsa kırıcı ve olumsuz konuşmaları bırakınız...

Nedir bu konunun kadersizliği Yarabbi!..

AVNİ ANIL

Cemal Reşit Rey, Atlığ'ı methederken şunları söylüyordu

«— Bugün tek sesli müzik olarak yalnızca Nevzad Atlığ'ın idare ettiği konserleri dinliyorum...»

Bir insan ki sadece bir konunun bir tarafından hoşlanır, gerisini bilmez, dinlemez, ilgilenmez, bu sadece kendi zevkidir ve demek değildir ki, Türk Musikisi konusunda başka hiç kimse bir şeyler yapmamaktadır.. Böylesine acayip bir cümleyi üstelik bir musıkici kullanırsa, millet daha da şaşırmakta, biraz da düşünmektedir...

Olay ne odur, ne budur, dediğimiz gibi olay, bazı kişilerin yıllardır birbirlerini çekememesi ve ortada musikiye olmasıdır... Bu arada Avni Anıl yine Milliyet Magazin'in 27. Ağustos. 1972 tarihli sayısında sorulan bir soruyu şöyle cevaplamaktadır :

«— Öyle zannediyorum ki bütün güzel sanat dalları gibi Türk Musiki San'atı da her devrede çeşitli formlar, çalışmalarla istikbalde ayrı ayrı değerlendirilecektir. Devrimizden, ileriye klasik müzik parçası kalıp kalmıyacağını bugünden tesbit etmek musiki kritiği değil, olsa olsa münecimlik... Bu devrin idealist sanatçıları daha da sıhhatli ve ileriye malzeme olarak kalacak eserler bırakacaklardır. Bütün bunlar günümüzde değil istikbalde değerlendirilecektir...»

Avni Anıl ayrıca 25. Ağustos 1972 tarihli Dünya'da şunları yazıyordu

BİR METHİYENİN DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ

«TRT'de yıllardır, Yönetim Kurulu Üyeliği'ne bir Türk Musikisi müntesibinin girmeyişi üzüntümüzü, geçenlerde unutmuş ve cidden iftihar ettiğimiz bir ismin bu Kurula atanması hepimizi sevindirmişti...

Biz bu isimle yine de iftihar ediyoruz. Ne var ki, insanlar hatâ yapabilirler ve bazen istemeyerek şaşırlar veya söyledikleri yanlış anlaşılır... Bunları iyi niyetle düzeltmek mümkündür. Bu yol varken ve açıkken, kendisini, Türk Musikisi'nin ortadan kalkması için hazırlanmış çok sayıda raporda imzası olan bir batıcı ismin methetmesi yolu, hiç de makbul bir yol olmasa gerek!...

E... Olacak bu kadar... Kaderimiz bu!

Musiki'de klâsik çizgiyi bugünden noktalamak hünéri ancak böyle bir ismin sevinmesine yol açar. Biz istediğimiz kadar uğraşalım, kendilerini daha önde görenlerin daima zararına katlanacağız.

Türk Musikisi'nin yıllar yılı istenilen hızda gelişme-

mesinin en büyük sebebi de bu değil mi? Şahsî dâvaları ön plâna alan, zamanın vermesi gereken hükümleri veren kişiler, belki de istemeyerek, sevdikleri musıkıye zarar verebiliyorlar.

Bütün ümidimiz ve temennimiz, hiç değilse yeni kuşağın bu gibi çekişmelerden uzak kalabilmesi...»

A. A.

Ve yine Dünya Gazetesi'nin 1. Eylül. 1972 tarihli Musıkı Sayfasının Posta Kutusu köşesinde, okurların bir sorusu şöyle cevaplandırılıyordu

Okuyucularım, klâsik formda eser vermiş olan günümüzün isimlerinden örnekler yollamışlar, teşekkür ederiz. Bu isimler arasında Fehmi Tokay, 'Zeki Arif Ataergin, Selâhaddin Pınar, Yesari Asım Arsoy, Cevdet Çağla bulunmakta, çok sayıda isim de sıralanmaktadır.

Adı geçenler muhakkak ki günümüze güzel eserler kazandırmış olanlardır ve ileriye kalma şansları fazladır. Buna rağmen yaşadığı devir içinde bir ismi klâsik çizgisine sokmak bizim kanımıza göre doğru değildir ve olmaması gerekir. Klâsik çizgiye sokmamak hiç bir zaman yapılanların değersizliğini göstermeyeceği gibi, bundan böyle de ileriye kalacak eser bestelenemez demek acalıplığına düşmemek gerekir.

Türk Dil Kurumu'nun Türkçe Sözlüğü'nde KLASİK şöyle tarif ediliyor :

«Üzerinden çok zaman geçtiği halde değerinden kaybetmeyen (Eser veya San'atçı).

Böylesine açık bir tarif ortada iken bir dost ve hakikaten değerli bir musıkicinin geçenlerde Klâsik çizgiyi bir yerde bugünden tesbiti hepimizi üzdü ve kırdı.

Kim kalkar da bugünden bu tesbiti yaparsa, buna bir musıkı kritiği veya bir tarif demek doğru olmayacak, böyle bir cümle müneccimlik addedilebilecektir.

Klâsik, bir başka şekilde de tarif ediliyor : «San'atta kuralcı, kaideci..»

Buna ne buyrulur? Geçmiş yılların san'atçıları eserlerinde kaideler koymuşlar, bugünküler böyle bir anlayıştan yoksun kişiler mi? Yoksa hakikaten san'atta hiç bir anlayışları yok mu? Bu da düşünülemez, böyle bir iddia da havada kalmaya mahkûmdur.

Biz değerli dostumuzun bir sürçme yaptığına inanıyoruz veya söyledikleri yanlış aksetti diyoruz. Kendileri ne düşünürler bilemeyiz.

A. A.

Evet, sadece talihsizlikdi bu, Türk Musikisi'nin yıllardır devam eden garipliği idi... Müntesiplerinin bir araya gelemeyişi, idealden uzak çalışmaları, lüzumsuz kavgaları, konunun devletçe ele alınmasını devamlı engellemişti. Musikimiz ile artık ciddi olarak başka milletler uğraşıyorlardı, bizim otoriteler ise hangi makam benim olsun, bu makamı hangi taktiklerle terketmem, bunlarla ilgileniyorlardı... Varsın yapsınlar, ne varki zararlı olmaktan vazgeçsinler, konuşmasınlar, küçük görmesinler, maaş, yılluk vesaire ile geçsinlerdi. Bunların hiçbirine karışacak değildik, karışmadık, da; ama bundan böyle olsun daha dikkatli olsunlardı...

Bu bir olaydı, 1972'nin önemli bir olayı idi, her halde bu böyle kapanacak, Rauf Yekta'lardan bu yana devam eden idealist mücadele geri planda kalacak, bizim pek muhterem otoriteler akıllarına estikçe beyanat verecekler, biraz kendilerinden söz ettirecekler ve bu böylece sürüp gidecekti. Ama bir gün elbet bütün bunlar bitecek, herkesin değeri anlaşılacak, musikimiz daha layık ellerde kendini methettirmesine lüzum kalmıyacak isimlerle daha iyi imkânlarla da kavuşacaktı...

Haftanın İncisi

MÜDÜRLE UZMAN

İstanbul Radyosu Müdürü ile aynı Radyoda Silvil Savunma Uzmanı olarak çalışan elemanın kavgaları, günün konusu...

Bir güzel kavga etmişler...

Radyo Müdürü, Uzman'a :

«— Sen özel programlarda teşrifatçılık yaptıysan, ille de mesai almak için mi yaptın?» Demiş, uzman da Müdüre :

«— Ben mesaimi isterim, diye direktmiş ve eklemiş

«— Ben harıl harıl çalışırken, siz de Yönetim Kurulu üyeleri için balkona sandalye taşıyordunuz, benim gayretlerimi görmediniz mi?» Deyivermiş ve girmişler birbirlerine!..

Hele hele biraz daha bakalım...

Bir Radyo ki evlere şenlik!

Müdür sandalye taşır, uzman teşrifatçılık yapar, esas işleri de galiba odaacılar görüyor.

Allah nazardan saklasın!..

A. ANIL

(Dünya, 3 Kasım 1967)

KAFA DEĞİL, KAFALAR...

Cumhuriyet Bayramı dolasıyla İstanbul Radyosunda günlerce Vali'nin bir emri yayınlandı. Bu emirde «Kestane fişeği atmak yasak» deniliyordu. Bu yasak emri dinlenmedi ya, o ayrı konu...

Hasan Pulur dostumuz geçen Pazartesi günkü «Olaylar ve İnsanlar» köşesinde bu konuyu pek güzel yorumladıktan sonra, İstanbul Radyosu ile bir temasını da iletiyor ve diyor ki

«— Valinin «Radyoluk Emrini» biz de kaç günden beri dinliyorduk. Şu emrin tam metnini görmek istedik, Radyoevine telefon ettik ve karşımıza çıkan yetkiliye arzumuzu söyledik. Karşımızdaki yetkili adını söyledi.

«— Spiker Nedim...»

Ve devam etti

«Maalesef bu emri size okuyamıyacağız. Yayın Müdürü Naci Yılmaz Bey sakıncalı buluyor.»

Ne zihniyet, ne tutum, ne pısırıklıktı yarabbi? Sanki devlet sırrı istemiştik. Milyonlarca kişinin günde bilmem kaç posta dinlediği bir şeyi telefonda bir gazeteciye okumak sakıncalıydı.

Kafaydı bu kardeşim kafa!

Anlarsınız ya!...»

Hasan Pulur dostumuzun yazısı burada bitiyor.

Biz de bu yazıya devam edelim biraz :

«— Hasan Pulur kardeşim, kafa değil, kafalar diyoruz biz buna... İstanbul Radyosu'nda böyle bir kaç tane kafa var çünkü, ve birbirlerine çarptıkları zaman Vali Bey'in «Kestane fişeğinden» daha enteresan sesler çıkarırlar.

Operacı Spiker Nedim belki de bu telefonu bilhassa böyle cevaplamıştır, kimbilir Yayın Müdürü Bey bu tip kaç emir veriyor her gün ve ne herzeler çıkıyor ortaya...

Daha önemli bazı haber ve konularda varın düşünün bu Yayın Müdürünün halini!..

Ama siz yine şanslı imişsiniz Hasan Bey, Telefona Nedim yerine ya daha yetkili biri çıksa idi, o zaman yanmıştınız işte.

Belki telefonunuzu Birinci Şubeye haber verir santallara rica ederek sizi araştırır, belki de polis bile karışır-
dı bu işe...

Pek titizdirler böyle işlerde bu kafalar!..

Bu kafalar hep bu işler için kullanılır İstanbul Radyosu'nda.

A. A.

(Dünya, 3 Kasım 1967)

Haftanın İncisi

SÖZE NASIL BAŞLAR?

Her şeyi ben bilirim diye diye işi sonuna vardırان ve Yeni Yönetim Kurulu üyeleri tarafından görevden uzaklaştırılan eski Umum Müdür Yardımcısı ve Merkez Program Müdürü Turgut Özakman, önümüzdeki günlerde bir basın toplantısı yapacakmış, anlatacakları varmış...

Neler anlatacak, bilemeyiz ama, sözlerine herhâlde :
«TRT'yi Nasıl Yedik» diye başlayacaktır.

A. ANIL

(Dünya, 10 Ekim 1969)

HERHÂLDE İSTİFA EDERSİNİZİ!

Sayın Adnan ÖZTRAK.

TRT Genel Müdürü

ANKARA

Kurulduğu günden bu yana başında bulunduğunuz müessese,etrafınızdaki kişilerin sorumsuz tutumları yüzünden sizi ne hâllere getirdi, birlikte görüyoruz.

Bir süre daha bu müesseseyi yürüteceğim inadında devam ederseniz, daha neler olacak Allah bilir!..

Bir yardımcınız ve merkez program müdürünüz vardı, bu isim yüzünden ve bu kişiyi kanatlarınızın altına ala ala, içinden çıkılmaz durumlara girdiniz. Önce, birikmiş izinlerini alıp, yerine bir başkasını tâyin edince birikmiş izinlerinin süresiz hâle gelişiyse kurtulduğunuz bu isim, neler etmedi ki size.. Neyse siz de, TRT'de. dinleyiciler de kurtuldu.

Yine başka kişiler vardı etrafınızda, Size ne akıllar verdiler, neler yaptırıldılar ve sonu nerelere vardı, yine hep beraber seyrettik. Ne imtihan hey'etleri, ne teftiş kurulları hiç biri istediğiniz şekilde sonuçlanmadı, sonuçlanamadı. Neden mi? Çünkü başta siz, sonra da güvendikleriniz bu işi bilmiyordunuz da ondan.

Bir insanın bilmediğini itiraf etmesi büyüklüktür. Ne müzik dalınızda, ne haber dalınızda, ne kültür dalınızda yararlı işler yapabildiniz. Daima aşağıya, daima kötüye..

İşte son örneğiniz ortada. Televizyonun başındaki sorumlu kişiyi, âni bir kararınızla azlediyorsunuz, başında bulunduğunuz kurumun yönetim kurulu iki gün sonra aynı kişiyi görevine, hem de özür dileyerek iade ediyor. Yok, yok, bu kadarı fazla, bu defa her hâlde siz de istifa edersiniz.

A. ANIL

Dünya, 21 Kasım 1969)

Avni Anıl, bir konser sonrası genç sanatçılarla...

SAYIN ADNAN SAYGUN'A

Adnan Saygun diyor ki

«— Türk Müziği Radyo ve Televizyon'dan izlediğim kadariyle zavallı bir haldedir. Zavallı bir takım döküntüler, gazinolarda bir san'atın sözcülüğünü yapmak istiyorlar. Bir müzik ki, kendisini içkili gazinolarda icra ediyor. Olmaz. Devlet derhal Folklor ve Müzikoloji Enstitüsü kurmalıdır. Ben onun teklifini yıllar önce yaptım. Bu enstitülerde mukayeseli çalışmalarla bir sistem içinde neler yapılabileceği meydana çıkar. Devlet Konservatuarında Kompozisyon öğrenimi yapanlara eski san'at müziğimizi öğretiyoruz. «Modal Solfej» dersinde de çeşitli usûl ve makamlardaki eserleri okutuyoruz. Ben bir de kompozisyon bölümü öğrencilerine Türk sazları dersi konmasını teklif ediyorum. Daha yararlı olacaktır...

(Milliyet Magazin 3 Eylül 1972)»

Avni Anıl, Emel Sayın'la...

Çok teşekkürler Adnan Saygun... Türk Müziği'nin zavallı hâlinde beraberiz, ancak, zavallı bir takım döküntüler, gazinolarda bu san'atın sözcülüğünü yapmıyorlar, bunu kim söylüyorsa yanılıyor, bilerek bilmeyerek musikimizi küçük düşürmeye çalışıyorlar. Bunlar çalıştıkları lokallerin müşterilerini eğlendiriyorlar, zevklerine hitab ediyorlar, para kazanıyorlar. Aynını sizin branştakiler de yapıyorlar, operacılarınız aynı yerlerde neler döktürmüyorlar ki!.. Kanto okumaya çalışanını mı ararsınız, arya mı?. Ne isterseniz var ve biz hiç bir zaman bunlar için, içkili yerlerde san'atlarının sözcülüğünü yapıyorlar gibi garip bir anlayış içinde değiliz, olamayız da..

Büyük İnsan
Sana Hayranım
Seni Öpüms

BOYUN

24.3.1977.

Avni Anıl, Ü. Yaşar Oğuzcan'la...

Türk Musıkimizin kendisini içkili gazinolarda savunmasına hiç ihtiyacı yok, hiç bir musikin de buna ihtiyacı yoktur, ama san'at dediğimiz tabii, yoksa her tür musikin bu hafif yönü, içkili gazinolarda, kabarelerde, her tip lokalde bol bol var, bunların savunma ile ilgileri yok, bunlar kendilerini izleyen seviyeye iyi bir tüccar gibi karşılık veriyorlar, hepsi bu kadar...

Bunun böyle olduğunu siz de pekâlâ biliyorsunuz ya, ne var ki sizler birdenbire bir çıkış yaptınız ~~devam ed~~ yorsunuz. Bizim tek üzüntümüz, Türk Musıkisini yıllar yılı ayaklar altına alan sizler, ne hikmettir bilinmez, şaşırdırız mı, bir başka sebep mi var, anlayamadık, aynı çizgiye giriverdiniz birden.

Bu çıkışlarınızın, üstüste bu demeçlerinizin faydası da ~~olmadı~~ değil... Bakıyoruz da Türk Musıkisini dilinizden düşürmüyorsunuz. Vaktiyle, «Bu musiki bizim değildir» garipliklerine düşen sizler, musıkimizin öz musıkimiz olduğunda birleşiverdiniz. Bu da bir yerde kazanç sayılır.

AVNİ ANIL

(Müzik ve Nota Dergisi)

(Sayı : 35. Eylül 1972)

GÖNÜL ADAMI OLMAK

19 Ocak 1968 tarihinde Dünya Gazetesinde yazdığım bu makaleyi, tazeliğini muhafaza etmesi ve mecmuamızla birlikte ileriye kalmasını sağlamak gayesiyle aynen alıyorum.

AVNİ ANIL

Son yirmi yıl içinde Türk San'at Musıkisi'nin ilgilileri, ençok imtihanlardan bizâr olmuşlar, bu konuda yapılan ve sık sık tekrarlanan elemelerle, yerli yersiz kınamalarla kuvvetlerinden çok şeyler kaybetmişlerdir.

İsim yapmış, yıllar yılı yeterince bilgi ve repertuarı ile bir kısım dinleyiciye hitabedebilmiş çok sayıda san'atçının, kendi emsalleri tarafından smaya çekilmesi önce şekil olarak başarılı olmamış, tenkidlere uğramış, istenen sonuca da hiç bir zaman ulaşamamıştır.

Geçen hafta ele aldığımız yeni bir imtihan haberi üzerinde, bu hafta biraz daha geniş durmak, bizi yanlış anlamalarını önlemek istiyoruz.

Şöyle ki :

Biç san'atçı 20 yıldan fazla bir süre radyo mlkrofonlarında solist olarak çalışmış, kapasitesini her yönden or-

taya koymuştur. Bu san'atçı artık, ne masa başına çekilerek imtihan edilir, ne de mevcut səs bandları dinlenerek sınanır. Bu san'atçı için karar verilmiştir artık, ya tamamen mikrofon dışı bırakılacak, ya da ilgili olduğu konunun başka hizmetlerinde kullanılacaktır. Bunu yapmak için de, tecrübeleri daima fiyasko ile sonuçlanmış jüriye ihtiyaç yoktur, bu hatâlar tekrarlanmamalıdır.

Ele aldığımız bu san'atçı, musiki çalışmalarından elde ettiği maddeye ihtiyacı olmayan bir kişi ise ve kendisine artık eskisi gibi imkân tanınmıyorsa çekilir, çekilmezse, gönül yolu ile iknâ edilir.. Maddeye ihtiyacı varsa, solosu azaltılır, topluluklara sokulur, bir yığın hizmet var radyolarda, kullanılır. Hiç bir zaman ekmeği ile oynanmaz, oynanamaz. Bugünün genç başarılı san'atçısı, ilerinin yaşlı hocası olarak, bu kişileri sınamak için çok uygun şekiller vardır. bunlar yapılmalıdır, yoksa «— Sende artık iş yok, radyodan iliştğini kes» demek kadar, bir san'atçıyı yıkan hiç bir durum düşünemeyiz.

San'atın, san'atçının ziyneti, tevazuudur...

Herkese, herşeye üstten bakan «Benim» diyen, san'atı ne kadar kuvvetli olursa olsun, türlü şekillerle kendisini çabuk yitirmeye mahkûm olacaktır.

Radyolar, konservatuar değildir, önce bunda beraber miyiz?

Konservatuar değildir amma, içkili meyhane de değildir, her hâlde bunda da beraberiz...

Daima kalite ile beraber olacak, fakat, her değişikliği tecrübe edecek, milyonlarla radyo dinleyicisinin zevklerini, ihtiyaçlarını düşünerek hareket edeceğiz. Klâsik koro programlarını, saygı ile izlerken, genç san'atçıyı iskat etmiyeceğiz.

Yakın zaman önce yapılan imtihanda, jürinin çok isminden «— Hatâlı idik» sözünü duyan biri olarak aynı hatâlara düşmemenizi hatırlatmak istedim. Radyoların de-

netleme kurulları bu işi çok daha sıhhatle hâlledeceklerdir. Büyük hay'etlere lüzum yok, denetleme üyelerinin Müzik Müdürü ile teması, bu konuyu en güzel şekli ile en süratli şekilde hâlle yetecektir.

Kırgınlıkları, kavgaları unutunuz artık... Bu çekişmeler, musıkimizi ne derece yıpratmıştır, her hâlde bilirsiniz. Hep bu imtihan sorunu yüzünde nice kıymetlerin haysiyetleri ile oynanmış, hatâdan dönülene kadar neler çekilmiş, yapılan imtihan sonunda, «— Kat'iyen solo yapamaz» denilenler bugün elüstüne alınmış, repertuarları zenginleştirilen Saadettin Kaynak radyolardan ıskat edilmiş, bir Hakkı Derman, bir Ercümend Batanay yıllarca radyoya uğramamış, san'atçının büyük temsilcisi Münir Nureddin Selçuk hâlâ radyo mikrofonlarından uzak, bir şarkı, okunamaz denmiş iki yıl mikrofona çıkarılmamış, iki yıl sonra yılın şarkısı olmuş, Hep bunları düşünelim lütfen, çok dikkatli olalım lütfen, san'atta herkesin herkesten öğrenecekleri olduğunu unutmayalım, bugün demir gibi olan elimiz bir süre sonra titremeye başlayınca, Allah'ın bugün lütfettiği ilham kaynağı bir süre sonra azalınca, bugün pırıl pırıl çıkan sesimiz yarın kısılinca, bugün sınava çekmek istediklerimizin yerine geçeceğiz.

San'atçı dostlarım benim... Değeriniz bir yana, bilginiz bir yana, makamınız bir yana, yönetici iseniz otoritenizi, san'atçı iseniz kapasitenizi gönlünüzle beraber yürütün, misafir olduğumuz bu dünyada san'atınızı ve san'atçılığınızı gelecek kuşaklara pırıl pırıl bırakın ve şu cümle ile rahmet alın

«Haddini bilen adammış... Gönül adamı lmiş...»

Sizin elinizde bu. Asırlar sonrasına kalmak da elinizde, gözlerinizi yumduğunuz an, unutulmak da...

AVNİ ANIL

(Musıki ve Nota Mecmuası)

Sayı : 2

**MUSİKÎ TARİHİMİZE GEÇECEK
BİR OLAY
SUÇMALAR — CEVAPLAR HÂTİRALAR
VE ÖTESİ**

**SAYIN MİLLETVEKİLLERİ VE SENATÖRLERİMİZLE
İLGİLİLERE SAYGI İLE SUNULUR...**

OLAY, 27. 11. 1971 tarihli Cumhuriyet Gazetesi'nde çıkan şu haberle başlamıştı

**«SUNA KAN, HALMAN'I ATATÜRK'ÇÜLÜĞE TERS
DÜŞMEKLE SUÇLADI...»**

Tanınmış Türk viyolonistlerinden Suna Kan, Kültür Bakanı Talat Halman'a bir açık mektup yayımlayarak, Halman'ın alaturka öğrenim yapacak Devlet Konservatuvarı açılacağı yolundaki beyanlarının ve Devlet Konser salonunda İtrî gecesi düzenlenmesi kararının «Atatürk İlkelerine» aykırı olduğunu iddia etmiştir. Suna Kan, bunların gerçekleşmesi halinde kendisine verilmiş olan Devlet Sanatçılığı ünvanını geri vereceğini açıklamıştır.

Suna Kan açık mektubunda Kültür Bakanı Halman'ın ömrünün büyük kısmını yurt dışında geçirdiği için, Türkiye'nin gerçeklerinden haberi olmadığını öne sürmüştü ve «Memleketinin pek çok konusuna bir yabancı turist gözüyle baktığını sanıyorum ve üzülüyorum» demiştir.

Suna Kan, «Turistler ekzotik Türkiye'yi elbette modern Atatürk Türkiye'sinden daha ilginç bulurlar» demiş, ancak 1923 yılından beri bizim Osmanlılıkla ilgimiz kalmadığını belirterek, «Cumhuriyetin bir Kültür Bakanı, turist eğlendirmek için nasıl «taaddüd-ı zevcat» a, «haremler» e fetvâ veremezse, Atatürk'ün öteki devrimlerine de aykırı davranamaz. Türkiye'yi yabancılara Osmanlı artığı çehresi ile tanıtamaz» demiştir.

Suna Kan, Halman'ın Atatürk devrimlerine ters düşecek davranışlar içinde olduğunu da öne sürmüştür...

SAYIN Talat Halman, Suna Kan'ın eleştirilerine şu cevabı vermiştir

«Değerli sanatçı Suna Kan'ın ihtisası Batı musikisidir. Ama kendisi Türk Klâsik musikisine daha fazla anlayış ve saygı gösterebilirdi. Kendisinden ricam, İtrî'nin eserlerini dinlemek lutfunda bulunarak biraz müsamahalı davranmayı kabul etmesidir. Konsere benim şahsî misafirim olarak gelmeyi kabul ederlerse sevinirim...»

Bu nâzik ve güzel cevaba Sayın Suna Kan'ın cevabını okuyalım şimdi de

«Sayın Talat Halman'ın, meseleyi İtrî üzerine bir tartışma seviyesine indirmeye çalışmasına çok şaşımtım. Ben, bir hükûmet yetkilisinin ne İstanbul'da düzenliyeceği mevlî âyinlerine, ne tek sesin öğretileceği bir «Devlet» konservatuarının açılış törenine, ne de devlet konser salonundaki «Tek ses konseri»ne giderim.

Zannedersem, şu günlerde sayın bakanın, Atatürk'ün söylev ve demeçlerine, kısaca, sesine kulak vermesi, devrimlerine saygı göstermesi, benim İtrî'nin eserlerini dinlememden, daha fazla önem taşır.»

Sayın Suna Kan'ın hakikaten ne mevlî âyinlerine, ne tek sesin öğretileceği devlet konservatuarına, ne de devlet konser salonundaki tek ses konserine gelmelerine lüzum var... Hiç önemli değil çünkü.. Devlet parası ile kabiliyetini geliştirip, bu milletin parası ile tahsil edip, sonra milletin musikisini har gören bir kemancının gideceği yerler değildir buraları...

BÜYÜK ATATÜRK, Türk Musikisi'ni çok sevdiği için onun geliştirilmesini, onun kendi malzemesi ile uluslararası seviyeye yükselmesini, dizileri içinde, büyük zenginliği ile, kendi havası ve kokusu bozulmadan Ulusal olmasına

çalışılmasını istemiş. Kim derse ki, Atatürk, böyle müzik olmaz, kaldırın bunu... Diye, büyük günah işlemektedir, tek kelime ile kendisini inkâr etmektedir

Büyük Atatürk, hiç bir zaman Türk Musıkisi'nin şaheserlerini çok sesli hale getiriniz dememiş, demiş diyenler varsa söylesinler. Söylenenler sadece, Ata bunu istemiyordu, cümlesinden ileriye gitmiyor, gitmeyecek de...

Atatürk'ün istemediğini, bugünün klâsik ekledeki isimleri de, klâsik müsikimizin yapısına saygılı musıkicilerimiz de istemiyorlar. Atatürk şaheserlerin bozulmasını değil, onların batı tekniği ile yozlaşmasını değil, yeni Türk Musıkisi kompozitörleri yetişmesini ve bu yetişecek sanatçıların hakiki Türk Musıkisi eserlerinin ulusal örneklerini yapmalarını diliyordu. Batı tekniği ile yapılıp, Türk eseri diye sunulanları değil. Belki yapılanlar kendi formları içinde başarılı olmuşlardır, bunu inkâr etmek aklımızdan geçmez, ancak, batının musıkicileri bunların Türk Musıksıl olmadığını, batı tekniği ile meydana getirildiklerini söylüyorlar, yalan mı?..

Türk Musıksı'nın Ulusal eserlerini kimler meydana getireceklerdi? Hiç şüphesiz Musıki ilmini batısı ve doğusu ile en iyi öğrenecek ve doğuştan sanatçı kişiler. Nasıl olacaktı? Mekteple olacaktı.

Sen kalk, Büyük Atatürk'ün sözlerini yanlış yorumla, milletin önüne ikide bir «Atatürk ilkelerine aykırıdır» teranesini tekrarla, sonra da bal gibi batı musıkisi'ni, işte çok sesli Türk Musıkisi budur, deyip milleti kandırmaya kalk...

Sayın Suna Kan, Atatürk ilkelerine aykırıdır diye, tek sesin icra edildiği yerlere gitmezmiş... Bak hele... Sayın Kan, bakınız iyi okuyunuz aşağıdaki yazıları :

Atatürk harf inkılabı yapmış ve ömrünün sonuna kadar eski yazıyı kullanmamış. Milletine örnek olmak için kendisini öne atmış. Belki de eski yazı ile daha rahat ça-

lışıyordu, belki de eski yazı ile yazılmış eserleri tetkikinde önu kullanıyordu, ama milletin önünde hayır. Büyük adamların işidir, fedakârlığıdır bu...

Atatürk kıyafet inkılabı yapmış. Ömrünün sonuna kadar da bu yolda millete önderlik etmiş, belki de çok sevdiği kalpağını bir daha giymemiş... Büyük insanların yoludur bu...

Ama... Atatürk, Türk Musikisi için, böyle bir şey olmaz, kaldırın atın bunu dememiş ve istediği zaman istediği kadar Türk Musikisi sanatçısını köşküne çağırmış, onlarla sabahlamış, musiki yapmış ve en mühimi Atatürk, Tek Ses'in icra ettiği konserlere de gitmiş. Milletime kötü örnek olurum, dememiş...

Buyurun, ölümünden sekiz ay önce şereflendirdiği konserin haberine ait klişeyi birlikde izleyelim Sayın KAN..

BAYAN MELEĞİN KONSERİ

Büyük Şefimiz, yüksek huzurlarıyla toplantıya şeref verdiler.

Ankara 7 (Telefonla) — Dün gece Yeni Sinemada genç san'atkârlarımızdan Bayan Melek Tokgöz ile arkadaşları Salâhaddin Pınar ve Nobar Tekyay ilk konserlerini verdiler.

Büyük Şef Atatürk' de bu konsere yüksek huzurlarıyla şeref bahsettiler. Konser, büyük bir mükemmeliyet içinde devam etti.

Türk Musikicileri, Besteleriyle, icracalarıyla dün olduğu gibi bugün de, ustâ çırak yoluyla yetişmişlerdir. Hâlâ da böyledir. Yıllardır ettiğimiz OKUL feryadı, Devlet eli haykırışlarımız, Büyük Atatürk'ün arzu ettiği Ulusal Türk Musikisi eserlerini meydana getirecek kompozitörlerin yetişmeleri ve onları icra edecek sanatçıların meydana gelmeleri içindir. Bugünün Türk Musikisi Bestekâr ve icracalarını takdir etmek, kendilerini tebrik etmek gerekir.

Millî san'at dalımızı, büyük fedakârlıklarla ayakta tutmaya çalıştıkları için hatta mükâfatlandırmak gerekir.

Efendim Türk Musikisi yozlaşmış... Batı musikisi yozlaşmamış mı?

Her san'at dalının her devrede iyisinin, mükemmelinin devam ettiği gibi, yozlaşması da olur ve olmaktadır. Her milletin eğitim seviyesi ile orantılı gider diğer dalları... Hele san'atta bu daha da ortaya çıkıverir.. Neden her kemancı Suna Kan değil... Neden her Kompozitör Bach veya Dede Efendi değil... Önemli olan ekolleri aslına sadık, kendine has imzalarla ve başarılı olarak ortaya çıkmaktır, lafla ve çalıp çırpma ile değil...

BÜYÜK bir isim olarak tanıdığımız, başarılı bir kompozitör olarak alkışladığımız, eserleriyle yurt dışına taşmış bir ismi olan Sayın Adnan Saygun ile biraz sohbet etmek isteriz şimdi de. NEREYE GİDİYORUZ başlıklı bir yazı dizisi iki gün sürdü Cumhuriyet'de ve birincisi 27. Aralık. 1971 tarihli... Bir hatırasını naklediyor ve bir yerinde aynen şunları yazıyor

«... Atatürk bazen beni yalnız kabul eder, zaman zaman da musiki konusunun ele alındığı masa başı toplantılarına çağırırdı. Bir akşam yine beni Atatürk'ün istediği haberini aldım. Köşke gittiğimde, uzun yemek masasının başında Atatürk'ü gördüm. Sağ yanında general Kâzım Özalp oturuyordu. Öteki davetliler de masada sağlı sollu yerlerini almışlardı; yalnız Ata'nın sol yanındaki sandalye boş duruyordu. Beni görünce «Niye geç kaldın? Beklettin» diye latife edasıyla karışık sitem ederek yanındaki boş yere oturmamı emretti.

Önünde açılmış kitaplar, Kâzım Özalp'ın önünde kâğıtlar, elinde bir kalem; bazı sözler üzerinde tartışılıyor ve sonra Kâzım Paşa, Atatürk'ün uygun bulduğu sözleri yazıyor. Konuyu hemen kavradım «Bâde-i vuslat içilsin kâ-

se-i fağfurdan» diye başlayan bir şarkının sözleri öztürkçeye çevriliyordu. Bir süre sonra çevirme işi tamamlandı. O zaman Atatürk bana dönerek bu öztürkçe sözleri bestelememi istedi. Kalktım, sâkin bir köşede sözleri besteledim ve piyano ile kendime eşlik ederek bestemi okudum. Büyük bir ciddiyetle beni dinleyen Atatürk'ün gözlerinde sanki bir tereddüt ve endişe vardı; fakat biraz sonra bu endişenin yerini huzurun aldığını farkettim. Bir kere daha okumamı rica etti, sonra o büyük adam orada bulunanlara şu sözleri söyledi

«Efendiler, «Bâde-i vuslat içilsin» sözleri Osmanlı'ca ve onun musıkisi Osmanlı Musıkisidir. Bu sözler Türkçe ve bu gencin yaptığı musıki Türk Musıkisidir ve bizim musıkide takip edeceğimiz yol budur. Osmanlılık devrini ikmal etmiştir. Artık yeni toplum, yeni ruh!...»

Lütfen dinleyiniz bizi Sayın Saygun... Diyeceklerimiz var size

1 — Atanın bu sözleri sizin anlattığınıza göre tam 37 yıl önce söylenmiş. Neden bu süre içinde bunları açıklamadınız da, şu son günlerde ortaya çıkan olaylardan esinlendiniz?...

2 — Sözleri öztürkçeye çevrilen şarkıyı kısa süre içinde yeniden besteleyip Büyük Atatürk'e beğendirdiğinizi söylüyorsunuz, güzel... Böylesine önemli ve tarihi bir olayın vesikalarının sizde saklı bulunması lâzımdır. Lütfen o gece yaptığınız bu bestenin notasını yayınlıyabilmisiniz, bugünün musıkicileri de bir etüd ediversinler? Özgür dileyerek belirtmek zorundayım, Büyük Atatürk, böylesine önemli bir konuyu sizin beş on dakikada bestelediğiniz yeni Türk Musıkisi kararını hemen o anda açıklamaz, açıklamamıştır da... Bize daha geniş bilgiler ve tanıklar gösteriniz lutfen...

3 — Bestenizi önce tereddüt ve endişe ile dinlemiş Büyük Atatürk, ki doğrudur. Önce, bu iş nasıl oldu da bu

kadar çabuk yapıldı, demişlerdir, bu muhakkak... Büyük Türk Musikisinin böylesine sür'atli şekilde değişiklik ve güzellik arzemesinde bir hikmet olması lâzım!

Bu konuya tekrar dönmek üzere şimdi de Sayın Ahmed Kabaklı'nın dört yazısında bazı pasajları, ileriye en mükemmel malzeme olarak kalması için ve bu yersiz ve lüzumsuz çok bilmişliklere son verilmesinde rol oynayacaktır düşüncesiyle yayınlıyoruz: İlk yazı 24. Aralık. 1971 Cuma günü ve başlığı

TÜRKİYE'DE TÜRK MUSİKİSİ

Önce Yahya Kemal'in iki mısraını bir hakikatin kera-
metli beyanı olarak dînləyiniz

«Çok insan anlayamaz eski musikimizden

Və ondən anlamayan bir şey anlamaz bizden»

Kaldı ki anlamamak nihayet mazur görülebilecek bir şeydir. Yüksek zevk herkese nasip olmadığı gibi nice dâhi geçinenlerin dahi, büyük Türk milletini kolay kolay anlayamadıkları bilinmektedir. Anlamakta, bilmemekte bir kötülük, ahlâk dışılık yoktur. Böylelerine, eğer bilmedikleri bir sahada iddialı iseler acıma veya gülünür geçilir. Nasipsiz oluşlarına bakılarak, Allah'ı ıslâh etsin! denilir.

Bir de kasıtlı anlamamak ve hattâ anlayışsızlığı, cahilliği bir gurur, bir şirretlik gibi kullanmaya kalkmak vardır. Bir de çıkarı bozulanların, en yüksek millî mefhumlara «İlerici, batıcı, devrimci» maskesi takınarak saldırıları vardır. Aslında bu cins oyunbaz ve hokkabaz takımının takkeleri çoktan düşmüş, kafataslarının boyutları yalap yalap meydana çıkmıştır.

1972'ye adım basan Türkiye'de; teflerine atılan parsanın azalması korkusu ile tezgâhlanan Çeribaşı oyunlarının medası çoktan geçmiştir. Aklâ karayı zaten ayır-
den milletimiz; bu şuuru ifade edecek lisana da ulaşmıştır.

Yakında kendi parlamentosu'ndan ve bakanlarından yepyeni bütçe hesapları isteyecektir.

Kendi devletinden artık millî musıkisi'nin, öz dilinin, büyük kültürünün, tarihinin ve tarihî eserlerinin, nakış, çini ve diğer san'atlarının niçin ihya edilmediği, bunların devletçe niçin korunmadığını, gençliğe niçin öğretilmediğini soracaktır. 25 yıllık demokrasi, halkımıza, parlamento-muza, basınımıza dil getirmiştir. Ona karşı çıkan menfaatlerin boyaları bir bir dökülecektir.

Meselâ musiki konusunda, millet' oldum' olası merak etmektedir :

Türk konservatuarlarında Türk musıkisi, usûfleri, âletleri, tarihi ve çeşitleri niçin tadrîs edlmez?.. Onun başıboş bırakılması, devletçe plâklara alınmaması, lise ve ortaokul programlarına klâsik musiki ve hattâ halk' musıkisi parçalarının sokulmaması bu memlekette ne yapmak içindir? Yurdumuzda bir musiki politikası varsa eğer, onu yabancılar mı plânlamaktadır, biz mi? Türk ruhunun en güzel akislerini taşıyan böyle yükseltici bir san'attan ne-sillerimizi mahrum etmek, bütün dünyanın kültür emperyalistlerine (manevî sömürgecilerine) kendi elimizle beşinci kolluk etmek nasıl hoşgörülebilir?

Türk devleti, musiki öğretiminden hangi amacı gütmektedir? Maksat ne, hedef nedir? Meselâ :

(1) — İtrî, Dede Efendi, Hafız Post, Sadullah Ağa, Üçüncü Selim, Zaharya, Seyit Nuh... gibi klâsik bestecilerimizin eserlerini en güzel icra eden... Bunları Türkiye'ye ve dünyaya yayan... Tâ Fârâbî'lerden, İstanbul fethi mehterlerinden, Tebriz, Irak ve Tuna serhatleri koçaklamalarından, bugünün dünyasına Türk sesi getiren orkestralar, takımlar kurmak mıdır?

(2) — («İtrî'yi geliştirmek», «Dede'nin musıkisini inkişâf ettirmek, seslendirmek» filan gibi çok garip lâflar oluyor. Bunlar, san'atın alfabesini dahi yoklamamışa ben-

ziyircılar. Zira şaheserler «geliştirilemez» onlar bir defa yaratılır ve en mükemmel olurlar. Nasıl Fuzulî şiiri veya bir Bethooven bestesi geliştirilmezse, bir Fidyas veya Michelangelo heykeli nasıl inkişaf ettirilemezse, bir İtrî «âyin» i de öylece değiştirilemez.) Biz burada o mânâda konuşmuyoruz.. Fakat Türk musıkisi öğretmekten maksat, bu musikinin kendi imkân ve metodları içinde (ki Avrupa musikisinden çok zengin hattâ o musikiyi dağarcığının bir köşesinde taşımakta olduğu ehline biliniyor) yeni besteler, yeni eserler, yani çağı ifade eden sesler yaratacak insanlar çıkarmak mıdır?

(3) — Yahut da Avrupa sahne ve salonlarına kemancılar, piyanocular, saksafoncular, gitarcılar yetiştirmek midir?

Türkiye’de musiki öğretiminden maksat herhalde birinci ve ikincilerdir. Ama istisna olarak `Avrupa, Japon, Hint, Rus, Zenci, Klasik, Modern, Şov musıkisi bilen ve çalanlar da yetiştirilebilir..

Oysa Türkiye’de tam tersine, Türk musikisine «istisna» bile değil hiç yok gözüyle bakılmıştır. Günün birinde, Büyük İtrî’yi devlet konser salonunda icra ettirmeyi aklından geçiren bir değerli ve kültürlü Bakan, birtakım alafanga çalgıcılarının saldırılarına maruz kalmıştır. Hattâ bir rivayete göre «Kültür Bakanlığı» bu yüzden lağvedilmiştir.

Sayın Ahmed Kabaklı bu konudaki ikinci yazısını hemen ertesi günü yayınlıyor ve başlığını : ATATÜRK ve MUSİKİ koyuyor

Atatürk’ü bilhassa ölümünden sonra huzursuz eden edenedir. Bir «Gazi Paşa» olarak askerliği, hitabeti, duası ve kalpağı ile İstiklâl Savaşı’nın organize edip milletinin önünde zaferler kazanan merhum, bilhassa ölümünden sonra, birtakım menfaat zümreleri ve bürokrat şirketleri

tarafından habire milletine yabancılaştırılmaktadır.

Onun adını istismara kalkışan iddia ve çıkar zümreleri sayılmakla bitmez Politika tek parti saltanatı kurup milleti inletmek ve soymak isteyenler, uzun bir süre ona sığınmış ve hâlâ sığınmaya çalışmaktadırlar. Türkün örfüne, büyük tarihine, yüksek ve sağlam müesseselerine, imanına, ahlâk telâkkilerine ve hattâ birlik ve beraberliğine soyları veya tıynetleri icabı düşman olanlar, Atatürk'ün izinde olduklarını ileri sürmüş, böylece melanetlerini yürütmeye çalışmışlardır.

Türk dilini ifadesiz bir kabile lisanı haline koyarak onu ülkede millî bir şiir, edebiyat ve felsefenin doğmasını önlemeye çalışan dil bozguncuları, hem Atatürk'ün mirasını gasbetmişler hem de onun düşüncelerinin tam aksine «kısırlaştırıcı» gayretleri, Atatürk ilkeleri diye ileri sürmüşlerdir.

Milliyetçiliği gün gibi aşikâr olan Mustafa Kemal'i bütün millî varlıklarımıza olduğu kadar dinimize ve imanımıza da düşman göstermek cinayeti işleyerek dindar halk kitlelerini ona karşı olmaya zorlamışlardır.

Türkiye'de Laisizmi Anayasaya koyduran Atatürk'ü, âdeta bir garip din kurucu haline sokarak, onun etrafında bir SKOLASTİK vücade getirmişlerdir. Böylece her yeni ve hür düşünceyi, millî ve beşerî her arayışı, her doğru görüşü ve bilhassa halkı uyartacak, menfaatlerini incitecek her fikri «Atatürkçülüğe aykırıdır» diyerek tekfir etmeye kalkışmışlardır.

Atatürk etrafında öyle bir istismar dolabı kurmuşlardır ki Maocu, Leninci, eşkiya takımı bile, Atatürk'ün kurduğu Cumhuriyeti yıkmak için Atatürk adını kullanmışlardır.

Bu şartlar içinde, milletini ve Atatürk'ü seven hiçbir haysiyetli adamın, her meselede durup dururken «Atatürk»ün ileri sürülmesine ve onu millet nazarında yıpratıl-

masına izin vermemesi gerekir. Zira milliyetçiliğin ve onun bir safhası olan Atatürkçülüğün üç temel prensibi vardır

1 — Millî meselelerin, milletin bugüne kadar getirdiği kıymet hükümlerine göre halledilmesi. 2 — Bunların baskısız, skolastik dışı bir hürriyet atmosferinde çözülmesi... 3 — Kalan bütün konuların çağdaş âlemde görüldüğü gibi ilim metoduyla halledilmesi.

Şimdi maalesef görüycruz ki deryadil, duygulu ve sanatın her çeşidini sevmesi gerekli olan (ki çoğu öyledir) bazı musikiciler de, bâtil bir dâvayı tutmak, bugüne kadar millî musikimiz aleyhine elde ettikleri imtiyaz ve çıkarları korumak ve (daha korkuncu) insanlık san'atının, eşsiz bir bölümü olan Türk Musikisine olan düşmanlıklarını haklı göstermek için Atatürk'e sarılmaya, onun koluna girmeye, Türk Milletinin üzerine onunla yürümeye çalışıyorlar. Halbuki Atatürk, böylelerinin koluna girmeye tenezzül edemez. Ayrıca milletin san'atına ve her türlü hissiyatına düşman olanların Atatürk'e dayanmak ve hattâ saygısızlık ile onu yalancı şahit gibi göstermek küçüklüğüne izin de verilmemelidir.

Atatürk bir musiki bilgini değildi. Kaldı ki sevdiği musiki de yalnız Türk musikisi idi. Nitekim, Atatürk devrinde onun musiki tutkunluğuna, musiki meclislerinde bulunarak şahit olmuş bulunan üstad Münir Nurettin, bir gazeteye beyanatında

dinlediğini görmedim, duymadım» diyor. Atatürk Garb musikisi yayılsın diye değil bizim musikimizi ileriye götürmek temayülündeydi» diye ilâve ediyor.

Zaten mesele Atatürk'ün Batı musikisi sevlip sevmemesi, değil, Türk Musikisine karşı «hattâ düşman» olduğuna dair bir safsatanın ortaya atılmasıdır.

Batı musikisine kimse karşı değil fakat bugünkü iddiamız, Türk okullarında, konservatuarlarda, Türk salonlarında Batı musikisi kadar ve onunla birlikte Türk Musi-

kisinin de öğretilmesi ve itibar görmesidir.

Ve Sayın Kabaklı son iki yazısında kırk yıldan buyana bu konudaki tartışmaları ve olayları eleştiriyor, devam ediyor :

Bundan kırkbeş yıl önce Türk musikisini, Türk konservatuvarından kapıdışı etmişler. 40 yıl önce de Prof. Joseph Marks adında birisini «Konservatuvarı ıslâh» için getirmişler. Adam;

«Türk musikisi, Batı tekniği ile ıslâh olunabilir.» lâfını ortaya atmış. O zamandan beri bu olmayacak duaya âmin denilmiş. Yani her tarafta Batı musikisi öğretmişler. Türk musikisini bütün Türk mekteplerinden uzaklaştırmışlar. Bundan da Modern Türk musikisi çıkmasını beklemişler. Hani tarlaya yulaf tohumu atıp pirinç çıkmasını beklemek gibi... Pek tabii, tamamiyle yabancı bir musikiyi öğretmekten hiçbir şey çıkmamış, sadece birkaç Batılı bestekârın, birkaç parçasını iyi çalabilen, birkaç sanatçı çıkmış ortaya... Halbuki

İstanbul Belediye ve daha sonra açılan Devlet konservatuvarlarında, hem batı hem Türk musikisi, bütün öğrencilere ve hakkiyle tanıtılsa idi, Doğu ve Batı'yı iyi bilen üstadlar yetişebilecek ve bunların sentezinden yepyeni bir musiki doğabilecekti. Ayrıca kırk yıl sonra biz hâlâ «Batı musikisi — Yok Türk musikisi» diye garip bir kavgaya şahit olmayacaktık. Bazı şımarık kişilerin İtrî gibi büyük bir Türk'e dil uzatması azabını çekmeyecektik.

40 yıl önce, Prof. Marks'ın gelişi üzerine, Peyami Safa'nın açtığı bir münakaşalı anket'ten bazı parçaları Elif Naci Bey yayımladı. Bu ankette de, tıpkı bugün Talât Halman'ın, Türk musikisini konservatuvara sokmak niyetine saldıranlar seviyesindeki bazı alafrangacılar, «Kırk yıl oldu kaynatırım kaynamaz» misaline uyacak biçimde politika yapıyorlar. «İnkılâp, Batı, medeniyet» lâfları gırla gidiyor. Meselâ Falih Rıfkı: (tabii bugünkü çıraklarından

yine de daha nazik tarzda) «Alaturka, eski âlemin ölüsü arkasından ağlamaya çalışıyor. Onun ıslâhını düşünmek medresenin ve Mecelle'nin ıslâhını düşünmekle birdir» gibi Allah ıslâh edesi ahkâmlar kesiyor. Bir başkası

«Alaturka musiki iptilâsı ile afyonkeş olmak arasında fark yoktur» diye nükte yapıyor. Velhasıl hiçbirisi, Klâsik Türk musikisini niçin okutmamak, öğretmemek, çaldırmamak lâzım? Bu musikinin ne kötülüğü, ne zararı var? İtrî konseri niçin verilmemeli? Türk musikisini Türk konservatuarından atmanın niçin gerekli olduğu konusunda hiç bir doyurucu, ilmî, inandırıcı kelime söyleyemiyor. Ona sırf bizim olduğu için kızdıklarını hissettiriyorlar. Yalnız hakçasını söylemek lâzımsa, (Herhalde devlet kesesine pek fazla dadanmadıkları için bir de Atatürk istismarcılığı Atatürk'ün sağlığında bugünkü kadar kolay olmadığından olacak..) O zamanın «alafrangacıları», bugün ortaya çıkan Türk musikisi sövgücülerine göre zemzemle yıkanmış, temiz ve nezih bir lisan kullanıyorlar. 40 yıl içinde keman yaylarını çekmek ustalığı biraz artmış olsa bile, musiki kültürü ve genel kültür seviyesinin hayli düşmüş bulunduğu görülüyor. O zamankilerde «alafranga tutkunu» da olsalar bir Osmanlı efendiliği, san'atçı kibarlığı seziyor.

Nitekim kırk yıl sonraya bakınız : Aynı münakaşanın Batı yakasından, birtakım parlak zekâ ve yüksek ahlâk erbabınca, «Türk musikisini de tanıyınız ve seviniz» diyen Talât Halman'a karşı şu aşağıdaki lâflar harcanmıştır :

«Biz hamamcıyız, bir bakanın (Talât Halman) hamamımızda sonradan temizleyemeyeceğimiz hasarlar yapmasına tahammül edemeyiz.. Başına Osmanlı kavuğu geçirmiş bir adam, alaturka musiki örnekleriyle İngiliz kraliçesinin karşısına çıkarılamaz. Divan müziğini, Atatürk Türkiye'sinde yaşayan müzik hayatının göbeğine oturtamayız..

Bu düpedüz irticadır. İtrî gecesi düzenlemek, Atatürk devrimlerini yaralamaktır. Bu fosillerin fosillere çarptırılmış sakat taklitleridir!.. Talât Halman bir devrimi kundaklayamaz, Osmanlı kültürünün temsilcisi olamaz.»

Günümüzde, Batı enstrümanlarından yetişmiş, «Atatürkçü ve devrimci çizgi» işte bu dereceden konuşmaktadır. Halbuki, 40 yıl önce, Nadir Nadi bile: «Alaturkayı susturalım, yalnız alafranga musikiyi dinletelim diye düşünmek rakibinden korkan bir adamın elini kolunu bağlayarak serbest bırakmak gibi bir şeydir.» diyecek kadar az devrimci ve hele mutlak şekilde bayağılıktan uzaktır.

Büyük Atatürk, Ulusal bir Türk Musikisi mi yapınız dedi, yoksa böyle musiki olmaz, kaldırın bunu mu, dedi... Gelin bu konuyu değerli san'atkar Vasfi Rıza Zobu'ya bırakalım ve kendisini dinleyelim

«Atatürk, şarkıların bazılarıyla, Rumeli türkülerini yalnız dinlemesini değil, söylemesini de severdi. «Tatlı» tabir ettikleri hafif, derinden gelen bir sesi vardı. Bazı eserleri usuliyle okurdu. Güftesini beğendiği birkaç şarkı da vardı ki; kelimelerindeki mânâları belirterek okumasını sevdiğinden, besteye verdiği edâ ile «usul» yerinden oynar, kendisine mahsus uzatmalar, kısaltmalar olur, bazı kelimeleri şiddetle, bazılarını hafifleterek terennüm ederdi...

Dikkat edilirse; o kelimeler mânâları itibariyle, bu edâyı istiyorlardı. Ama bestecisi bunun farkına varamamış veya varmışsa da mânâsına ehemmiyet vermemiş, rastgele bestelemişti.

Atatürk bu ihmali kabul etmez; kelimenin istediği nağme ezikliği veya şiddetini verir, karşısındakinin de böyle okumasını isterdi. Yıllarca o şarkıyı aslı gibi söylemiş olan bir hanende için bu değişiklikte muvaffak olmak, ilk ağızda imkânsızdı. Muhakkak güçlük çeker, Atatürk'ün okuyuş tarzını taklide uğraşır, ama istenilen şeyi

tam olarak bir türlü veremezdi.

Aktörlük tarafları olmayan usta müzik san'atkârları bir hayli müşkülâta uğrarlardı. Halbuki ben, Türk musıkisine uzunca müddet emek verdiğim halde hâlâ çıracıklıktan yukarı çıkamamıştım, Fakat tiyatro sahnesinin verdiği alışkanlıkla, Atatürk'ün istediği edâ ve ton değişikliklerinin ekserisinde imtihanı kolaylıkla verir, «aferin»i alırdım, Yıllar boyu meclislerine sıkça davet etmelerinin sebeplerinden biri de buydu...

Derken, bir akşam Sarayburnu'nda, bizim musıkimizin aleyhinde, batı müziğinin de lehinde konuştuğunu ertesi gün, gazetelerde okuduk.

Okur okumaz da ortalıkta bir kıyamettir, koptu. Mekteplerde, konservatuvarda, radyoda; Türk Müziği'ne ait tek nağme kalmamacasına silindi, süprüldü. Bileni bilme-yeni lâfa karıştı. Asırlardan beri nesilden nesile gelip, İstanbul'da en üstün şeklini bulan Türk musıkisini kökünden inkâr etme yarışına girildi. Böylece, alışık olduğum davetlerin arkası da kesildi. Yakınları dediler ki «O gü-rültünün patladığı günden beri sofralarından da alaturka musiki kalktı. Ne kendi söylüyor, ne de bir başkasına okuması için teklif ediyor.»

İyi ama, hele ilk zamanlarda, huzurlarına kabul edilme şerefini ben, şarkılar, besteler yüzünden değil, aktörlüğümden dolayı kazanmıştım. Musikiyle ülfetim olduğunu bilmediği zamanlarda da beni aratırlar, bulundukları şehre çağırırlardı. Hadi diyelim ki Birden bire sevdiği musıkimize küstü. Acaba bu küskünlüğü, (ülfetim dola-yisiyle) bana da mı râci?

Aradan ne kadar zaman geçti, şimdi hatırlamıyorum; birgün Vali Muhittin Üstündağ'dan bir haber geldi: «Bu akşamki trenle Ankara'ya hareket etsin, köşk'ten çağırıyorlar» diye.

Ertesi sabah Ankara'da idim. İndiğim otelden köşke

telefon ederek geldiğim haberini verdim. «Arz ederiz» dediler.

Akşama doğruydu. Bir delikanlı otele gelip «Buyurun» dedi. Çankaya'ya değilde çiftlik yoluna yöneldik. «Marmara köşküne götürmek için emir aldım» dedi.

Köşke girdiğim zaman kendilerini ayakta, etrafında devlet erkânından bazıları ve mâruf birkaç generalle ehemmiyetli bir bahis üzerine konuşur buldum. El öpüp «safa geldin» iltifatlarını aldıktan sonra dışarı çıkmak istedim. Mahrem saymadıkları bir mevzu olmalı ki, yanlarında kalmama müsaade ettiler.

Akşam oldu. Yemek zamanı yaklaştı. Giden gitti kalan kaldı. Sonradan gelenler de oldu. Ben tutulmuş cldüğüm meraktan hâlâ kurtulamamıştım. «Bu kadar zaman aramadılar. Şimdi böyle birdenbire çağırmalarının sebebi ne ola» diye. Eski baş yaveri olan mebus Salih Bey'e sordum. «Evvelki akşam sofrada ismin geçti. Eh olur ya... Pek üzerinde dedurmadı zaten. Ankara'ya çağırttığını ve geldiğini biraz evvel öğrendim» dedi.

Sofra başındaki saatler bir hayli ilerledi. Hiç neşeli görünmüyordu. Ekseriya bu sofrada bulunmamız rahmetli Hazım'la olurdu. Nedense bu akşam o yoktu. Olsa da olmasa da, ikimizle de şakalaşmayı severdi. Mukabil cevabın mutlaka bir nükte olabileceği sualleri âdeta seçer ve birden sorardı. Fakat bu gece böyle birşey yapmağa hiç de niyetli gibi görünmüyordu.

Geceyarısını bir hayli geçtik. Hoşlanmadığım için olacak, anlayamadığım birtakım iktisadi mevzuda sözler ediliyordu. Ben zihnen dalmış, galiba başka şeyler düşünüyordum. Beklenmedik bir anda O'nun sesinden ismimi işittim. Bana hitabediyordu. Toparlandım. «Emir buyurun efendim» dedim.

— Hatırlar mısınız, bir piyesin başlangıcında daha perde açılmadan bir şarkı söylerdiniz... Neydi o piyesin

ismi?

— Hatırladım efendim. Molyer'den Küçük Kemal'in adapte ettiği «Müraî» komedisi.

— Güzel bir eserdi o.

— Evet efendim, muvaffak bir adaptasyondur.

— Hayır; piyes için söylemiyorum. Vakıa oda güzeldi ama, ben o bestenin güzelliğini söylemek istiyorum.

Ne yalan söyleyim; ürktüm. İlk defa bir sualine cevap vermekte mütereddit kaldım. Alaturka musikinin aleyhinde olmasıyla zihnim o kadar tıklım tıklım dolmuştu ki... Güzelliğini tastik ederek «evet» desem: Ya ağzımı arıyorsa... «Hayır» diye güzelliğini inkâr etsem O zaman da dalkavukça bir yalan olduğunu anlamamasına imkân yok. Böyle şeylerden hoşlanmadığı ve adamına göre çeşit çeşit tarzda izhar ettiğini gördüm. Alnıma fena bir not yapıştıracağı mutlak. O benim bu duraklamamın farkına varmaz olur mu?... Derhal ilâve etti

— Hatırlıyamadınız mı?

— Hatırladım efendim. Dellâl Zade İsmail Efendi'nin isfahanı...

Cümleyi tamamlıyamadım

— Hayır; bestesini soruyorum. Hatırınızda değil mi? Okuyamaz mısınız?

— Hatırımda. Okurum efendim.

Yalnız bana değil; şaşkınlık sofrada bulunanların hepsine birden gelmişti. Belli ki, hiç kimse böyle bir teklifte bulunacağını düşünememişti. Ne olacaksa olacaktı artık. Yaradana sığınıp, yerimden şöyle bir derlenip toparlandım. Olanca aktörlüğümü, takınıp edâsiyle âhengle «Aaah o güzel gözlerine hayran olayım» mısralıyle başlayan yürük semaiyi okumağa koyuldum. Ve kan ter içinde bitirdim, sustum. Benimle beraber ortalığı da bir sükûttur kapladı. Atatürk'te hiçbir hareket görülmediğinden, herkes sanki bir suç işlemiş gibi önüne bakıyor; O'nun ne diye-

ceğini bekliyordu. Bir müddet sonra

«— Ne yazık ki, benim sözlerimi yanlış anladılar... Şu okunan ne güzel bir eser. Ben zevkle dinledim. Sizler de öyle. Biz de Türk musikisini milletlerarası bir san'at haline getirelim. «Türk'ün nağmelerini kaldırıp atalım da sadece batı milletlerinin hazırdan musıkisini alıp kendimize maledelim. Yalnız, onları dinleyelim» demedim... Yanlış anladılar sözlerimi. Ortılığı öyle bir velveleye verdiler ki... Ben de bir daha lâfını edemez oldum.»

Etrafta hâlâ o sükût... Sonra bana işaret edip yanına çağırdı. Âdeta sır tevdi eder gibi bir seke :

— Kaç zamandır sizi niçin çağırtmadım biliyor musun?

— Bendeniz de anlayamamıştım efendim.

Güldü. Biraz sonra devam etti

— Korkumdan.

— Anlayamadım efendim.

Güler yüzü idi. Önündeki kadehi gösterdi:

— İçki bu... Belki dayanamam. «Haydi bir şarkı söyleyelim» derim de, âlemin diline düşerim diye... Ama bu akşam perhizi bozduk artık.

Konunun baş tarafına dönelim. Neydi? Büyük Türk Bestecisi İtrî için Devlet konser salonlarında açıklamalı bir konser düzenlenmesi, Kültür Bakanı tarafından istenmiş ve bu görev, Ankara Üniversitesi Türk Musikisi Öğretim Görevlisi Sayın İsmail Baha Sürelsan'a verilmişti...

Sürelsan bu büyük görevi şerefle yerine getireceğini söylemiş, derhal musikicilerle temaslarına başlamış, fahri olarak konsere katılmayı şeref sayacaklarını söyleyen san'atkârlarla provalara başlanmış, bütün hazırlıklar tamamlamış ve Sayın Suna Kan'ın çıkışı ve kendisiyle yapılan tartışmalar henüz devam ederken, bu açıklamalı konserin şimdilik kaydıyla ertelendiği bildirilmiş...

Hafif Batı Müziği şarkıcılarının bile rahatça çalıp okudukları Devlet Konser salonuna İtrî sokulmamış... Arada bazı söylentiler de dolaşmış. Batı musıkisi ile uğraşanlar ilgili ve yetkili yerlere başvurmuşlar, olmaz böyle şey demişler ve dediklerini de yapmışlar... İnanmadık ama, 22 ve 23 Aralık 1971 tarihlerinde yapılması gerekli konserler geri bırakılınca bizler de inandık ki bir şeyler dönüyor, dönmüş...

İtrî için yapılacak açıklamalı konserin Devlet Konser Salonlarında değil de bir başka yerde yapılması acaba mümkün olamaz mı imiş!.. Ve hemen arkasından, konser şimdilik ertelendi, yine yapılacak gibi bir yığın konuşmalar, söylentiler...

Sayın Süreksan'a bu konuda ne diyeceğini soranlara cevabı şöyle:

«Bu konseri ve İtrî'yi açıklamalı tanıtacak konferansı ancak ve ancak, Devlet Konser Salonlarında yaparım, o kadar!...»

Bu sıralarda tartışmalar devam etmektedir ve Tercüman Gazetesi'nin Anahtar Deliğinden sütunundaki bir yazıya cevap olarak, daha doğrusu Mâhkeme kanalıyla gönderilen tekziple, Suna Kan'ın eşi Faruk Güvenç, yazara şöyle cevap veriyor. (10 Aralık 1971)

«... Gelin şimdi işin kaynağına gidelim! hatırlayacağınız gibi, eşim olmasıyla övündüğüm Suna Kan (dikkat, San değil), Kültür Bakanı'nın Atatürk devrimlerine zıt düşen bazı davranışlarına (afedersiniz ama) erkekçesine karşı çıkmıştı ve Milliyet Gazetesi'nde, İstanbul'da mevlâhane açıp âyin yaptırıramazsınız, Devlet Konser Salonu'nda bir İtrî gecesi düzenliyezmezsiniz, İdil Biret'ler, Adnan Saygun'lar dururken İngiliz Kraliçesi'nin karşısına çağdaş Türk uygarlığının temsilcisi olarak Osmanlı kavuğu ile divan müziğini çıkaramazsınız, tekses eğitimi Devlet Kon-

servatuarına sokamazsınız, Atatürk'e ihâmet edemezsiniz demişti. Tabii o, benim redâktörlüğünü yaptığım bu sözleri, bildiğiniz gibi kesin bir dille ama «terbiyelice» söylemişti. Böyle bir açık mektuba sizin tepkiniz ve cevabınız şu olmuştur: «Suna Kan anasıyla, babasıyla, kocasıyla bu memleketin parasını yedi ama ne verdi bu memlekete, Türk adını duyurmak için ne yaptı?» Mahkeme-i kübraya bırakmadan bu soruları cevaplandırmak çok kolaydır. Mâselâ Suna Kan, katıldığı uluslararası dört yarışmada Türk bayrağını dört defa göndere çekti. Batı'daki sayısız konserlerinden sonra en önemli gazetelerde «Suna Kan sayesinde elde edilen Türk zaferi» gibi manşetler yayınlanmasına vesile olmuştur. Türkiye'nin sizin dörtte birini bile görmediğiniz altmış iline gidip konser vermiştir, içinde ve dışarda Türk bestecilerinin hemen hemen bütün keman eserlerini seslendirmiştir.

Ya siz ne yaptınız bu memleket için bayan Suna San? Arkasına saklandığınız kara çarşafın peçesini sıyrıp bir defa bile erkekçe konuştunuz mu? Sizin gibilerle gereksiz küçük tartışmalara girmek huyum yoktur; ama gerçek dışı suçlamalarda bulunanları, onurla oynayanları, dolaylı yoldan bile olsa devrimlere, devrimcilere sataşanları Türk hâkimlerinin önüne çıkarmasını da iyi bilirim ve bu yapılacaktır! Yazdığınız diğer şeylere, şahsımla ilgili yalan dolanlarınıza, adalet önünde hesap soracağım için, şimdilik boşveriyorum; yalnız okuyucularınızın benim, eşimle çıktığım turistik bir gezide değil de bir orkestra üyesi olarak katıldığım Avrupa'daki resmî konser turnesinde, devlet hizmeti görürken hastalandığımı bilmesinde fayda vardır.»

FARUK GÜVENÇ

Viyolist Faruk Güvenç'in bu yazısına Sayın Suna San, seri olarak şu cevapları yayınlamıştır:

Ben, Suna Kan'ın «kemancı» olarak beğenirim.

Ama, «kemandan» yukarıya çıkmasına da izin vermem!...

Suna Kan, İtrî için, Türk Müziği için konuşamaz, yetkisi yoktur!..

Şimdi tekzibin ikinci satırbaşını inceleyelim. Faruk Güvenç diyor ki

«Bu meselenin kökünde ilericilik — gericilik yattığı ve size bir kemalistin gözdağı ile yıldırılamıyacağını ispatlamak için beni dinlemeğe mecbur olacaksınız!...»

Demek, Faruk Güvenç Bey Kemalist, yazar Suna San Kemalist değil!..

İtrî'yi ve Türk Müziğini savunmak gericilik, Bach'ı tutmak ilericilik.

Bugün, camilerde her bayram sabahı tekbiri okunan İTRÎ ife, her pazar kiliselerde ilâhileri çalınan BACH, Sayın Güvenç'in bu sözlerini duyabilselerdi, 15'inci yüzyıldan 20'nci yüzyıla «tebessüm» ler yollarlardı.

Faruk Güvenç mi Kemalist!..

Bildiğim kadarı ile orkestralarda «keman» çalan ve bir «kemancı» nın kocası olan Faruk Güvenç, Kemalist değil düpedüz kemanisttir!..

Ve cevaplar şöyle devam ediyor :

Suna Kan'ın kemanist eşi Güvenç, bir zamanlar DEVLET RADYOSU'nda Müdürdü. Hem de «Müzik Müdürü»..

Onun «Müzik Müdürü» olduğu günlerde, Ankara Radyosu'nda haftada bir «İtrî», «Abdülkadir Meragî», «Dede Efendi» geceleri düzenlenir, her Allah'ın günü bunların besteleri çalınırdı. «Mevlâna İhtifalleri» nde Radyoda Mevlevî programları yapılırdı.

Niye o günlerde, Güvenç, yetkisini kullanıp, bu kavuklu Türkleri stüdyodan, mikrofondan kovmadı!..

O günlerde, Güvenç, Kemalist değil de, kemanist mi idi?

«İngiliz Kraliçesinin karşısında Kavuklu Mehter ve Divan Müziği çalınması»na gelince...

Kraliçenin Has Bahçesinin kapısını, «Kavuk»tan da büyük ve garip serpuşlar giyen allı pullu elbiseli «Hassa Askerleri» bekler!...

Bunlar, «Çağdaş İngiliz Uygarlığı» demagojisine kapılmadan, turistlere modellik ederler!..

Yine, Kraliçe'nin bandosu, Buckingham Sarayında «gayda» çalar durur!.. Hem de «tek ses» le değil de, kulakları tırmalayan «dikses» lerle!..

Kraliçe ile «entari» giymiş Prens kocası «gaydalı takımı» övünçle denetler!..

Faruk Güvenç gibi, orkestranın arka sıralarında oturan bir kemancı olmayarak, koca bir orkestrayı yöneten İngiliz Başbakanı Heath, «Bu ne gericiliktir» diye nâra atmaz!..

Londra Flarmonik Orkestrası Şefi Dünyaca ünlü Sir Malcolm Sergant, değneğini atıp «Açık Mektuplar» yazmaya yönelmezdi!..

Mevlevî Hey'etimiz, son gösterisini Kraliçe'nin ülkesinde yaptı!..

Devrimciliğe kavuk sallayanlardan bir «ses» bir «nefes» çıkmadı nedense?..

Yine kemanist diyor ki

«Suna Kan, anasıyla, babasıyla kocasıyla bu memleketin parasını yedi ama, Türk adını duyurmak için ne verdi?. Cevabı kolay! Meselâ, Suna Kan, katıldığı Uluslararası dört yarışmada Türk bayrağını dört defa gönderecekmiştir!..»

Cevap

Güreşçi Yaşar Doğu Türk bayrağını 14 defa Dünya gönderlerine çekirmiştir ama, eşi «milletin ianesi» ile ge-

çinmektedir.

Dünyaya adını duyuran nice yazarımız, karikatürcümüz, ressamımız devlet ile imareti karıştırmamaktadırlar!.

«Eli bayraklı», bir edâ ile, milletin duygusuna karşı bayrak açmamaktadırlar.

Atatürk, bir Anayasa ve kanun adamı idi.

«Pransipleri»ni, «devrimleri»ni kanun sayfalarına geçirmiş bir başkandı!.

Nitekim; 20 Nisan 1924 tarihli Atatürk Anayasasında «Türk Müziği» yasağı yoktu...

«Atatürkçü bir anlayış içinde» yeniden gözden geçirildiği belirtilen 1961 Anayasası ise, Atatürk'ün devrimleri için özel bir satırıbaşı açmıştır.

Dilerseniz, Anayasa'nın 153'ünü maddesini okuyalım:

DEVİRİM KANUNLARININ KORUNMASI

Madde 153 — Bu Anayasa'nın hiçbir hükmü, Türk toplumunun çağdaş uygarlık seviyesine erişmesi ve Türkiye Cumhuriyetinin lâiklik niteliğini koruma amacı güden, aşağıda gösterilen Devrim kanunlarının, bu Anayasa'nın kabul edildiği tarihte yürürlükte bulunan hükümlerinin Anayasaya aykırı olduğu şeklinde yorumlanamaz.

- 1 — Tevhidi Tedrisat Kanunu
- 2 — Şapka Kanunu
- 3 — Tekke ve Zaviyeler Kanunu
- 4 — Medenî Nikâh Esası
- 5 — Beynelmilel Erkânın Kabulü
- 6 — Türk Harflerinin Kabulü
- 7 — Efendi, Bey, Paşa gibi lâkap ve ünvanların kaldırıldığına dair kanun.
- 8 — Bazı kisvelerin giyilemeyeceğine dair kanun.

Bu, «çağdaş uygarlığı savunan devrim kanunları»nda, Türk Müziği ile ilgili tek bir madde, tek bir fıkra yok!..

Ama Atatürk'ün imzaladığı bir «Soyadı Kanunu» vardır.

2525 sayılı ve 21/6/1934 sayılı Kanunun 1. maddesinde denilir ki:

«Her Türk öz adından başka soyadını da taşımaya mecburdur.»

Maddë : 4

«Soyadı seçme vazifesi ve hakkı evlilik birliğinin reisi olan kocaya aittir.»

4'üncü maddenin 2'nci fıkrası

«Koca ölmüş ve karısı evlenmemiş olursa veyahut koca akıl hastalığı sebebiyle vesayet altında bulunuyor ve evlilik devam ediyorsa bu hak ve vazife karındır.»

Kemanist Güvenç, yukarıda yazılı ve yazılı olmayan sebepler yüzünden «vesayet» altında mı?..

Niçin, karısı Suna Güvenç, diye anılmıyor?..

Güvenç'in «gerici» saydığı Türk Müziği san'atçıları, bu devrim kanununa harfiyen uyarlar.

BU OLAYLAR devam ederken, bir büyük milliyetçi san'atçı, Yıldız Kenter, Tiyatrosunu, Hammamizade İsmail Dede Efendi'nin 125. ölüm yılı dolayısıyla verilecek Klâsik Türk Musiki konserine açmakla şeref duyduğunu söylüyordu. 27 Aralık 1971 pazartesi akşamı Kenter salonları büyük bir dinleyici topluluğu ile dolmuş, ayakta kalanlar olmuştu. Dr. Nevzad Atlı yönetimindeki Klasik Koro, Dede Efendi'nin birbirinden güzel eserlerini başarı ile sunmuş, İnci Çayırılı ve Neyzen Niyazi Sayın başarılı soloları ile Türk Musikisini en mükemmel şekliyle vermişler, Çüneyd Orhon'lar, Necdet Yaşar'lar, enstrümanlarında ustalıklarını göstermişler, 125. ölüm yılında Dede Efendi'yi bir kere daha yaşatmışlardır...

Suna Kan ilercisi, Sayın Yıldız Kenter, Atatürk ilkelelerine aykırı hareket eden san'atçı!... Kargalar güler buna...

Şimdi, de değerli Besteci ve Araştırmacı Sayın Hayri Yenigün'ü dinleyelim. Hayri Yenigün «Türk Musikisinin Varlığı, Türk'ün Varlığıdır» diyor ve devam ediyor :

«Bir takım zavallılar var ki, bunlar her vesile ile Türk Musikisi'ne çatmak için kendi kendilerini ödevlendirmişlerdir. Bunlara göre dünyada bir tek musiki vardır, o da batı musikisidir. Türk Musikisi yoktur, şöyle de misal getirirler : — İşte derler, isimlerinden de belli Acemaşirân, Acemkürdi, İsfahan... Taşıdığı bu yabancı isimlerle nasıl bir Türk Musikisi olurmuş?

Musikimizin orijinal yönünü anlamak mazhariyetinden nasipsız, bu kara talihliler, Türk Musikisinde Rast, Nihavend, Suzidil, Ferahfezâ gibi makam isimlerini duyunca bunların İran'dan ve Hicaz, Uşşak, Muhayyer gibi isimlerle de karşılaşınca bunların da Arabistan'dan gelmiş olduklarını söylemekle davanın halledilmiş olduğunu sanıyorlar.

Kendileri hâlis birer Türk olup da ancak isimlerinin Nevzad, Peyami, Dâniş olmalarından bunlara Acem; Salt, Şevki vesaire olanlara da, Arap mı demek lâzım?

Amerika'lılar İngilizce, Avusturya'lılar da Almanca konuşurlar. Lâkin ne Amerika'lılar İngiliz, ne de Avusturya'lılar Almandır...

Musikimizde Şehnaz, Dügâh, Pençgâh, Dilkeşnâveran.. diye anılan ve sayısı 400'ü geçen makamlarımızın büyük bir çoğunluğunun adları Farsça olmakla beraber bu makamattan İran musikisi'nde Hümayun, Mahur ve Segâh gibi bir kaçına rastlanır ki bunların da seyir itibariyle musikimize nisbetle önemli farkları vardır.

İran musikisi tezgâhlarında (makamlarında) Bidâd, Ebûatâ, Deştî, Efşâri, Çekâvek... gibi isimler vardır ve tasnif (şarkı) larının düzenleri de musikimizde olduğu gibi genel olarak bir rubai tarzında zemin, zaman, miyan, nakaratla mısralanmış şekilde de değildir.

«BİLMEM Kİ NE DEMELİ»

Türk musıkisi'ni nasıl ve ne suretle olursa olsun hırpalamak isteyenlerin bizdeki makam isimlerine bakıp da musıkimizin «İran'dan gelme» olduğuna hüküm vermele-
rine bilmem ki ne demeli?

Musıkimiz «Arabistan'dan gelme» de değildir. Aksi-
ne olarak yüzlerce yıllardan beridir ki musıkimiz Arap mu-
sikisi üzerine tamamen müessir olmuştur.

Mısır'da, Irak'ta, Suriye'de velhasıl bütün Arap ül-
kelerinde isimleri Farsça olan Suzinâk, Ferâhnâk.. ve isim-
leri Arapça olan Hicâz, Uşşak ve yine isimleri Türkçe olan
Karcıgar, Hızzam... gibi Türk Musıkisi'nin tekmil makam-
ları Arap musıkisinde de olduğu gibi caridir ve bu memle-
ketlerde okunan ve çalınan bütün bu makamların esasla-
rında hiçbir değişiklik yoktur. Ancak Arapların tevşih
(beste) leri Türk musıkisi makamları çerçevesinde bulun-
makla beraber lisandaki lehçe farkı gibi çalınış ve oku-
nuşları yalnız tavır itibariyle (Arabesk) tir işte o kadar.

TÜRKLERİN ESERİ

Bugün Arap musıkisi'nde de (Rast) dan (Yegâh) a
kadar çalınan bilumum Peşrev ve sazsemailer, Emin Ağa,
Rıza Bey, Osman Bey, Salim Bey, Asım Bey ve hattâ
merhum Cemil Bey gibi Türklerin eserleri ve öz Türk mu-
sikisi makamlarının birer temelleridir.

Klâsik Muşiki ile uğraşan Avrupa müzik bilginleri
Batı musıkisi'nin Birinci Dünya harbiyle beraber otuz kü-
sur yıldan beri uğradığı bedbahtlık karşısında acı acı sız-
lanmaktadırlar.

Avrupa, yüksek musiki konservatuvarlarının varlıkla-
rına rağmen artık Bach gibi Oratorio, Wagner gibi bir
Parsifal, Berlioz gibi Sardanapale ibda edecek klâsik ve
romantik kompozitörler yetiştiremiyor. Bu gün bol bol
Yeye, Twist vs.. yaratan caz bestecilerinn (Beethoven),
leri, (Wagner) leri, (Symphonies) ve (Sonates) leriyle be-
raber tarihe sürüklemekte olduğu da meydanda...

MÜZEYE KALDIRMAK

Batı Musikisi'nin belli olan teknik büyüklüğüne fuzûlî tellâlık ederken Türk Musikisi'ni «MüzeYE kaldırmak» isteyen kısa görüşlüler evvelâ Batı Musikisi'nin maruz kaldığı duraklamayı ve gelecekteki acıklı halini düşünerek onu kurtarmağa çare arasınlar, yeter. Biz buna fazlasiyle memnun oluruz. Elverir ki Türk Musikisi'nin varlığına gölge olmasınlar.

Avrupa'nın teknik musikisi milletarası bir musiki olarak her zaman ele alınır, ve bu yaşayan ve dünyada çok konuşulan her hâangi bir batı dilini öğretmek kadar lüzumludur.

DÂVA TÜRK MUSİKİSİ'NİN VARLIĞIDIR

Halbuki dâvâ Türk musikisi'nin varlığındadır Türk musikisi'nin varlığı demektir.

Kendilerini bu geniş musiki denizinde modern dans figürlerinin dalgalarına kaptırıp da «Türk musikisi atılmalıdır» Teranesile çırpınarak bağırانlar, bu musikinin esrar dolu, sâkin ve vakur kayalarına çarparak her zaman yüzgeri döneceklerine şüphe etmesinler

MİLLÎ MUSİKİ

İspanya'nın, Romanya'nın, Finlandiya'nın, Japonya'nın, nasıl bir millî musikisi varşa bizim de bir millî musikimiz vardır. Onun da adı (TÜRK MUSİKİSİ) dir. Bu koca varlık ne müzelere sığar, ne de yabancılara atılabilir. Bu bizim öz malımız ve öz dilimizdir. Dünya var oldukça «Türk Musikisi» konuştuğu diliyle birlikte ebediyen yaşayacak ve bu cevheri lâayık olduğu mevkie yükseltecek bir dahi yetişinceye kadar da bu nesil bütün yaygaralara karşı koyarak onu korumakta ve benimsemekte devam edecektir.

TEKRAR Sayın Adnan Saygun'a dönüyoruz... Şu, 10 dakikada yepyeni bir Türk Musikisi yapıp da, Büyük Atatürk'ün, — İşte Yeni Türk Musikisi budur, dediğini söyleyen Sayın Saygun'a... 28 Aralık 1971 tarihli Cumhuriyet'te bir anısını anlatıyor, aynen alıyoruz

«1961 yılında Tahran'da Unesco'nun önyayak olduğu uluslararası bir müzikoloji konferansına katıldım. Konferans'ın ana konusu, Doğu'da ve Batı'daki halk ve sanat musikilerinin geleneksel şekillerinin korunması, diye Türkçeye çevirebileceğim acayip bir şeydi. Benim de bir bildiri ile katıldığım bu konferansta batı'dan gelmiş olanların devamlı telkinleri «Aman sizler büyük bir hazineye sahipsiniz, sakın o hazineyi şu veya bu türlü bir bid'at ile bozmayınız, onu olduğu gibi saklayınız ve okullarınızda o yolda öğretim, radyolarınızda o yolda yayın yaparak yayılmasını sağlayınız» yolunda idi. Ben konuşmalar sırasında durmadan söz alarak doğa kanunlarına aykırı düşen böyle telkinlerin çok sakat sonuçlar vereceğini, toplum yaşamı ve düzeni değıştikçe bu değışikliğin san'atta da yankısını bulmasının önüne geçilemeyeceğini anlatmaya çalıştım, ama fayda vermedi, alınan karar bu fikirlerin Unesco yoluyla devletlere iletilmesi merkezinde oldu. Bunun üzerine kararı protesto ederek konferansı terkettim. Ardından bu karara karşı yazmış olduğum raporun sonunda özet olarak «Böyle düşünenlerin bir kısmı arkeolog kafalı müzikologlar, bazıları ekzotizm âşıklarıdır... Gerçekte bütün bu efendilerin kafasında, bilinç altında da olsa, yatan şey, koloniyalist zihniyettir» dedim...»

Gördünüz mü işi? Neler duyuyoruz bakınız... Bütün Batılı musikiciler, besteciler, müzizologlar görüşlerinde hatalılar, sayın Saygun haklı!... Bu hatıraya hiç dokunmamak, bu raporu olduğu gibi bırakmak isterdik, ama, çok geç duyduk bunları, bir iki satır açalım izin vererseniz

Sayın Saygun. Siz, batı formunda başarılı eserler ve-

ren bir bestecisiniz ve sayınız çok az... Türk musıkisinde de asil ekolü devam ettirebilenlerin sayısı da sizler kadar, fazla değil. Neden? Öz be öz kendimizin olan bu büyük san'atı okullara koymadığımız için... Türk Musıkisi, batı musıkisi gibi okullarımıza sokulsa idi, metodik çalışmalarla tedris edilseydi, sizin de, bizim de ulusal musıkimizi ve dizileri ile bütün dünyanın alkışlayacağı ve Büyük Ata'nın da arzu ettiği eserler meydana çıkacaktı. Okullarımıza yalnız batı musıkisi dersleri koyduk ve batı formunda eserler veren sizler çıktınız... Her iki musikiyi de çok iyi bilenler yetişseydi ve doğuştan kabiliyetli kişiler içinde inanıyoruz ki, çok sesli Türk Musıkisi'nin asıl örneklerini yapabilecektik, ne dersiniz?

Okullarda bestecilerimizi tanısaydık, ayrı ekollerde repertuar ve enstrüman dersleri değil de, bir musiki enstitüsünde hocalardan Türk Musıkisi sazlarını etüd edebilsedik, yayları beraber çeksek, mızrabları beraber vursaydık ve doğuştan bestecilerimiz öğrenim yapsalardı, bir şeyler olmaz mıydı dersiniz?...

MERHUM Selahaddin Pınar'a bırakalım sözü ve Büyük Atatürk'e ait hatıralarının bir kısmını dinleyelim

Yıl 1930... Arkadaşlardan Nobar, Dolmabahçe Sarayı'nda Büyük Gazi'nin huzurunda çalışıyor. Saz mükemmel, Gazi de zevkle dinliyor ve bir aralık, Nobar'a soruyor

«— Kendi eserleriniz de var mı?»

Nobar da okumuş. Gazi bunu da pek beğenmiş; bir şarkısını daha istemiş. Bunun üzerine Nobar

«— Efendim, benim başka şarkım yok ama, bir arkadaşımızın yeni güzel bir şarkısı var, müsaade buyurursanız onu okuyayım...» diye, benim

«Anladım sevmiyeceksin beni sen nazlı çiçek
Hasta kalbim yine hicranını yalnız çekecek
Belki ruhum seni cılgınca severken ölecek
Yine sensin beni bir lâhza şifayâb edecek»

okumuş, Nobar hakikaten güzel okurdu. Gazi'nin de pek hoşuna gitmiş

— Kimin bu? Bu eserin sahibini öğrenmek isterim., Demiş. O da

— Arkadaşlardan Tanbûrî Selâhattin... deyince, Gazi

— Bu kabiliyetli çocuğu tanısam... buyurmuş.

Ertesi akşam zaten tanıştığımız Kılıç Ali Bey, telefonla, beni davet etti. Otomobil gönderdiler. Kalktım, gittim.

Büyük Gazi'nin huzuruna ilk çıkışım. Heyecan içindeyim.

Dolmabahçe Sarayı'nın müazzam salonunda nasıl adım atacağımı bilmiyorum. Gazi karşıda oturuyor. Etraf da kalabalık...

Ne yapacağımı öğretmiş olduklarından, elimdeki madenî tanburlu, ilerledim, elini öptüm, iltifat etti, bir yer gösterdi, oturdum.

Evvelâ bir fasıl oldu. Hanendeler okudular, ben de iştirak ettim. Bir müddet sonra, Gazi bana hitapla

— Sizi yalnız dinliyelim... Dün gece Nobar Bey güzel bir eserini okudu. Bir de sizin ağzınızdan dinliyelim... buyurdu.

— Emredersiniz, diye okumağa hazırlandım ama, bir hata edeceğim diye ödüm kopuyordu. Tarif edilmez bir heyecan ve helecan içindeydim. Hele bakışlarım gözlerine ilişince, büyülenmiş gibi oluyor, titriyorum.

Sazımı akort ettim ve tek başıma okudum. Çok mütehassis oldu

— Bir daha okuyun! dedi. Bu iltifatın verdiği sevinçle, kabıma sığamayacak hale geldim. O anda dünyalar benim oldu. Tekrar okudum. Yine takdir etti. Yalnız sazımı beğenmemiş

— Bu madenî sazı değiştirin... Bunda, bizim an'anevi tanburumuzun hassasiveti yok... Buyurdu. O günden

beri, madenî saza vedâ ettim...

İtiraf ederim ki, san'atımda beni en çok teşvik ve teşci eden, büyük halâskâr Atatürk'ün paha biçilmez iltifatlarıdır.

O vakit gençlik de vardı. Onun küçük bir takdir ve teşviki, insana yaratmak kudretleri, hayata ve san'ata bambaşka bir gözle bakmak, emniyet ve cesaretle bağlanmak aşkını verirdi.

Ve o kadar yüksek bir sezişi vardı ki, tarif edemem...

Florya deniz köşkü yeni yapılmıştı. Bir akşam oraya davet ettiler. Hafız Yaşar da orada idi.

— Bir fasıl yapın!.. Dedi. Hüzzam faslı yaptık. O aralık, yeni bestelediğim şu şarkı da vardı

«Aşkınla sürünsem, yine aşkınla dirilsem

Bilmem ki ne yapsam da senin kalbine girsem

Bir gölge gibi, ruhunun altında belirsem...»

Bunu, Atatürk bilmiyordu. O gece, saz hey'etiyle hep beraber, çaldık, söyledik.

İlk defa dinledikleri bu şarkı, dikkat nazarı çekmiş..

Fakat zekâyâ bakın

— Durun... Dedi ve bana hitapla

— Bu şarkı sizin mi?.. Diye sordu.

— Evet efendim... Dedim.

— Ben anladım zaten... Sen bunu yalnız oku! Buyurdu.

O kalabalık saz ve hanende hey'eti içinde, daha ilk duyuşta, benim olduğunu sezişi, beni bile hayrette bıraktı. Bu, görülmemiş, müthiş bir seziş hassasıdır. Sonra, son derece hassastı... Meselâ, bir gece, yine «Gel gitme kadın» şarkısını okurken, bunun

«Karşında esirim, bana düşman gibi bakma!..» Yeri ne gelince ağlayarak, masayı terkedip uzaklaştığını görmüştüm.

Onu, en son görüşüm de, çok hazin olmuştu

Bizi Ankara'ya davet etmişti. Nobar ve Melek Tokgöz'le beraber, gittik. Birbuçuk ay misafiri olduk. Rahatsızlığının henüz başladığı günlerdi. İçmiyordu. Portakal suyu ile iktifa ediyor, arasıra da, portakal kabuklarını ince dilimler halinde, emiyor, çiğniyordu. Gençlik günlerinin hâtıralarını anlatarak, o zamanlardan beri pek sevdiği :

«Bâdei vuslat içilsin kâsei fağfurdan» şarkısını tekrar ettirmekten büyük bir zevk duyuyor, hattâ, kendi de, o tatlı sesiyle hafif hafif iştirak ediyordu.

Selâhaddin PINAR

NİCE Pınar'lar geldi geçti, Ne olurdu bu isimler birer okulda eğitim görselerdi? Batı musıklsinin sistemi yanında kendi sistemlerini de öğrenen musıkicilerimiz yetişseydi, ne olurdu?... İşte bu olmadığı içindir ki musiki yozlaşır, batısıyle, doğusuyle çalıp çırpın sahtekârlar yetişir ve san'at adı altında bir yığın herzeler yenirdi...

Buyurunuz şimdi de Mesut Cemil'i dinleyelim :

«Rahmetli Ürdün Emîri Abdullah Hazretleri Türkiye'ye ilk gelişinde, Atatürk'ün misafiri olmuştu. Bir gün İstanbul Valisi rahmetli Muhiddin Üstündağ, Emir'in Türk musıkisi dinlemek istediğini, kendisine musıkimizden münasip eserler dinletmemiz için de Atatürk'ün emir verdiği'n söyledi ve beni bu işe memur etti.

Başlıca arkadaşlarım Münir Nurettin, merhum üstadımız kemanî Reşat Erer, Refik ve Fâhire Fersan, Vecihe Daryal, Cevdet Kozanoğlu ve birkaç genç arkadaş Florya Köşküne gittik.

Emîr, Ürdün'e dönmek üzere resmî ziyaretlerini bitirmiş ve birkaç gün daha hususî olarak memleketimizde istirahat etmek ve gezmek üzere Atatürk'e veda etmişti.

Bir öğle vakti, yemeğe otururken, biz de musiki faslına başladık.

Birinci dakikanın içinde, rahmetli Emîr'in çehresinde-

ki mânâ değişti. Elinden çatalı bıraktı. Bir işaretle bizi susturdu ve etrafındakilere, fasih Türkçesiyle : «— Efendiler, dedi, böyle bir musıkiyi dinlerken yemek yenilmez. Evvelâ dinliyeim. Çorbamıza sonra devam ederiz. Soğursa da ziyanı yok..»

Emîr'in bu asil hareketinden hepimiz, tahmin edeceğiniz derecede, mütehassis olduk.

Ancak yemeğe mni olmamak maksadiyle, faslı kısalttık.

Emîr'in yanaklarından, kır sakalına doğru szlen gözyaşları, her zaman hayalimdedir.

Ve yemekten sonra : «— Benimle beraber Yalova'ya gelmek ister mlsiniz? dedi. Beraber gittik. Ertesi akşam döndük. Bir gün sonra da, Emîr, Ürdün'e hareket etti.

Aradan beş altı ay geçti. Yine Vali rahmetli stndağ, bu defa biraz telşlı olarak : «— Yahu!.. Ürdün Emîrine siz bir musiki faslı yapmışsınız... Ne yaptınız Allah-aşkına?» diye sordu.

«— Vallahi fena bir şey yapmadık efendim!» diye cevap verdim.

«— Hayır.. fena değil, çok iyi bir şey yapmışsınız.. Esasen işte onun için de, Atatürk, aynı hey'eti ve aynı eserleri bizzat dinlemek istiyorlar..» dedi.

Eksik gedik hemen o akşam, toplanıp Dolmabahçe Sarayı'na gittik.

Sofra her zamanki gibi kalabalıktı.

Atatürk dedi ki «— Ürdün Emîrinden her zaman mektup alıyorum. Her mektubunda, ısrarla, sizden dinlediği musikiden bahisle bana teşekkür ediyor. Ben de size teşekkür ederim. Amma, merak ettim. Ne yaptınız ki, kendisine bu kadar kuvvetli bir intiba bıraktı? Aynı programı, ben de dinlemek isterim...»

O akşamki meclis, her vakitkinden farklı bir hava içinde başladı. Atatürk, hiç konuşmadan, dikkatle dinli-

yordu. Programı bitirdiğimiz zaman

«— Şimdi anlıyorum» dedi ve ilâve etti

«Biz, çok defa, bu musikinin tam haysiyetini bulamıyoruz. İşte bu dinlediğimiz, hakikî Türk musikisidir ve hiç şüphesiz, yüksek bir medeniyetin musikisidir. Bu musikiyi, bütün dünyanın anlaması lâzımdır. Fakat, onu bütün dünyaya anlatabilmek için, bizim milletçe, bugünkü medenî dünyanın seviyesine yükselmemiz lâzımdır.»

Bu sözleri, huzurunda bulunan bütün arkadaşlarım ve diğer zevat duydular. Yalnız musikimizde değil, her türlü müesseselerimizde, dünya ölçüsünde bir başarıya ulaşmamız için, ne lâzım olduğunu Atatürk, işte böyle veciz iki cümle ile birdefa daha ifade etmiş oldu. Hepimiz de, en güzel derslerimizden birini daha almış olduk..»

BÜYÜK Türk Milletinin her konuda Dünya ölçüsünde başarısını isteyen Büyük Atatürk, Türk Musikisinin de ulusal olmasını dilerken, duygularımızı atmadan, musikimizin asil havasını bozmadan, kendi bünyesi içinde gelişmesini diliyordu.

Bugün, uluslararası başarı sağladığını söylediğimiz besteler, bu istenen musiki mi acaba, yoksa batı eseri mi? Buna karar verelim lütfen... Batı musikisini mükemmel çalan icracılarımız var, neden? Okulda yetiştikleri için, doğuştan kabiliyetli oldukları için...

Türk Musikisi enstrümanlarında usta san'atçılarımız yok mu? Var... Ama hepsi kendi kabiliyetlerini kendileri geliştirmeye çalışmışlar, ayrı ayrı büyük san'atçılarımız bir araya geldiler mi, yay çekişlerinde, mızrap vuruşlarında aksaklık ortaya çıkıveriyor, neden? Okulsuzluktan...

Hepsi birer büyük solist diyebileceğimiz san'atçılarımızın aynı öğretimle yetişmelerini ve yine okuldan yetişmiş kompozitörlerimizin bestelerini bu san'atçıların icra ettiklerini düşünürsek, neticeye daha rahat ulaşırız sanırım...

Millet olarak eğilelim bu işe artık... Musıkimizi okula sokmanın zamanı gelmiştir, geçmektedir. Bu şerefli tarihî görevi sayın parlamenterlerimizden bir kere daha istiyoruz ve bu kavganın SON KAVGA olmasını diliyoruz...

AVNİ ANIL

(Musıki ve Nctâ Dergisi)

(Sayı : 27. Ocak 1972)

ESERLERİ

AVNİ ANIL'IN ESERLERİNİN TAM GÜFTELERİ

Rast Eserleri :

Güfte sahibi belli değil, elle yazılmış olarak ele geçti, imza yoktu, araştırıldı ise de bulunamadı... (İlk Eseri)
Usulü Curcuna

Bestelendiği Yıl 1952

«Sordular Mecnûn'a Leylâ'nın saâdet hânesin
Sineden bir âh çekip gösterdi dil-vîrânesin
Bir bıkışla âşıkı meftûn eder çeşmânesi
Neyleyim dildâre müştâk kılmadı dil-hânesin»

Güfte M. Sami Aşar

Usulü Semâî

Bestelendiği Yıl 1972

«Sevgin yaşatır beni, sevivermen öldürür
Kendine alıştırıp, gidivermen öldürür
Artık o gelmez diye beklediğim gün seni
Bir akşam vakti, gelivermen öldürür»

Güfte Ruhi Karakaş

Usulü Düyek

Bestelendiği Yıl : 1974

«Bird'en bire bir aşk bu, sırasız zamansız
Hançer gibi saplandı, izinsiz amansız
Güzelliği felâket, tarifsiz insafsız
Hançer gibi saplandı, izinsiz amansız»

Güfte İlham Behlül Pektaş
Usulü Düyek
Bestelendiği Yıl 1978
«Yollara düşünüyorum, sen başlıyorsun
Kadehe düşünüyorum, sen başlıyorsun
Bu nasıl sevgi böyle
Bu nasıl hayat,
Yaşasam sen başlıyorsun
Ölsem sen başlıyorsun »

Güfte : Ülkü Aker
Usulü Semâî
Bestelendiği Yıl 1974
«Bir göz âşinalığı var aramızda
Sanki seninle kırk yıllık dost gibiyiz ikimiz
İsterim ki seninle birleşsin kaderimiz
Sanki seninle kırk yıllık dost gibiyiz ikimiz»

Acem-Kürdi Eserleri :

Güfte : Hikmet Şinâsi Önel

Usulü : Düyek Semâî (Değişmeli)

Bestelendiği Yıl 1963

**«Bir başka edâ, başka bir arzu ile geldin
Akşam çöküyordu, yine bir başka güzeldin
Sevdâlı bakışlarla gülüp, kalbimi çeldin
Akşam çöküyordu, yine bir başka güzeldin»**

Güfte : Veliye Yâkut

Usulü Düyek

Bestelendiği Yıl : 1964

**«Baharla hazan birleşemez, ortada yaz var
Sen baharında çiçeklen, ben hazanımda solayım
sevgili yâr.
Sende râyhâ, sende renk, bende hâtıralar var
Sen baharında çiçeklen, ben hazanımda solayım
sevgili yâr»**

Hicaz Eserleri :

Güfte Ümit Yaşar Oğuzcan

Usulü Düyek

Bestelendiği Yıl 1964

**«Bir ateşim yanarım, külüm yok dumanım yok
Sen yoksan mekânım belli değil, zamânım yok
Fırtınalar içinde beni yalnız bırakma
Benim senden başka sığınacak limanım yok»**

Güfte Turgut Yarkent

Usulü Düyek

Bestelendiği Yıl 1955

**«Dilşâd olacak diye kaç yıl avuttu felek
Saçıma karlar yağmış boşuna yaz beklemek
Ne bülbül dile geldi, ne de açtı bir çiçek
Saçıma karlar yağmış boşuna yaz beklemek»**

Güfte Ümit Yaşar Oğuzcan

Usulü Düyek

Bestelendiği Yıl 1962

**«Bir bakıp gözlerime her şeyi anlarsın ya
Benimle kederlenir benimle ağlarsın ya
Şu garip karanlıklar hiç umurumda değil
Batmayan güneş gibi içimde sen varsın ya»**

Güfte Turgut Yarkent

Usulü Düyek

Bestelendiği Yıl 1956

**«Fîrâkînla yansa ten yine vuslat dilemem
Bî-mecâl kalsam bile senden tâkat dilemem
Âşîka âşıkım ben hiç sadâkat dilemem
Bî-mecâl kalsam bile senden tâkat dilemem»**

Güfte Orhan Arıtan

Uslü Semâî

Bestelendiği Yıl 1966

«Düşüverdim Mecnûn gibi dillere

Leylâ diye çok inledim boşuna

Bülbül clup kan ağladım güllere

Leylâ diye çok inledim boşuna.

Yaşlar dolan gözlerimi silemem

Kavuşmaktan başka bir şey dilemem

Neden ermem murâdına bilemem

Leylâ diye çok inledim boşuna»

Güfte Cemal Atayman

Uslü Aksak

Bestelendiği Yıl 1966

«Gözlerin kömür şenin

Bakışın ömür senin

Aşkına tutulanlar

Kahırdan ölür senin.

Gönlümü sana versem

Bahçende bin gül dersem

O zaman öldür beni

Başkasına gül dersem»

Güfte Sedat Ergintuğ

Uslü Düyek

Bestelendiği Yıl 1970

«Kader, kime şikâyet edeyim seni bilemem

Alrıma yazılmış yazısın, derinsin, silemem

Doğarken yakışmış benimsin, tenimsin, silemem

Alrıma yazılmış yazısın, derinsin, silemem»

Güfte Koray Ekener

Usulü Düyek

Bestelendiği Yıl 1975

**«Sen saçlarıma koşan aklar gibisin
Ansızın uykularıma dolan rüyâlar gibisin
Acılar, kahrılar, çertler getirdin bana
Şimdi içimde açan baharlar gibisin»**

Güfte Rüştü Şardağ

Usulü Curcuna

Bestelendiği Yıl 1969

**«Rüyâ gibi uçan yıllar
Biraz durun, durun biraz
Kaybolan günlerim için
Hesap sorun, sorun biraz.**

**Güzel bir kumral uğruna
Küstüm esmer beyazlara
Bu akılsız garib başa
Şimdi vurun, vurun biraz»**

Güfte : Tekin Gönenc

Usulü Düyek

Bestelendiği Yıl 1967

**«Sen gemi benim için kalkar limandan
Son kanpanalar benim için vurulur
Siz uyursunuz geceleri
Yalnız benim sesim duyulur.
Her sefer bir yıldız söner uzaklarda
Sular sulara koşar içimde
Her sefer bir yıldız düşer sulara
Bütün ışıklar kaybolur.
Siz uyursunuz geceleri
Yalnız benim sesim duyulur»**

Güfte İlham Behlül Pektaş

Usulü Düyek

Bestelendiği Yıl 1967

«Sevmiyorum seni artık gözlerimi geri ver
Yalanmış yeminlerin hep sözlerimi geri ver
İşyânı tanımazdım ben seni sevmeden önce
O en mahzûn, o en mahcûp yüzlerimi geri ver»

Güfte Yılmaz Yüksel

Usulü Semâî

Bestelendiği Yıl 1976

«Şarkılar söyle o sahillerde, rüzgârlar bana senden
nağmeler getirsin,
Bırak kendini denizin mâvi sularına, fırtınalar, seni
okşayan dalgalar getirsin,
Uçuşsun üzerinde endâmını zevkle seyreden
bahtiyar martılar;
Söyle bir tanesine ne olur, bana senden selâmlar
getirsin»

Güfte İlkan San

Usulü Semâî

Bestelendiği Yıl 1977

«Gün be gün yaşanan o hâtırayı
Unutup bir yana atmak olmaz ki
Gönül yarasına yoksa ilâcım
Talihe boş yere çatmak olmaz ki.

Ölsem de kurtulmam ben bu acıdan
Aşkın ateşidir içimde yanan
Sensin beni halden hallere koyan
Tanrıya gücenip küsmek olmaz ki»

Güfte Fethi Dincer

Usulü Curcuna

Bestelendiği Yıl 1975

«Dolaşır dururum boş yere neden
Neş'e değil, keder değil, nedir bu
Söylerim gönlüme dinlemez neden
Emir değil, rica değil, nedir bu»

Güfte Hilmi Soykut

Usulü Düyek

Bestelendiği Yıl 1973

«Ne kadar rûha yakın neş'eli hâlin bu gece,
Her kadehte eriyor sanki melâlin bu gece,
Yeni bir ay gibi mecliste gören der ki sana;
Seni kıskanması bundan mı hilâlin bu gece»

Güfte Ahmet Ilgaz

Usulü Sofyan

Bestelendiği Yıl 1978

«Bir çağrına bin cân-ile gelirim
Bak bir kere, bakışınla eririm
Divânenim ey gül-endâm nâzenin
Can yurduma gel ben cânım veririm»

Hüseyinî Eserleri :

Güfte Ömer Çalışır

Usulü Curcuna

Bestelendiği Yıl 1975

**«Güzel gözler menekşe, yüce dağlar mor olur
Bir ilâhi övgüsün, senden kopmak zor olur
Hasretinle tutuşan yanar, yine kor olur
Bir ilâhi övgüsün, senden kopmak zor olur»**

Güfte Mustafa Yeşilova

Usulü Düyek

Bestelendiği Yıl 1977

**«İlmakla ıkıp taşmışım, bulutla gezip şaşmışım
Senin için dağ aşmışım, ten gönlümü bilmez miyim.**

**Bağlandım sana derinden, ayrılmışım yurt yerinden
Geçtim Mecnûn treninden, ben gönlümü bilmez miyim.**

**Bağımın hasreti suya, dallar uzanmış kuytuya
Gözü yoktur ki uyuya, ben gönlümü bilmez miyim»**

Hüzzam Eserleri :

Güfte Cahid Öney

Usulü Düyek

Besteiendiği Yıl 1955

**«Ağla çeşmim eski lezzed kalmamış peymânede
Nerde sâkî ehl-i dil yok meclis-i meyhânede
Ey gönül âlem değişmiş gayrı feryâd eyleme
Nerde sâkî ehl-i dil yok meclis-i meyhânede»**

Güfte İlham Behlül Pektaş

Usulü Düyek

Bestelendiği Yıl 1968

**«Akşamın olduğu yerde bekle diyorsun, gelmiyorsun
Çünkü seni çok sevdiğimi biliyorsun, gelmiyorsun
Mevsimler gelip geçiyor sen gülüyorsun, gelmiyorsun
Çünkü seni çok sevdiğimi biliyorsun, gelmiyorsun»**

Güfte : İlham Behlül Pektaş

Usulü Düyek

Bestelendiği Yıl 1963

**«Gözlerin, senin gözlerin
Beni nar rengi rüyâlarda
Peşine takan gözlerin.
Sabahları mâvi, daha sonra yeşil,
Akşamları simsiyah bakan gözlerin.»**

Gözlerin, senin gözlerin

Ölsem de gülen, yaşasam da gülen gözlerin

Ne zaman yüzüne baksam

Ne düşündüğümü bilen gözlerin

Sabahları mâvi, daha sonra yeşil,

Akşamları simsiyah bakan gözlerin»

Güfte Şahap Gürsel

Usulü Curcuna

Bestelendiği Yıl 1969

«Ayrılık ümitlerin ötesinde bir şehir

Ne bir kuş, ne bir haber, ne de bir selâm gelir

Çâresiz seslenişler, beyhûde bekleyişler

Bir teselli yerine hüzünlü akşam gelir»

Güfte Reşat Özpirinççi

Usulü Aksak

Bestelendiği Yıl 1967

(Gelin Alcığı)

«Ağlaya cığlaya giderim diyor

Ayağı eşikten dışarda gelin

Gönlünü bağlamış dosta gidiyor

Ayağı eşikten dışarda gelin.

Beyazlar içinde bir taze bahar

Giriyor hâneme mehtâb gibi yâr

Gönlümde baharın bûlbülü çağlar

Oynayın a dostlar vursun davullar»

Güfte Fahreddin Ulaş

Usulü : Düyek

Bestelendiği Yıl 1974

«İçtiğim meydesin, duyduğum her sestestin

Hayatımsın benim, aldığım nefestestin

Dillimde, gönlümde unutulmaz bestestin

Hayatımsın benim, aldığım nefestestin»

Güfte Alaeddin Semerci

Usulü Düyek

Bestelendiği Yıl 1977

«Kısmet deme hayalerime usandın sanırım
Sözlerinde bulduğum sevgiyle avunamam
Söz etme kavuşmaktan ayrılık var sanırım
Gözlerinde gördüğüm müjdeye inanamam»

Güfte : Onur Şenli

Usulü Semâî

Bestelendiği Yıl 1976

«Ömrümüzün son saati çalmadan gel ne olur
Sensiz yorulan şu kalbim durmadan gel ne olur
Yaşamak ezgisini sevdâmızla söyleyelim
Hafâ seviyor mu diye sormadan gel ne olur»

Güfte İlkan San

Usulü Semâî

Bestelendiği Yıl 1977

«Şu yalın dünyâyı aşksız geçirme
Gönülden gönüle akıver gitsin
Üzülmeye sevgilin terketti diye
Sen de birisini yakıver gitsin.

Bir yaprak düşerse bir gül bitermiş

Tanrı canı bize aşk için vermiş.

Biten sevgilerin adını anma

Bir tatlı anıya katıver gitsin

Unut unutana boş yere yanma

Aklını birine takıver gitsin.

Bir yaprak düşerse bir gül bitermiş

Tanrı canı bize aşk için vermiş.»

Güfte Ümit Yaşar Oğuzcan
Usulü Düyek
Bestelendiği Yıl 1966
«İçimde bin türlü keder
Senden gelir sana gider
Alnıma yazılan kader
Senden gelir sana gider»

Güfte Ahmet Kaçar
Usulü Semâî
Bestelendiği Yıl 1969
«İçimde her uyanış
Seni bir başka anış
Hatırlamaya çalış
Bir şey unutmadın mı?»

Saadetler taşıyan
Hayallerde yaşayan
Ayrılırken başlayan
Bir şey unutmadın mı?»

Karcıġar Eseri :

Güfte Yılmaz Yüksel
Usulü : Curcuna
Bestelendiġi Yıl `1977
«Yeşil gözlerinde nemler
Sanki çiğ düşmüş çemenler
Büklüm büklüm yâsemenler
Düşmüş penbe ten üstüne.

Penbe tene ben yaraşır
Yeşil göze nem yaraşır
Âşıklara gam yaraşır
Böylesi gam baş üstüne.

Hazanımda baharımsın
Tazece gül fidanımsın
Sevgili tende cânımsın
Sevgin var ki cân üstüne»

Kürdîli-hicazkâr Eserleri :

Güfte Halil Soyuer
Usulü Aksak
Bestelendiği Yıl 1971

KANLICA

«Bir geceye bir ömür verilir Kanlıca'da
İstanbul'un sırrına erilir Kanlıca'da
Mehtâb oynar su ile, ışıklar gelir dile
Geçmiş sevââlar bile, dirilir Kanlıca'da»

Güfte Turhan Oğuzbaş
Usulü Curcuna
Bestelendiği Yıl 1965

«Bu akşam bütün meyhâneleri dolaştım İstanbul'un
Seni aradım kadehlerdeki dudak izlerinde
Canım doya doya sarhoş olmak istiyordu
Seni aradım kadehlerdeki dudak izlerinde»

Güfte : Bâkî Sühâ Ediboğlu
Usulü Semâî
Bestelendiği Yıl 1969

«Ey bu bahçelerde esen eski şarkılar
Nerdesiniz?
Belki de ulu ağaçların yapraklarına saklanmış
Uyuyorsunuz,
Sanırım şu eski havuzun durgun sularında
Susuyorsunuz...

Kimler geldi, kimler geçti
Otlar sarmış bu bahçeden
Kimler geldi, kimler geçti
Şu kırılmış masalardan.
Ey bu bahçelerde esen eski şarkılar
Nerdesiniz?»

Güfte Sedat Ergintuğ

Usulü Düyek

Bestelendiği Yıl 1969

**«Gönül her akşam yanında görmek ister seni
Gel de kadeh kadeh dolaştırma böyle beni
Râzıyım tahta bir masada bulsam gölgeni
Gel de kadeh kadeh dolaştırma böyle beni»**

Güfte Turhan Oğuzbaş

Usulü : Düyek

Bestelendiği Yıl 1969

**«Ne olur akşamları gelsen
Otursan yanı başıma
Dinlesen hiç bitmeyen mâcerâmı
Ağladığımı yalnız sen görsen.**

**Sen çakunsan gözyaşlarıma dudaklarınla
Her şey geçer üzülme desen
Sonra sevgiyle bakıp yüzüme
Yorgunsun, hadi yat desen.
Ne olur biraz unutsan kendini
Biraz sevsen...»**

Güfte Ümit Yaşar Oğuzcan

Usulü Düyek - Semâî (Değişmeli)

Bestelendiği Yıl 1970

**«Sende bir sen yaşar ki, o sen değilsin
Senden uzak o kadar ki, o sen değilsin
Seni senden başka bir ben bilirim
Bilmediğim bir sen var ki, o sen değilsin»**

Güfte İlham Behlül Pektaş

Usulü Düyek

Bestelendiği Yıl 1968

**«Sen körfeze geldiğin zaman yıldızlar güler
Susar deniz, susar rüzgâr, susar birer birer
Uzak bir kayadan düşünce suya gölgeler
Susar deniz, susar rüzgâr, susar birer birer»**

Güfte ; Rüştü Şardağ

Usulü : Düyek

Bestelendiği Yıl 1967

**«Sevil sevil de atıl, oldu mu ya!
Altın ol pula satıl, oldu mu ya!
Gönül ser ayağına
Ateş ol dudağına
Gelmeden en sonuna
Bir kitap gibi yakıl, oldu mu ya!»**

Güfte Şadi Kurtuluş

Usulü: Düyek

Bestelendiği Yıl 1966

**«Sevmek acı bir arzu derler, sevilmiyor sevenler
Ağlayan şu gözlerim, ne güldü, ne de gülecekler
Hayat böyle bu yoldan, daha kimler geçecekler
Ağlayan şu gözlerim, ne güldü, ne de gülecekler»**

Güfte : Ümit Yaşar Oğuzcan

Usulü Düyek - Semâî (Değişmeli)

Bestelendiği Yıl 1964

**«Uzuyor yıllar gibi dakikalar sen yoksan
Teselliler, ümitler neye yarar, sen yoksan
Alev alev yanarken, bilsen nasıl her gece
Bin defa ölüyorum, fecre kadar sen yoksan»**

Güfte : Hilmi Soykut

Usulü Sofyan

Bestelendiği Yıl 1979

«Söyle ey dilber nesin sen,

can mısın, canân mısın

Gönlümü virân eden bir âfet-i

devran mısın.

Derde dermânım dedin, derdinle

yaktın kalbimi

Söyle Allah aşkına sen, dert misin,

derman mısın,»

Güfte : Tekin Gönenc

Usulü Düyek - Semâî (Değişmeli)

Bestelendiği Yıl 1964

YAĞMUR DUASI

«Kurumuş topraklar gibiyim

Öyle unutulmuş, öyle yoksûn.

Sen de yağmur duasına çık

Sen de ne olursun.

Gökyüzü sere serpe açık sevgilere

Dualar ağlamaklı, dualar mahzûn

Benim fısıltım da içlerinde

Duyuyor musun?

Rüyâmdasın bütün gece

Bin bir petek örüyorum kendimce

Sonra sana uzatıyorum ellerimi

Bırakıp gidiyorsun.

Sen de yağmur duasına çık

Sen de ne olursun...»

Güfte : Onur Şenli

Usulü : Aksak

Bestelendiği.Yıl : 1974

«Blz bu sahillere nice sevdâ denîzînden geldik

Şu İnleyen gönülden, dinmeyen hüzünden geldik

Boşuna değil kederlerle böyle dost pluşumuz

Bu gözyaşı deryâsına, o güzel yüzünden geldik»

Muhayyer - Kürdi Eserleri :

Güfte Ümit Yaşar Oğuzcan

Usulü Düyek

Bestelendiği Yıl : 1967

«Sen ne kadar saklasan gönlündekini

Her şeyi bana bir bir anlatır gözlerin

Değişmem dünyâlara seni görmek zevkini

Her şeyi bana bir bir anlatır gözlerin»

Güfte : Turhan Oğuzbaş

Usulü : Düyek

Bestelendiği Yıl 1966

«Unutulmuş ne varsa sevgiden geri kalan

Bir kadeh şarap gibi içilmiş şarkılarda

Bütün ışıklar sönmüş terkedilmiş hâtıran

Bir senin aydınlığın karanlık sokaklarda»

Güfte : Hüceste Aksavırın

Usulü : Semâî

Bestelendiği Yıl : 1968

«O gözler cennetimdir, o dudaklar ateşim

Adınla sarhoş oldum, benim akşam güneşim

Başıma dertler açtı, seni böyle sevişim

Adınla sarhoş oldum, benim akşam güneşim»

Güfte Ümit Yaşar Oğuzcan

Usulü Aksak

Bestelendiği Yıl 1977

«Gitmiş ne yazık bekleme, dün gelmeyecek

Artık o sevincin gülüşün gelmeyecek

Elbet de yaşarsın daha pek çok günler

Gelsin dediğin bir tek o gün gelmeyecek»

Güfte Mustafa Nadir

Usulü Curcuna

Bestelendiği Yıl 1967

«Kalbimi dolduran güzel gözlerin

Siyah mıydı, elâ mıydı, unuttum

Yaslanıp üstünde hayâl kurduğum:

Saçının rengini bile unuttum:

Araya simsiyah perdeler indi

Sensizlik kimsesiz yollara sindi

Belki bir başkası seviyor şimdi

Ağladım, inledim, sustum... unuttum»

Nihâvend Eserleri :

Güfte : Ümit Yaşar Oğuzcan

Usulü : Semâî

Bestelendiği Yıl : 1967

«İçimde nice uzun yılların özlemi var

Bu gece efkârıyım ağla gıtar, çal gıtar

Bitmesin bu sarhoşluk sürsün sabâha kadar:

Bu gece efkârıyım ağla gıtar, çal gıtar»

Güfte : Rüştü Şardağ

Usulü : Curcuna

Bestelendiği Yıl : 1968

«Aşk bu değil yapma güzel

Sen insanı güldürürsün

Sevişirken güzel güzel

Sen insanı öldürürsün»

Güfte : İlhan Behlül Pektaş

Usulü : Düyek

Bestelendiği Yıl : 1973

«Aşk nedir, nasıldır, bilen var mı

Sevip de her zaman gülen var mı

Ben seviyorum demek çok kolay!

Hadi! Öl denince, ölen var mı»

Güfte : Ülkü Aker

Usulü : Düyek

Bestelendiği Yıl : 1970

«Gözlerin bir aşk bilmecesi sorar gibi

Bakışın eski günleri arar gibi

Ben sana her şeyini geri vermedim mi

Öyleyse neden kalbin halâ yanar gibi»

Güfte Hilmi Soykut

Usulü Semâî

Bestelendiği Yıl 1961

«Bir alev bir ışık senin bakışın
Gözlerin içimde yanar gibidir
Göğsüne bir tutam çiçek takışın
Bir bahar içinde bahar gibidir.

Başkadır sevdiğim senin gözlerini
Bakışın o kadar esrarlı derin
Doğru da olmasa söylediklerin
Gönlüm o sözlerle kanar gibidir»

Güfte : Ümit Yaşar Oğuzcan

Usulü : Düyek - Semâî (Değişmeli)

Bestelendiği Yıl : 1962

«Biraz kül, biraz duman, o benim işte
Kerem misâll yanan, o benim işte
İnanma gözlerine, ben ben değilim
Beni sevdiğin zaman, o benim işte»

Güfte : Ümit Yaşar Oğuzcan

Usulü : Semâî

Bestelendiği Yıl : 1963

«Bir kerre bakanlar unuttur derdî, günâhı
Görmem, gözünün nûruna daldıkça sabâhı
Ben hiç bu kadar sevmedim, ömrümce slyâhı
Görmem, gözünün nûruna daldıkça sabâhı»

Güfte Orhan Arıtan

Usulü : Semâî

Bestelendiği Yıl : 1967

«Diz çöksem önünde niyâz etsem

Yâr koynun açıp, gel der mi ki bilmem

Âğûşuna düşsem, göz yaşı döksem

Yâr rahmedip de gel der mi ki bilmem»

Güfte : Şâdi Kurtuluş

Usulü : Curcuna

Bestelendiği Yıl : 1966

«Düşündükce mâziyl bir rûyâ gibi zaman

Ne ararken ne bulduk, şu sevdâ oyunandan

Ne kadar boş hayaller, zaman ne kadar yalan

Ne ararken ne bulduk, şu sevdâ oyunundan»

Güfte M. Sami Aşar

Usulü Curcuna - Düyek (Değişmeli)

Bestelendiği Yıl 1969

«Gülünce güzelsin ağılarken güzel

Gecenin koynuna yatarken güzel

Çiçekler mevsimsiz açar yüzünde

Uykudan sıyrılıp kalkarken güzel

Bir gün öleceksin amma, en güzel...»

Güfte : Hikmet Şınasi Önel

Usulü Düyek

Bestelendiği Yıl 1964

«Her seher gonceler açtıkça solan gül dökülür

Eski sevdâ yarasından yeni bir aşk görünür

Dost elinden kimi hasret, kimi vuslattan ölür

Eski sevdâ yarasından yeni bir aşk görünür»

Güfte : Bâkî Sühâ Ediboğlu
Usulü Semâî - Düyek (Değişmeli)
Bestelendiği Yıl 1968
«Geceler içinden bir gece seçtik
Hep aynı kadehten beraber içtik
Yudumlar bir iksir olup taşarken
Bir başka âleme beraber geçtik.

Şarkılar dallara konan bir kuştur
İrmaklar, dereler çağlayıp coştur
Gönüller o anda yandı tutaştı.
Geceler içinden bir gece seçtik
Bir başka âleme beraber geçtik»

Güfte : Veliye Yâkut
Usulü : Düyek
Bestelendiği Yıl : 1965
«Mâziyi düşündüm de yorulдум, hâlin elinde
Gönlüm halâ o geçen günlere dönmek emelinde
Mehtâb ömrüme doğsa da istemem artık
Gönlüm halâ o geçen günlere dönmek emelinde»

Güfte : Ahmet İlgaz
Usulü Değişmeli
Bestelendiği Yıl 1979
Hicran nedir, ne bilsin o diyarda olmayan
Kapılıp sellerine, o girdaba dalmayan
Çöllerde kalmış yolcu, nasıl hasretse suya,
Öyle yanarken gönlüm, hicranı duya duya
Kimden imdât dilerim, kim gelir feryâdına
Düştükçe perde perde yâr âh ile yâdına

Güfte : Lâmi Güray

Usulü : Aksak

Bestelendiği Yıl : 1967

MUDANYA GÜZELİ

«Marmara incisi ey şlrın diyâr

Yıllarca gönlümde yaşattığım yâr

Aşkınla harâbım duymasın ağıâr

Yıllarca gönlümde yaşattığım yâr.

Mudanya güzeli, Mudanya güzeli

Zeytin gözlü yâr.

Gel, gel, gel üzme yetişir, nazlar nlyâzlar

İçilsin bâdeler, çalınsın sazlar

Körfezde yankılar yapsın şarkılar

Yıllarca gönlümde yaşattığım yâr.

Mudanya güzeli, Mudanya güzeli

Zeytin gözlü yâr...»

Güfte : Mustafa Ege

Usulü : Curcuna

Bestelendiği Yıl : 1954

«Sâkl boşalan sâgara dök eski şarabtan

Dem geçmede, gülzâra hazân inmede artık

Devrân bizl mahveylemeden kâm alalım biz

Dem geçmede, gülzâra hazân inmede artık»

Güfte : Hayri Şeneş

Usulü Düyek

Bestelendiği Yıl : 1967

«Senl gördükçe gönlüm gibi, ömrüm de bir başkalaşır

Sana rüyâ, sana hülyâ, sana sevdâ yaraşır

Ömrüne zindân olacak günlere girme sakın

Sana rüyâ, sana hülyâ, sana sevdâ yaraşır»

Güfte : Ümit Yaşar Oğuzcan
Usulü Düyek
Bestelendiği Yıl 1954
«Toprak olmaz bende tenden başkası
Seni bunca sevmez benden başkası
Ölürsem sen sağla arkamdan yeter
Gelmesin kabrime senden başkası»

Güfte : Gül Yuva
Usulü Semâî
Bestelendiği Yıl: 1967
«Ümidim sen, neş'em sen, hayâlim hülyâm sensin
Her güzellikte gülen, biricik dünyâm sensin
Uyurken, uyanırken gördüğüm rûyam sensin
Her güzellikte gülen, biricik dünyâm sensin»

Güfte : Hüceste Aksavırın
Usulü Curcuna
Bestelendiği Yıl : 1974
«Bu kadın herkesi Mecnûn edecek
Gözü gel gel, kaşı olmaz diyecek
Gülecek, eğlenecek sevmeyecek
Gözü gel gel, kaşı olmaz diyecek»

Güfte : Rüştü Şardağ
Usulü : Düyek
Bestelendiği Yıl : 1975
«Orada, çok uzakta ağlayan gözlerin var
Öpülmeden öpülmüş, gözlerin ellerin var
İşitmeden duyduğum, ıslak kırık sesin var
Öpülmeden öpülmüş, gözlerin ellerin var»

Güfte Y. Kemal Beyatlı
Usulü Semâî
Bestelediği Yıl : 1977

HAYAL ŞEHİR

«Git bu mevsimde gurup vakti Cihangir'den bak
Bir zaman kendini karşıdaki rüyaya bırak.
Başkadır çünkü bu akşam, bütün akşamlardan
Güneşin vehmi saraylar yaratır camlardan.
Som ateşten bu saraylarla, bütün karşıyaka
Benzer üçbün sene evvelki mutantan şarka
Mestolup içtiği altın şarabın zevkinden
Elde bir kırmızı kâseyle ufuktan çekilen
Nice yüzbin senedir şarkın ışık mimarı
Böyle mâmur eder, ettikçe hayâl, Üsküdar'ı...

Güfte Fethi Dinçer

Usulü Düyek

Bestelendiği yıl 1972

Bir rûh âleminde perişân oldum
Güneş doğmuş, rüzgâr esmiş bana ne
Kaderimde hep ümitsiz geceler
Sabah olmuş, akşam olmuş bana ne

Güfte : Abbas Demirtaş

Usulü Semâî

Bestelendiği Yıl 1979

Söyletenle, söyleyen dil hepsi bir
Leylâ'sıyla, Mecnûn'uyla hepsi bir
Çeken de bir, çektiren de hepsi bir
Bir olmasa ne olurdu kimbilir

Akçasıyla, karasıyla, sarısıyla insan bir
Yağan yağmur, akan ırmak, deryadeniz hepsi bir
Mecnûn'uyla emeli bir, Leylâ'sıyla aşkı bir
Bir olmasa ne olurdu kimbilir

Güfte : Fikri Akurgal

Usulü : Curcuna

Bestelendiği Yıl 1969

**«Kadir Mevlâm sen verîrsin bu canı
Ben senin dalında açan çiçeğim
Nice haller geldi buldu bu teni
Ben senin dalında açan çiçeğim.**

**Çiçek idim, yaprak oldum, dal oldum
Sırma saça, elâ göze kul oldum
Bak sonunda geçenlere yol oldum
Ben senin dalında açan çiçeğim»**

Güfte : Turgut Yarkent

Usulü : Semâî

Bestelendiği Yıl 1979

**«Mihrâbım diyerek sana yüz vurdum
Gönlümün dalında bir yuva kurdum
Yıllardan beridir yalvarıp durdum
Sevgilim demeyi öğretemedim**

**Gönlünde sevgime yer vermedin de
Yaban güllerini hep derledin de
Ellerin ismini ezberledin de
Bir benim acımı öğretemedim.**

**Sonunda hicranı öğrettin bana
Ben sana sevmeyi öğretemedim»**

Nikriz Eseri :

Güfte : Hilmi Saykut

Usulü : Düyek

Bestelendiği Yıl 1972

«Neden hiç dinmiyor göz yaşların bi-çâre gönlüm
Perişân hâlinin tesiri yok mu yâre gönlüm
Şikâyet etme ağıyâre, sitemkâr olma yâre
Sevenler söylemez her hâlini, âvâre gönlüm»

Segâh Eseri :

Güfte : Şadi Kurtuluş

Usulü : Semâî

Bestelendiği Yıl : 1972

«Ne varsa gözlerimde senden kalan bir yalan
Her güzel şey o aşktan yalnız unutulmayan
Bu şarkı göyle bitsin, söylenip duyulmadan
Her güzel şey o aşktan yalnız unutulmayan»

Sûznâk Eseri :

Güfte Hüceste Aksavırın

Usulü Aksak

Bestelendiği Yıl : 1968

«Seni aşka gizledim baksalar görmezler
Öylesine sevdim ki, ne türkü bilemezler
Canıma can yazmışım, ölsem de silmezler
Öylesine sevdim ki, ne türlü bilemezler»

Sûz-i Dil Eserleri :

Güfte : Tekin Gönenc

Usulü Semâî

Bestelendiği Tarih 1967

«Unutamıyorum, unutamıyorum

Gecem yok artık, gündüzüm yok

Tek sen varsın, senin saçların var

Dalgin, ıslak gözlerin var.

Güneş seninle doğuyor hergün

Her yerde seni arıyorum

Her şeyde seni arıyorum

Bırakma ellerimi, bırakma

Unutamıyorum...»

Güfte : Ümit Yaşar Oğuzcan

Usulü : Düyek

Bestelendiği Yıl : 1968

«Gül biraz bunca keder, bunca göz yaşı bîtsin

Gül biraz, şu gök kubbe kahkahanı işitsin

Her gidenin ardından koşmaya değmez hıyat

Gelcekleri bekle, gidecek varsın gitsin»

Yegâh Eseri :

Güfte : Ceyhun Savaşan

Usulü Düyek

Bestelendiği Yıl : 1970

«Bahçemde güller soldu, mevsim hazâna döndü
Kuşlar ötmüyor artık, o eski bahçelerde
Her gün dermân aradım gönlümdeki şu derde
Hicran çıktı karşıma, inan ki her seferde.

Uşşak Eseri :

Güfte Turhan Oğuzbaş

Usulü : Düyek

Bestelendiği Yıl : 1965

YALAN YILLAR

«Ne yeşili, ne siyahı
Gözümde hep gözleri var
Seviyorum diye beni
Aldattınız yalan yıllar.

Zaman olur kuş gibiyim
Bir gün hazân, bir gün bahar
Aşkî sizden öğrenmiştim
Sevmediniz yalan yıllar.

Oysa ben hep onu sevdim
Bazen gülse, bazen ağlar
Peteğime bal istedim
Vermediniz yalan yıllar...»

GÜFTELERİNİ BESTELEDİĞİM ŞAİRLER

Turgut YARKENT, İ. Behlâl PEKTAŞ, Ü. Yaşar OĞUZCAN, Cemal ATAYMAN, Rüştü ŞARDAĞ, Veliye YAKUT, Hilmi SOYKUT, Lami GÜRAY, Ömer ÇALIŞIR, Şadi KURTULUŞ, Fethi DİNÇER, Gül YUVA, Hayri ŞENEŞ, Ahmet ILGAZ, Orhan ARITAN, Alaeddin SEMERCİ, Tekin GÖNENÇ, Yılmaz YÜKSEL, Turhan OĞUZBAŞ, Onur ŞENLİ, Hikmet Şinasi ÖNOL, Mustafa NADİR, Fahri ULAŞ, Şahap GÜRSEL, İlkan SAN, Cahit ÖNEY, Reşat ÖZPİRİNÇÇİ, Mustafa YEŞİLOVA, Sami AŞAR, Sedat ERGİNTUĞ, Ahmet KAÇAR, Koray EKENER, B. Süha EDİBOĞLU, Hüceste AKSAVRIN, Mustafa EGE, Halil SOYUER, Ülkü AKER, Fikri AKURGAL, Ruhi KARAKAŞ.

**HERŞEY İÇİN
TEŞEKKÜRLER.
SAĞOLUN.
AVNİ ANIL
7 Temmuz 1979
İZMİR**

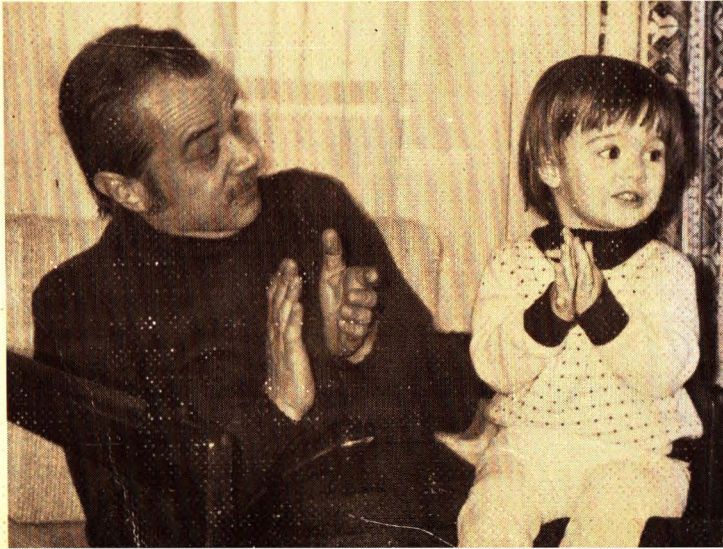

Avni Anıl
kızları
Eser ve Alev
ile

AVNİ ANIL İÇİN

İlk doğuştan bu yana tam otuzbeş yıl geçti
Karanlık bir âlemden O pırıl pırıl geçti
Bizden sonra gelenler birgün diyecekler ki:
Dünyadan şarkılarla bir AVNİ ANIL geçti

ÜMİT YAŞAR OĞUZCAN

Avni Anıl
oğlu
Ezgi Anıl
ile